

บทที่ 3

การรวบรวมและการตัดสินใจของคำยืม

คำยืมที่รวบรวมได้จากเอกสารและสิ่งพิมพ์ 9 รายการ* นั้น มีจำนวน 500 คำ ผู้วิจัยได้พิจารณาตัดคำที่ไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยออกไป 37 คำ** ฉะนั้น จึงเหลือคำยืมที่จะทำการตัดสินใจและศึกษาการปรับเสียงอยู่ 463 คำ คำทั้ง 463 คำนี้แบ่งออกเป็นหมวดคำต่าง ๆ ได้ 15 หมวด ภายในแต่ละหมวดจัดเรียงลำดับคำยืมตามฐานที่เกิดของเสียง ดังอธิบายไว้ในบทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยข้อ 3 หน้า 24 โดยจัดเรียงลำดับหมวดคำที่มีคำมากที่สุดไปหาหมวดคำที่มีค่าน้อยที่สุด*** ดังนี้

หมวดที่ 1	: อาหาร-การปรุงอาหาร	107
หมวดที่ 2	: ส่วนนพุด-ภาษาสะแลง	106
หมวดที่ 3	: เครื่องมือ-เครื่องใช้-เครื่องเรียน	40
หมวดที่ 4	: ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี	26
หมวดที่ 5	: ธุรกิจการค้า	25
หมวดที่ 6	: เครือญาติ	24
หมวดที่ 7	: อาชีพ-ตำแหน่ง	23

* ดูรายชื่อเอกสารและสิ่งพิมพ์ 9 รายการได้ ในหน้า 3

** ดูรายละเอียดในบทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย ข้อ 10 หน้า 27-44

*** ยกเว้นหมวดที่ 15 : เบ็ดเตล็ด ที่มีคำมากกว่าหมวดที่ 14 : ยานพาหนะ

หมวดคำเบ็ดเตล็ดประกอบด้วยคำยืมต่าง ๆ ที่ไม่สามารถจัดรวมเข้าในหมวดคำเดียวกันได้ และ
ก็ไม่สามารถจัดเข้ากับหมวดคำใดหมวดคำหนึ่งทั้ง 14 หมวดคำข้างต้นได้อีกเช่นกัน

หมวดที่ 8 :	การละเล่น	21
หมวดที่ 9 :	เสื้อผ้า-เครื่องแต่งกาย-เครื่องประดับ	17
หมวดที่ 10 :	สถานที่	17
หมวดที่ 11 :	ลักษณะนาม-จำนวน-มาตรา	14
หมวดที่ 12 :	ดอกไม้-ต้นไม้	11
หมวดที่ 13 :	คำเรียกชนชาติ	9
หมวดที่ 14 :	ยานพาหนะ	7
หมวดที่ 15 :	เบ็ดเตล็ด	16

ในการนับจำนวนคำยืมจีน ได้ใช้ความหมายในภาษาไทยเป็นหลัก คำจีนคำเดียวอาจมาเป็นคำยืมในภาษาไทยหลายคำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้คือ 骰 pi²⁴(ตจ.) pi⁵¹(ฮก.) มีความหมายในภาษาจีนว่า "เงินตรา" แม้จะเป็นคำภาษาจีนคำเดียว แต่ไทยรับมาใช้ในความหมายที่ต่างกันถึง 3 ความหมายดังนี้

คำยืม

ความหมายในภาษาไทย

"ซี่ (1)"	"กระเบื้องถ้วยหรือทองเหลืองหรือแก้วทำเป็นเครื่องหมายสำหรับใช้แทนเงินในบ่อนเบี้ย"
"ซี่"	"การเล่นพนันงวดหนึ่ง คือแจ่งเงินกันคราวหนึ่ง มักพบในคำแจ่งซี่"
"ซี่ (2)"	"ครั้งประทับตราที่ผูกข้อมือจีนครั้งก่อนเป็นสำคัญว่าได้เสียเงินค่าราชการแล้ว"

กรณีเช่นนี้จะนับเป็นคำยืม 3 คำ* โดย "ซี่(1)" และ "ซี่" จะเป็นคำยืมอยู่ในหมวดที่ 8 : การละเล่น และ "ซี่(2)" จะเป็นคำยืมอยู่ในหมวดที่ 15 : เบ็ดเตล็ด ในทาง

---

* ดูคำยืมที่ 353,354 ในหมวดที่ 8 : การละเล่นและคำยืมที่ 449 ในหมวดที่ 15 : เบ็ดเตล็ด หน้า 181,182, และ 215 ตามลำดับ

ตรงกันข้าม คำจีนหลายคำอาจนับรวมให้อยู่ในคำยืมหลักเพียงคำเดียว (คือนับเป็น 1 คำ) ถ้าคำยืมนั้น ๆ มีความหมายในภาษาไทยที่เหมือนกันหรือต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และสามารถจัดเข้าหมวดคำยืมเดียวกันได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้คือ 道士 $taw^{32} si^{24}$ (ตจ.) $to^{22} si^{51}$ (ฮก.) มีความหมายในภาษาจีนว่า "นักพรตของจีนพวกหนึ่ง" และ 道人 $taw^{32} zing^{55}$ (ตจ.) $to^{22} d'in^{25}$ (ฮก.) ก็เป็นคำภาษาจีนอีกคำที่มีความหมายว่า "นักพรตของจีนพวกหนึ่ง" ภาษาไทยรับคำภาษาจีนทั้ง 2 คำมาใช้เป็น "เต้าสือ" และ "เต้าหยิน" ซึ่งต่างก็มีความหมายในภาษาไทยว่า "นักพรตของจีนพวกหนึ่ง" เมื่อคำยืมดังกล่าวมีความหมายในภาษาไทยที่เหมือนกัน และสามารถจัดเข้าหมวดคำยืมเดียวกันได้ คือหมวดคำที่ 4: ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี ดังนั้น จึงนับรวม "เต้าสือ" และ "เต้าหยิน" อยู่ในคำยืมหลักเพียงคำเดียว คือคำยืมที่ 258 แต่จะแยกเป็น 258 ก. "เต้าสือ" และ 258 ข. "เต้าหยิน" * ในทำนองเดียวกัน 進貢 $tsing^{55} kow^{21}$ (ตจ.) $tsin^{55} kow^{32}$ (ฮก.) ซึ่งมีความหมายในภาษาจีนว่า "ถวายเครื่องบรรณาการ" และ 貢 kow^{21} (ตจ.) kow^{32} (ฮก.) ซึ่งมีความหมายในภาษาจีนว่า "เสนอ, ถวาย" นั้น เป็นคำภาษาจีน 2 คำที่ไทยยืมมาใช้ในความหมายที่ใกล้เคียงต่อเนื่องสัมพันธ์กันมากดังนี้

<u>คำยืม</u>	<u>ความหมายในภาษาไทย</u>
"จิ้มก้อง"	"เจริญทางพระราชไมตรีบรรณาการ เช่นแต่งทูตออกไปจิ้มก้อง (พงศาวดาร ร.๓)"
"ก้อง"	"บรรณาการ"

เมื่อ "ก้อง" และ "จิ้มก้อง" มีความหมายต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และยังสามารถจัดเข้าหมวดคำยืมเดียวกันได้อีก (คือหมวดคำที่ 4: ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี) ดังนั้น จึงนับรวม "จิ้มก้อง" และ "ก้อง" อยู่ในคำยืมหลักเพียงคำเดียว คือคำยืมที่ 259 แต่จะแยก

---

* คำยืมที่ 258 ก. และ 258 ข. ในหมวดที่ 4: ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี หน้า 155

เป็น 259 ก. "จิ้มก้อง" และ 259 ข. "ก้อง"* ส่วนคำว่า (阿)兄 (๒a)³³
 hĩa³³ (ตจ.) (ฮก.) ซึ่งมีความหมายในภาษาจีนว่า "พี่ชาย" และ 大兄 tua²¹
 hĩa³³ (ตจ.) tua²² hĩa³³ (ฮก.) ซึ่งมีความหมายในภาษาจีนว่า "พี่ชายใหญ่" เป็นคำ
 ภาษาจีน 2 คำที่ไทยยืมมาเป็น "(อา)เฮีย" และ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ตัวเฮีย} \\ \text{ตัวเี้ย} \end{array} \right\}$ มีความหมายในภาษาไทยว่า
 "พี่ชาย" และ "พี่ชายใหญ่" ตามลำดับ เช่นนี้จะเห็นได้ว่า "(อา)เฮีย" กับ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ตัวเฮีย} \\ \text{ตัวเี้ย} \end{array} \right\}$
 มีความหมายต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และยังสามารถจัดเข้าหมวดคำยืมเดียวกันได้คือ หมวดที่ 6
 เครือญาติ ดังนั้น จึงนับรวม "(อา)เฮีย" และ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ตัวเฮีย} \\ \text{ตัวเี้ย} \end{array} \right\}$ เป็นคำยืมหลักเพียงคำเดียว
 คือคำยืมที่ 325 แต่จะแยกเป็น 325 ก. "(อา)เฮีย" และ 325 ข. $\left\{ \begin{array}{l} \text{ตัวเฮีย} \\ \text{ตัวเี้ย} \end{array} \right\}$ **

ในบางกรณี แม้คำยืม 2-3 คำจะมีความหมายในภาษาไทยที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
 แต่ถ้าไม่สามารถจัดเข้าเป็นคำยืมในหมวดเดียวกันได้ ก็จะนับเป็นคำยืมคนละคำ ดังตัวอย่าง
 ต่อไปนี้คือ 雜菜 tsap²² tsha¹¹ (ตจ.) tsap²² tsha³² (ฮก.) มีความ
 หมายในภาษาจีนว่า "แกงจืดชนิดหนึ่งที่ใส่ผักหลายๆ อย่างต้มรวมกัน" คนจีนใช้คำนี้เป็นคำ
 เรียกชื่ออาหารชนิดหนึ่งเท่านั้น ภาษาไทยยืมคำภาษาจีนดังกล่าวมาเป็นคำ "จับฉ่าย" ใน
 ความหมายของชื่ออาหารชนิดหนึ่ง และยืมนำคำ "จับฉ่าย" มาใช้เป็นคำสะแลงในความหมาย
 "ของต่าง ๆ ที่ปะปนกันไม่เป็นสำรับไม่เป็นชุด" อีกด้วย กรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่า แม้ความ
 หมายของชื่ออาหารที่มีผักหลายอย่างปะปนกัน จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับความหมายของคำ
 สะแลงที่หมายถึงของหลายอย่างปะปนกัน แต่ในเมื่อ "จับฉ่าย" ที่ใช้เป็นชื่ออาหารกับ "จับฉ่าย"
 ที่ใช้เป็นคำสะแลง ไม่สามารถจัดให้เป็นคำยืมในหมวดเดียวกันได้ (คือ "จับฉ่าย" ที่ใช้เป็นชื่อ
 อาหารอยู่ในหมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหาร ส่วน "จับฉ่าย" ที่ใช้เป็นคำสะแลงอยู่ใน

หน้า 155 * คำยืมที่ 259 ก. และ 259 ข. ในหมวดที่ 4: ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี

** คำยืมที่ 325 ก. 325 ข. ในหมวดที่ 6: เครือญาติ หน้า 174

หมวดที่ 2: ส่วนพูด-ภาษาสะแลง) ดังนั้น จึงนับ "จับฉ่าย" เป็นคำยืม 2 คำ* ดังนี้ เป็นต้น

ต่อไปนี้จะ เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับคำยืมแต่ละคำ ตั้งแต่คำยืมที่ 1 ถึงคำยืมที่ 463 แต่ละคำจะมีสาระสำคัญเรียงตามลำดับดังนี้คือ คำที่เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย การออกเสียงคำยืมนั้นในภาษาไทยซึ่งจะถ่ายเสียงโดยใช้ตัวอักษรสากล ความหมายของคำยืมนั้นในภาษาไทยซึ่งจะยึดตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 เป็นส่วนใหญ่ ชื่อภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืมนั้นพร้อมทั้งการออกเสียงซึ่งจะถ่ายเสียงโดยใช้ตัวอักษรสากลอีกเช่นกัน ตัวอักษรจีนที่ค้นคว้าได้จากพจนานุกรมจีน รายชื่อเอกสารและสิ่งพิมพ์เล่มที่มาของคำยืมนั้น และอาจมีคำอธิบายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคำยืมนั้นประกอบด้วย

การให้รายละเอียดของการออกเสียงในภาษาจีนถิ่นที่มามี ถ้าคำยืมใดเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน ผู้วิจัยจะแสดงการออกเสียงคำนั้นไว้ทั้ง 2 ภาษา ทั้งนี้ เพราะภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน เป็นภาษาที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดในบรรดาภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ** และ เพราะคำยืมส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน โดยที่ยังมีคำอยู่จำนวนหนึ่งที่ยังไม่สามารถตัดสินชี้ขาดระหว่าง 2 ภาษานี้ได้ การให้รายละเอียดของคำยืมที่มาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน จะแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบในแต่ละกรณีดังนี้

* ดูคำยืมที่ 29 ในหมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 73 และคำยืมที่ 132 ในหมวดที่ 2: ส่วนพูด-ภาษาสะแลง หน้า 109

** สกินเนอร์ ก็ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า ภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนควรจะนับเป็นภาษาเดียวกัน ดังนี้

On this basis, Cantonese, Hakka, Hainanese and Hokkien-Teochiu are languages; of the five speech groups considered here, only the Hokkiens and Teochius speak dialects of the same language (Skinner 1962: 35)

ก. กรณีที่ตัดสินได้ว่า คำยืมคำนั้นควรจะมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน จะแสดงการออกเสียงคำนั้นทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนไว้ด้วยสัทอักษรสากล โดยขีดเส้นใต้ภาษาที่ผู้วิจัยคิดว่า ควรจะเป็นภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืมคำนั้น ดังตัวอย่างเช่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
1. (ขนม)	$\left. \begin{array}{l} \text{เปี้ยะ} \\ \text{เปีย} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{pia}^{55} \\ \text{pia}^{33} \end{array} \right\}$	"ชื่อขนมอย่างหนึ่ง ทำด้วยแป้งเป็นชั้นๆ ฉีไล้ใน"	pīa ⁵¹ (ตจ.) pīa ⁵⁵ (ฮก.)	餅

(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 1, ร.บ. 2, ม, ฉ, .บ, ว.) *

ตัวอย่างนี้แสดงว่า คำ "เปี้ยะ" นี้ เป็นคำที่ตัดสินแล้วว่า ควรจะยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน

ข. กรณีที่ตัดสินได้ว่า คำยืมคำนั้น (ซึ่งมักจะมีการออกเสียงในภาษาไทยเป็นหลายแบบ) เป็นคำที่ยืมมาจากทั้งภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน โดยมีการออกเสียงทั้งแบบภาษาจีนแต้จิ๋วและแบบภาษาจีนฮกเกี้ยน กรณีนี้จะแสดงการออกเสียงคำนั้นทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนไว้ด้วยสัทอักษรสากล และขีดเส้นใต้ทั้งที่ออกเสียงแบบภาษาจีนแต้จิ๋วและแบบภาษาจีนฮกเกี้ยนดังตัวอย่างเช่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
27. $\left. \begin{array}{l} \text{เจ} \\ \text{แจ} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{tse}^{33} \\ \text{tse}^{33} \end{array} \right\}$	"อาหารที่ปราศจาก เนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์ จากสัตว์สำหรับ คนจีนที่ถือศีล"	tse ³³ (ตจ.) tse ³³ (ฮก.)	齋

(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 1, ร.บ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

* ที่มาของข้อมูลคือรายชื่อ เอกสารและสิ่งพิมพ์ เล่มที่มาของคำยืมนั้น อักษรย่อเหล่านี้ใช้แทนชื่อเอกสารและสิ่งพิมพ์ดังกล่าว (ดูคำอธิบายอักษรย่อเหล่านี้ในหน้า 22)

ตัวอย่างนี้ แสดงว่า คำ "เจ" หรือ "แจ" นี้ เป็นคำที่ยืมมาจากทั้งภาษาจีนแต้จิ๋ว และภาษาจีนฮกเกี้ยน โดย "เจ" ยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน ส่วน "แจ" ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ดังนี้เป็นต้น

ค. กรณีที่ยังตัดสินไม่ได้ว่า คำยืมคำนั้นควรจะมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน จะแสดงการออกเสียงคำนั้นทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนไว้ด้วยสัทอักษรสากล โดยไม่มีการขีดเส้นใต้ ดังตัวอย่างเช่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
20. เต้าหู้	taw ⁴¹ hu ⁴¹	"ถั่วเหลืองที่ไม่เป็น แป้งแล้วทำเป็นแผ่นๆ ใช้เป็นอาหาร"	taw ²¹ hu ²¹ (ตจ.) taw ²² hu ³² (ฮก.)	豆腐

(ที่มาของข้อมูล: ร.บ.1, ร.บ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

ตัวอย่างนี้ แสดงว่าคำ "เต้าหู้" เป็นคำที่อาจยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว และ/หรือฮกเกี้ยน ในขณะนี้ยังตัดสินไม่ได้ว่าควรจะยืมมาจากภาษาใดแน่

แต่ถ้าคำยืมคำใดเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน ก็จะแสดงการออกเสียงเฉพาะภาษาจีนถิ่นนั้น ตัวอย่างเช่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
6. ปาท่องโก๋	pa: ³³ thɔŋ ⁴¹ ko: ²⁴	"ของกินชนิดหนึ่งของ จีนทำด้วยแป้งสาลี เป็นแท่งยาว 2 แท่ง ติดกัน ทอดน้ำมันให้พอง"	pa:k ³³ thɔ:ŋ ²¹ kou ⁵⁵ (กต.)	白糖糕

(ที่มาของข้อมูล: ร.บ.2, ม, ฉ.)

ตัวอย่างนี้แสดงว่า คำ "ปาห้องโก" ยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้ง

สำหรับการหาคำอธิบายประกอบคำยืม ผู้วิจัยใช้วิธีสอบถามจากผู้บอกภาษา ค้นคว้าจากเอกสารและสิ่งพิมพ์และยังได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจาก หนังสืออักขราภิธานศรับท์ ของหมอบรัดเลย์ พ.ศ. 2416 เพื่อนำคำยืมและความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรมเล่มนี้ (ซึ่งถือว่าเป็นพจนานุกรมไทยเล่มแรก) มาเป็นข้อสังเกตให้เปรียบเทียบดูว่า ในช่วงสมัยประมาณ 100 ปีที่แล้วมานั้น มีคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยอะไรบ้าง และคำยืมเหล่านั้นมีความหมายอย่างไร เหมือน ใกล้เคียง หรือแตกต่างจากสมัยปัจจุบันหรือไม่ การให้ข้อสังเกตดังกล่าวนี้ จะเป็นแต่เพียงให้คำและความหมายที่ปรากฏในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ ดังกล่าวเท่านั้น ตัวอย่างเช่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืม	อักษรจีน
94. มีลั่ว	mi : ⁴¹ sua ⁴¹	"เส้นบะหมี่ขนาดเล็กๆ ทำด้วยแป้งสาส"	mi ²¹ sua ¹¹ (ตจ.) mi ²² sua ³² (ฮก.)	麥通 線

(ที่มาของข้อมูล : ร.บ.1, ร.บ.2, ม, ฉ, ว, ธ.)

คำยืม "มีลั่ว" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ยี่ลั่ว, คือเส้นแป้งสุกเหมือนเส้นขนมจีน, เจ๊กมันทำขายชุม" (บริดเลย์ 2514 : 534)

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับคำยืมจีนในภาษาไทยทั้ง 463 คำ

หมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
1.(ขนม) $\left\{ \begin{array}{l} \text{เปี้ยะ} \\ \text{เปีย} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{pia}^{55} \\ \text{pia}^{33} \end{array} \right.$	"ชื่อขนมอย่างหนึ่งทำ ด้วยแป้งเป็นชั้น ๆ มี ไส้ใน"	pTā ⁵¹ (ตจ.) pTā ⁵⁵ (ฮก.)	餅

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ)*, รบ.2, ม, ฉ, ข, ว.)

คำยืมนี้มีที่ออกเสียงเป็น "เปี้ยะ" และ "เปีย" คาดว่าแต่เดิมคนไทยคงออกเสียงเป็น "เปีย" แล้วต่อมาจึงกลายเป็น "เปี้ยะ" เพราะในปัจจุบันคำ "(ขนม)เปี้ยะ" เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากกว่า และคำยืมนี้หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ขนมเปีย, คือขนมทำด้วยแป้งจีน ปั้นเป็นอันแบน ๆ ทำลูกสะบ้าฝัก ใส่ไส้หมูบ้าง, ไส้ถั่วบ้าง, ผิงใส่ไฟข้างล่างข้างบน" (บรัดเลย์ 2514 : 75)

2.แป๊ะก๊วย	peʔ ⁵⁵ kuaj ⁴⁵³	"ชื่ออาหารหวานชนิด หนึ่งใช้เมล็ดในของ เมล็ดพันธุ์ต้นแป๊ะก๊วย ต้มน้ำตาลรับประทาน" (แป๊ะก๊วย เป็นต้นไม้ ชนิดหนึ่งมีชื่อวิทยา- ศาสตร์ว่า Ginkgo biloba L. เป็นต้นไม้ ตระกูล Ginkgoaceae)	peʔ ²² küe ⁵¹ (ตจ.) peʔ ²² ke ⁵⁵ (ฮก.)	白果
------------	---------------------------------------	---	---	----

(ที่มาของข้อมูล : ม.(ไม่ระบุ), ฉ, E)

* คำว่า (ไม่ระบุ) ที่ปรากฏอยู่หลังอักษรย่อชื่อเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นที่มาของข้อมูลนั้น มีความหมายว่า "ไม่ได้ระบุว่า เป็นคำยืมภาษาจีน" คือเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เล่มนั้น เพียงแต่ให้คำนั้นไว้ โดยที่ไม่ได้ระบุไว้ว่าคำ ๆ นั้นเป็นคำที่ไทยยืมมาจากภาษาจีน ตัวอย่างเช่น รบ.1 (ไม่ระบุ) หมายความว่า พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2493 ได้ให้คำ "(ขนม)เปีย" ไว้ โดยที่ไม่ได้ระบุไว้ว่าเป็นคำยืมมาจากภาษาจีน ดังนี้ เป็นต้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
3. แป๊ะฉ่าย	peʔ ⁵⁵ tqha:j ²²	"ผักกาดขาว"	peʔ ²² tshaj ¹¹ (ตจ.) peʔ ²² tshaj ³² (ฮก.)	白菜
(ที่มาของข้อมูล : ม.)				
4. แป๊ะชะ	peʔ ⁵⁵ saʔ ⁵⁵	"ชื่ออาหารใช้ปลา นึ่งจิ้มน้ำส้มกินกับ ผัก"	peʔ ²² saʔ ⁵⁵ (ตจ.) peʔ ²² saʔ ²⁵ (ฮก.)	白熟
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 1 (ไม่ระบุ), ร.บ. 2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ, E)				
5. เป้าฮ้อ	paw ²⁴ hi: 453	"ชื่อหอยโข่งทะเล ชนิดหนึ่ง (Haliotis paw ²² hi ²⁵ (ฮก.) sp.) ในวงศ์ Haliotidae เนื้อใช้เป็นอาหาร"	paw ³² hi ⁵⁵ (ตจ.)	鮑魚
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, E)				
6. ปาท่องโก๋	pa: 33thoŋ ⁴¹ ko: 24	"ของกินชนิดหนึ่งของจีน ทำด้วยแป้งสาสเป็นแท่ง ยาว 2 แท่งติดกัน ทอด น้ำมันให้พอง"	pa:k ³³ tho:ŋ ²¹ kou ⁵⁵ (กต.)	白糖糕
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 2 (ไม่ระบุ), ม, ฉ)				
คำยืม "ปาท่องโก๋" นี้ เป็นคำเรียกชื่ออาหารที่ค่อนข้างจะสับสนอยู่มากเมื่อต้องนำไปเทียบกับคำในภาษาจีน คืออันที่จริงคำว่า 白糖糕 pa:k ³³ tho:ŋ ²¹ kou ⁵⁵ (กต.) นี้ เป็นชื่อขนมอีกชนิดหนึ่งของคนกวางตุ้ง รูปสี่เหลี่ยม เนื้อคล้ายขนมถ้วยฟู ส่วน "ปาท่องโก๋" ที่เรารู้จักกันอยู่นั้น ภาษาจีนใช้คำว่า 油炸粿 jau ²¹ tʂa: 55kwaj ³⁵ (กต.) ?iw ²¹ tʂa ³³ kue ⁵¹ (ตจ.) เรื่องการสับสนของชื่อเรียกอาหารทั้งสองชนิดนี้ เฉลิม YNC ญเกิดกล่าวไว้ว่า				

...คนขายขายรวมกันไปกับขนมอย่างอื่น รวมทั้งขนมที่เราเรียกในขณะนี้ว่าปาท่องโก๋รวมอยู่ด้วย คนขายอาจร้องขายปาท่องโก๋เป็นคำแรกและต่อด้วยขนมอื่น คนไทยจำชื่อแรกได้ง่ายกว่าชื่ออื่นที่ร้องขายทีหลัง หรือไม่ได้ร้องขายเลย เมื่อได้ยินเสียงร้องขายก็ไปซื้ออ้วจก้วยมาได้ทุกที จึงทำให้เข้าใจไปว่า อ้วจก้วยเป็นปาท่องโก๋ ซึ่งความจริงเป็นขนมต่างชนิดกัน ควรสังเกตไว้ด้วยว่า ทางปักกิ่งได้คนยัง เรียกอ้วจก้วยอยู่ อาจเป็นเพราะทางแถบนั้นไม่มีการขายปากถ่องโก๋ควบไปกับอ้วจก้วยก็ได้ (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512: 103-104)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
7. ปวยเล้ง	puaj ³³ len ⁴⁵³	"ผักชนิดหนึ่งมีชื่อ วิทยาศาสตร์ว่า Spinaoea oleracea Mill ใช้เป็นอาหาร"	pue ³³ len ⁵⁵ (ตจ.) po ³³ len ²⁵ (ฮก.)	菠 薐

(ที่มาของข้อมูล: ฉ)

8. โป๊ยโป๊	po:j ⁵⁵ po: ⁴⁵³	"ของมีค่า 8 อย่าง หมายถึงผลไม้รวมกัน 8 ชนิด"	poj? ⁵⁵ po ⁵¹ (ตจ.) poj? ⁵⁵ po ⁵⁵ (ฮก.)	八 寶
------------	---------------------------------------	--	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: E)

9. $\left. \begin{array}{l} \text{โป๊ยกัก} \\ \text{โป๊ยกัก} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{po:j}^{55} \text{kak}^{22} \\ \text{po:j}^{55} \text{kak}^{55} \end{array} \right\}$	"เครื่องเทศชนิดหนึ่ง ใช้สำหรับปรุงอาหาร จีน" (โป๊ยกักเป็นพืช ที่มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Illicium vorum Hook)	poj? ⁵⁵ kak ²² (ตจ.) poj? ⁵⁵ kak ⁵⁵ (ฮก.)	八 角
--	--	--	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: ม. (ไม่ระบุ), ฉ, ฐ, E, H)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
10. { เปาะเปียะ ปอเปียะ	{ $poʔ^{22} piaʔ^{55}$ $poː^{33} piaʔ^{55}$	"อาหารจีนชนิดหนึ่ง เอาแป้งสาสทำเป็น แผ่นบาง ๆ แล้วห่อ ถั่วงอก เต้าหู้ กุนเชียง ปูแดงกวาง เป็นแท่ง ๆ ทานน้ำจิ้ม ข้น ๆ รสหวาน"	$poʔ^{22} pʰa^{51}$ (ตจ.) <u>$poʔ^{22} pʰa^{55}$ (ฮก.)</u>	薄餅

(ที่มาของข้อมูล: รบ.2 , ม(ไม้ระบุ)ล,ธ)

11. เต้ *	$teː^{453}$	"น้ำชา"	te^{55} (ตจ.) te^{25} (ฮก.)	茶
		(ชาเป็นชื่อพรรณไม้ชนิด หนึ่ง (Thea sinensis) ในวงศ์ Theaceae ชอบขึ้น ตามภูเขาในเขตร้อน ใช้ ชงน้ำร้อนกินเป็นเครื่องดื่ม)		

(ที่มาของข้อมูล: ม)

* คำยืมที่หมายถึง "น้ำชา" ซึ่งรวบรวมได้จากเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่กำหนดไว้ 9 รายการ นั้น มีทั้งที่ออกเสียงเป็น $tɕhaː^{33}$ และออกเสียงเป็น $teː^{453}$ เนื่องจากคำยืมที่ออกเสียงว่า $tɕhaː^{33}$ นั้น เป็นคำที่อาจจะแสดงการร่วมเชื้อสายระหว่างภาษาไทย-จีน ตามที่ประพิณ มโนมัย-วิบูลย์ (2518) ได้เสนอไว้ในผลงานวิจัย (ดูรายละเอียดในบทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัยข้อ 10 หน้า 31) ผู้วิจัยจึงตัด $tɕhaː^{33}$ ออกจากการพิจารณาคำยืม โดยจะพิจารณาแต่กรณีที่ออกเสียง $teː^{453}$ เท่านั้น

คำยืม "เต้" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรท์ พ.ศ. 2416
ว่า "เต้, คือพูดเป็นภาษาจีน แต่นั่นว่าไบซา" (บรัดเลย์ 2514 : 231)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
12. ตั้งชง	tɪŋ ⁴¹ tɕhɑŋ ³³	"ขนมของจีนชนิดหนึ่งทำ ด้วยน้ำตาลเป็นหลอด ๆ ติดกัน ใช้แผ่นแป้งบาง ๆ ห่อรับประทาน"	thɪŋ ²¹ tʂɑŋ ³³ (ตจ.)	糖 葱

(ที่มาของข้อมูล: ฉ)

ขนมชนิดนี้ มีชื่อเต็ม ๆ ในภาษาจีนว่า . 糖 葱 薄 餅 thɪŋ²¹
tʂɑŋ³³ pɔʔ²² pʰa⁵¹ (ตจ.)

13. ตือฮวน	tɪ: ³³ huan ³³	"ไส้หมู"	tɪ ³³ huan ³³ (ตจ.)	猪 番
			<u>tɪ³³huan³³</u> (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ฉ, ฮ)

อันที่จริง คำ "ไส้หมู" ในภาษาจีนต้องเขียนว่า 猪 腸 tɪ³³tɪŋ⁵⁵ (ตจ.)
tɪ³³tɪŋ²⁵ (ฮก.) แต่ในภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้น คำอ่านออกเสียง
tɪŋ⁵⁵ (ตจ.) และ tɪŋ²⁵ (ฮก.) ในความหมายว่า "ลำไส้" นี้เกิดเป็นคำพ้องเสียงกับคำ
ที่มีความหมายว่า "คนจีน" คือ 唐 คนจีนรู้สึกไม่พอใจ จึงเปลี่ยนคำว่า tɪŋ⁵⁵
(ตจ.) หรือ tɪŋ²⁵ (ฮก.) ให้ออกเสียงเป็น huan³³ (ตจ.) และ huan³³ (ฮก.) ซึ่ง
เป็นคำ 番 ที่มีความหมายว่า "คนต่างชาติ" แทน (เจลิม ยงบุญเกิด 2512: 92)

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาจีนทุกคนจะเข้าใจว่า 猪 番
tɪ³³huan³³ (ฮก.) นี้ เป็นคำที่คนจีนแต้จิ๋วและคนจีนฮกเกี้ยนใช้พูด เมื่อจะเรียก "ไส้หมู"
แต่ชาวจีนถิ่นอื่น ๆ จะไม่ใช่คำนี้เรียก "ไส้หมู" จะใช้คำ 猪 腸 tɪ³³tɪŋ²⁵
(ฮก.) เท่านั้น

ผู้วิจัยตัดลินให้คำยืม "ตือฮวน" เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนนอกเกียน เพราะการออกเสียงคำนี้ในภาษาจีนนอกเกียนนั้นใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงในภาษาไทย คือ tɕ³³ huan³³ (ฮก.) tɕ³³ huan³³ (ไทย) อย่างไรก็ตาม การปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต่จิวก็มีข้อมูลที่น่าสงสัยว่าพยัญชนะท้าย -ŋ ของคำภาษาจีนแต่จิวบางตัว จะเปลี่ยนเป็น -n เมื่อมีการยืมคำเข้ามาใช้ในภาษาไทย แต่เนื่องจากการปรับเสียงแบบ -ŋ > -n ในคำยืมภาษาจีนนอกเกียนก็มีข้อมูลสนับสนุนอยู่มากมาย และผู้วิจัยคิดว่า การใช้หลักเกณฑ์ระบบการปรับเสียงช่วยตัดลิน ยังเป็นหลักเกณฑ์อันดับรองจากการเปรียบเทียบภาษาจีนถิ่นที่มีการออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทย* โดยเฉพาะเมื่อยังไม่พบข้อมูลอันใดที่จะมาสนับสนุนทางฝ่ายจีนแต่จิวเพื่อคัดค้านทางฝ่ายจีนนอกเกียน ฉะนั้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะตัดลินให้คำ "ตือฮวน" เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนนอกเกียนไปก่อน**

* ดูรายละเอียดหลักเกณฑ์การตัดลินที่มาของคำยืม ในบทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย ข้อ 14 หน้า 45-53

** คำยืมแบบที่มีพยัญชนะท้าย -n และ -ŋ เป็นข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลินที่มาระหว่างภาษาจีนนอกเกียนและภาษาจีนแต่จิวในทำนองเดียวกับคำยืม "ตือฮวน" นี้ ยังมีอยู่อีกจำนวนหนึ่งดังต่อไปนี้คือ

คำยืมที่ 26	"เสียน"	คำยืมที่ 104	"(ตัว) สันเตา"	คำยืมที่ 127	"เสียน"
"	183 "เซียน"	"	299 "หูน"	"	329 "ปั้นสื่อ"
"	338 "กุนฮือ"	"	417 "หูน"	"	439 "ฮวน"
"	440 "ฮกเกียน"				

คำยืมเหล่านี้ ผู้วิจัยจะตัดลินให้เป็นคำที่มาจากภาษาจีนนอกเกียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวไว้แล้วข้างต้น คือ ผู้วิจัยคิดว่าควรจะยึดหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบภาษาจีนถิ่นที่มีการออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทยเป็นสำคัญ トラบเท่าที่ยังไม่พบข้อมูลใดที่จะมาคัดค้านให้พิจารณา เป็นอย่างอื่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
14. ตังกวยและ	tan ³³ kuaj ³³ tqhe? ²²	"ผักฉาบน้ำตาล"	tan ³³ kue ³³ tshe? ²² (ตจ.) tan ³³ kue ³³ thɨŋ ²⁵ (ฮก.)	東瓜冊
15. { ตังโอ๊ะ ตังโอ๊ะ }	{ tan ³³ ʔo: ²⁴ tan ⁴¹ ʔo: ²⁴ }	{ "ผักจีนชนิดหนึ่ง ใบ เล็กหนา มีกลิ่นหอม" }	{ tan ²¹ ʔo ³³ (ตจ.) tan ²² ʔo ³³ (ฮก.) }	塘蒿
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 1 (ไม้ระบุ), ร.บ. 2, ม (ไม้ระบุ), ฉ, ธ, E)				
tan ²¹ ʔo ³³ (ตจ.) และ tan ²¹ ʔo ³³ (ฮก.) เป็นคำที่คนจีนแต่จิวและฮกเกี้ยนใช้ในการพูดเท่านั้น คำ 塘蒿 ซึ่งหมายถึง "ผักตังโอ๊ะ" จะอ่านออกเสียงในภาษาจีนแต่จิวว่า tan ²¹ haw ³³ (ตจ.)				
16. { ตังฉ่าย ตังฉ่าย }	{ tan ³³ tqha:j ²² tan ⁴¹ tqha:j ²² }	{ "ผักคองแห้งแบบจีน ชนิดหนึ่งใช้ปรุงอาหาร" }	{ tan ³³ tshaj ¹¹ (ตจ.) ŋwɔŋ ³³ tshaj ³² (ฮก.) }	冬菜
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 2 , ม, ฉ, ว, ธ)				
17. เต้าเจี้ยว	taw ⁴¹ tqiaw ⁴¹	"ถั่วเหลืองที่หมักเกลือ สำหรับปรุงอาหาร"	taw ²¹ tsɔ ¹¹ (ตจ.) taw ²² tsiw ³² (ฮก.)	豆醬
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 1 , ร.บ. 2 , ม, ฉ, ว, ธ, E)				
18. เต้าหึ่ง	taw ⁴¹ thɨŋ ³³	"ชื่อของหวานชนิดหนึ่ง มีถั่วเขียวกับลูกเต๋อยัดเต็ม แป้งกรอบและลูกพลับแห้ง เป็นต้น ใส่ น้ำตาลต้มร้อนๆ"	taw ²¹ thɨŋ ³³ (ตจ.) taw ²² thɨŋ ³³ (ฮก.)	豆湯
(ที่มาของข้อมูล : ร.บ. 2 , ม, ฉ, ธ)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
19. เต้าส่วน	taw ⁴¹ suan ²²	"ชื่อของหวานชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งเปียกกวาน กับถั่วเขียวที่เอา เปลือกออกแล้วราคน้ำ กะทิ"	taw ²¹ suan ¹¹ (ตจ.) (lek) ²² taw ²² suan ³² (ฮก.)	豆 璇

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2 , ม,ฉ)

คำ taw²¹suan¹¹(ตจ.) และ lek²²taw²²suan³²(ฮก.) เป็นคำที่ใช้เฉพาะในการพูดเท่านั้น อันที่จริงเสียงพยางค์ท้ายของคำคือ suan¹¹(ตจ.)และ suan³²(ฮก.) ไม่มีตัวอักษรเขียน คำ 璇 suan¹¹(ตจ.) suan³²(ฮก.) เป็นคำที่มีความหมายว่า "เพชรพลอย" ชาวจีนแต่จิวและฮกเกี้ยนนำมาใช้ในคำ "เต้าส่วน" เพื่อเป็นอักษรเลียนเสียงเพื่อสื่อความหมายได้เท่านั้น ส่วนคำ 豆 taw²¹(ตจ.) taw³²(ฮก.) หมายความว่า "ถั่ว" และ 綠豆 lek²²taw²¹(ตจ.) lek²²taw³²(ฮก.) หมายความว่า "ถั่วเขียว" แต่ละภาษาจะต้องนำอักษรมาประสมกันจึงจะหมายถึง "เต้าส่วน" ได้

อันที่จริง ถ้าพิจารณาการออกเสียงคำ "เต้าส่วน" ในภาษาจีนแต่จิวและฮกเกี้ยนแล้ว คำ taw²²suan³²(ฮก.) ในภาษาจีนฮกเกี้ยนจะใกล้เคียงกับคำ "เต้าส่วน" ในภาษาไทย ไม่น้อยไปกว่าคำ taw²¹suan¹¹(ตจ.) ในภาษาจีนแต่จิว แต่เนื่องจากโดยปกติแล้ว ชาวจีนฮกเกี้ยนจะเรียก "เต้าส่วน" ว่า lek²²taw²²suan³²(ฮก.) และจะไม่ยอมรับถ้าเรียก "เต้าส่วน" โดยออกเสียงแต่เพียง taw²²suan²²(ฮก.) เท่านั้น ส่วนชาวจีนแต่จิวจะเรียก "เต้าส่วน" ว่า taw²¹suan¹¹(ตจ.) เป็นปกติอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงคิดว่า คำ "เต้าส่วน" น่าจะยืมมาจากภาษาจีนแต่จิว

20. เต้าหู้	taw ⁴¹ hu: ⁴¹	"ถั่วเหลืองที่ไม่แบ่งแล้ว ทำเป็นแผ่นๆใช้เป็น อาหาร มี 2 ชนิดคือ เต้าหู้ขาวและเต้าหู้ เหลือง"	taw ²¹ hu ²¹ (ตจ.) taw ²² hu ³² (ฮก.)	豆 腐
-------------	-------------------------------------	--	--	-----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 , รบ.2 , ม,ฉ,ว,ธ,E)

หมอบรัดเลย์ได้กล่าวถึงคำ "เต้าหู้" ไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "เต้าหู้ , เป็นชื่อของจีน, ทำด้วยถั่วเป็นของกิน เข้ากับ เข้า เขาทำแกงร้อนเป็นต้น" (บรัดเลย์ 2514 : 232)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
21. เต้าหู้ยี้	taw ⁴¹ hu: ⁴¹ ji: ⁴⁵³	"อาหารเค็มของจีนทำ ด้วยเต้าหู้ขาว"	taw ²¹ hu ²¹ zɿ ⁵⁵ (ตจ.) taw ²² hu ²² d ^l u ⁵⁵ (ฮก.)	豆腐乳

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, E)

22. เต้าฮวย	taw ⁴¹ hua ^j ³³	"ชื่อของหวานชนิดหนึ่ง ทำด้วยถั่วเหลืองที่มี ลักษณะแข็งตัว ปรง ด้วยน้ำขิงต้มกับน้ำตาล"	taw ²¹ hue ³³ (ตจ.) taw ²² hue ³³ (ฮก.)	豆花
-------------	--	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

ที่ยังตัดสินใจไม่ได้ว่า "เต้าฮวย" ควรยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยนเพราะทั้งวรรณยุกต์ 21 ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และวรรณยุกต์ 22 ในภาษาจีนฮกเกี้ยน ต่างก็มีการปรับเสียงให้เป็นวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทย*

23. เต้าเง้	taw ⁴¹ ge: ⁴⁵³	"ถั่วออก"	taw ²¹ ge ⁵⁵ (ตจ.) taw ²² ge ²⁵ (ฮก.)	豆芽
-------------	--------------------------------------	-----------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

24. ตุ้น	tun ²⁴	"ทำให้สุกด้วยวิธีเอาของ ใส่ภาชนะวางในภาชนะที่ มีน้ำแล้วเอาฝาครอบตั้งไฟ ให้น้ำเดือดเช่น ตุ้นไข่ ตุ้นข้าว; เคี้ยวให้เปื่อย	tun ²⁴ (ตจ.) tun ³³ (ฮก.)	燉
----------	-------------------	--	--	---

* ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนในบทที่ 5 หน้า 282

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
		เช่นตุ่นเนื้อ ตุ่นเปิด, เรียกสิ่งที่ทำให้สูง โดยวิธีตั้งกล่าวเช่น ไข่ตุ่น เนื้อตุ่น เปิดตุ่น"		

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 , รบ.2 , ม(ไม้ระบุ), ฉ,ว, E,H)

คำ tun^{24} (ตจ.) ในภาษาจีนแต้จิ๋วและคำ tun^{33} (ฮก.) ในภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีลักษณะแตกต่างจากการออกเสียงคำว่า "ตุ่น" ในภาษาไทยอยู่เพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือภาษาจีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงพยัญชนะท้ายกับภาษาไทย tun^{24} (ตจ.) tun^{24} (ไทย) ในขณะที่ภาษาจีนฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์กับภาษาไทย tun^{33} (ฮก.) tun^{24} (ไทย) และการปรับเสียงพยัญชนะท้าย $-ŋ$ ให้เป็น $-n$ ในการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วกับการปรับเสียงวรรณยุกต์ 33 ให้เป็นวรรณยุกต์ 24 ในการปรับเสียงคำยืมภาษาไทย ต่างก็มีคำยืมอื่น ๆ มาสนับสนุนปรากฏการณ์ทั้งสองฝ่าย* ดังนั้น จึงยังตัดสินไม่ได้ว่า "ตุ่น" ควรยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน

คำยืม "ตุ่น" นี้ มีความหมายเหมือนความหมายเดิมในภาษาจีนทุกประการ และยังมี ความหมายที่เพิ่มขึ้นจากภาษาจีนอีก เมื่อไทยนำคำยืมนี้ไปใช้ เป็นคำสะแลงที่มีความหมายว่า "หลอกลวงเอาไปแทบหมดตัว" (ดูคำยืมที่ 120 "ตุ่น" ในหมวดที่ 2: ส่วนวรรณคดี-ภาษาสะแลง- หน้า 104

---

* ดูรายละเอียดการปรับเสียงพยัญชนะภาษาจีนแต้จิ๋วและการปรับเสียงวรรณยุกต์ ภาษาจีนฮกเกี้ยนในบทที่ 5 หน้า 263 และหน้า 312

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
25. จี๊ว	tqiw ⁴⁵³	"เหล้า"	tsiw ⁵¹ (ตจ.) <u>tsiw⁵⁵ (ฮก.)</u>	酒

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, E)

26. เจี้ยน	tqian ²⁴	"เรียกกับข้าวอย่างหนึ่ง มีปลาทอดแล้วปรุงด้วย เครื่องต่าง ๆ ว่า ปลาเจี้ยน"	tsian ³³ (ตจ.) <u>tsian³³ (ฮก.)</u> *	煎
------------	---------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 , รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, E, H)

煎 หมายความว่า "ทอดในน้ำมันเดือด (มักใช้กับการทอดปลา); ต้ม (ยา)"
(ปทานุกรมจีน-ไทย 2505 : 1465, เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 81) ฉะนั้น คำบรรยาย
ศัพท์ "เจี้ยน" ใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ที่กล่าวว่า คำ "เจี้ยน" ในภาษาจีน
มีความหมายว่า "เคลือบน้ำตาล เชื่อมน้ำตาล" นั้น จึงเป็นความหมายที่ไม่น่าจะถูกต้อง
(ผู้วิจัยได้สอบถามกับผู้ออกภาษาทุกคนแล้วด้วย)

เมื่อพิจารณาความหมายของคำยืม "เจี้ยน" ในภาษาไทยกับความหมายของคำ 煎
ในภาษาจีนจะเห็นว่าคำยืม "เจี้ยน" ในภาษาไทยมีความหมายกว้างขึ้นเล็กน้อย กล่าวคือ 煎
หมายถึง "ทอดปลาในน้ำมันเดือด" ในขณะที่ "เจี้ยน" หมายถึง "ทอดปลาแล้วปรุงด้วยเครื่อง
ต่าง ๆ" ส่วนคำภาษาจีนที่มีความหมายแบบเดียวกับ "เจี้ยน" ในภาษาไทยคือ 煎 煮
tsian³³ tsi⁵¹ (ตจ.) "ทอดปลา แล้วปรุงด้วยเครื่องต่าง ๆ" นอกจากนี้คำ "เจี้ยน" ยังมี
ความหมายเพิ่มขึ้นกว่านี้อีก เมื่อไทยนำคำยืมนี้ไปใช้เป็นคำสะแลงที่มีความหมายว่า "ฆ่าให้ตาย,
เชือด, ฉีก" (ดูคำยืมที่ 127. "เจี้ยน" ในหมวดที่ 2: สำนวนพูด-ภาษาสะแลง หน้า 106-107

*

ดูเหตุผลการตัดสินใจคำยืมลักษณะนี้ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "คือฮวน" หน้า 67

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
27ก. { เจ แจ }	{ tɕe: 33 tɕe: 33 }	"อาหารที่ปราศจาก เนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์ จากสัตว์สำหรับคนจีน ที่ถือศีล"	tɕe 33 (ตจ.) tɕe 33 (ฮก.)	齋

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)

27ข. { เจียะเจ เจียะแจ }	{ tɕia? 55 tɕe: 33 tɕia? 55 tɕe: 33 }	"กินอาหารแบบที่ ปราศจากเนื้อสัตว์หรือ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์"	tsia? 22 tɕe 33 (ตจ.) tsia? 22 tɕe 33 (ฮก.)	食 齋
-----------------------------	--	--	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: E)

28. จับเกี่ยม	tɕap 22 kiam 453	"เครื่องดองของเค็ม กินกับข้าวต้ม อันได้แก่ เกี่ยมฉ่าย, กิ่งฉ่าย, ไชโป๊, เต้าหู้ยี้, ถั่วลิสง, ชิงตอง ฯลฯ"	tsap 22 kiam 55 (ตจ.) tsap 22 kiam 25 (ฮก.)	雜 鹹
---------------	------------------	---	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: ม)

29. จับฉ่าย	tɕap 22 tɕha: j 22	"ชื่อแกงอย่างจีนชนิดหนึ่ง ที่ใส่ผักหลาย ๆ อย่าง"	tsap 22 tɕhaj 11 (ตจ.) tsap 22 tɕhaj 32 (ฮก.)	雜 菜
-------------	--------------------	---	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

นอกจากจะเป็นคำยืมที่หมายถึงชื่ออาหารชนิดหนึ่งแล้ว "จับฉ่าย" ยังมีความหมาย
ที่กว้างออกไป โดยใช้คำนี้ในภาษาสะแลงว่า "ของต่าง ๆ ที่ปะปนกันไม่เป็นสำหรับ ไม่เป็นชุด"
(ดูคำยืมที่ 132 "จับฉ่าย" ในหมวดที่ 2: สำนักพิมพ์-ภาษาสะแลง หน้า 109)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
30. จับหวย	tɕap ²² huaj ²⁴	"ชื่อแกงมีเครื่อง รวมกันหลายอย่าง"	tsap ²² hue ²⁴ (ตจ.) tsap ²² hue ³² (ฮก.)	雜 會

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)

"จับหวย" แบบจีน มีที่มาจากกับข้าวของกินที่ทำไว้เจ้าในวันตรุษจีน หรือเทศกาลไหว้เจ้าอื่น ๆ ถ้าเหลือค้างข้ามวันก็เอาไปรวมในหม้อเดียวกัน อุ่นให้ร้อนแล้วใช้รับประทานต่อไปได้อีก ต่อมาเมื่อคนต้องการกินแกงทำนองนี้ ก็จะทำขึ้นเอง โดยไม่ต้องอาศัยของเหลือค้าง จะแกงโดยใส่ผักหลาย ๆ อย่าง ใส่เนื้อหมู เนื้อไก่ ลูกชิ้น หน่อไม้ ถั่วลิสง ฯลฯ ตามแต่จะชอบ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
31. จันฮับ	tɕan ³³ ʔap ²²	"ชื่อขนมหวานอย่าง แห้งของจีน มีหลาย อย่างรวมกันเช่น ข้าวพอง, ถั่วตัด, งบตัด"	tsan ³³ ʔap ³³ (ทล.)	饅 盒

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1 (ไม่ระบุ), ร.บ.2 (ไม่ระบุ), ม, ฉ)

薦 盒 มีความหมายว่า "กล่องถวายเป็นหรือกล่องบูชา" ใช้เป็นกล่องใส่เครื่องทองของหมั้นที่เจ้าบ่าวนำมาให้เจ้าสาว หรือเป็นกล่องใส่ขนมจันฮับไหว้เจ้า ที่จริง "จับฮับ" เป็นคำเรียกชื่อกล่อง ส่วนตัวขนมที่เราเข้าใจว่าเป็นขนมจันฮับนั้นมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น เช่น เรียกเป็น tsap²²kim⁵¹ (ตจ.) ในภาษาจีนแต้จิ๋ว เป็นต้น

คำยืม "จันฮับ" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "จันฮับ, เปนชื่อของหวานของเจ๊ก มีในใส่ของหลายสิ่ง มีขึ้นฟักและถั่วยิสง เป็นต้น, เปนกันเขาชายนั่น" (บรัดเลย์ 2514 : 147)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
32. (ขนม)จ้าง	tɕa:ŋ ⁴¹	"ชื่อขนมมีข้าวเหนียว ห่อใบไม้แล้วต้ม"	tsaŋ ¹¹ (ตจ.) tsaŋ ³² (ฮก.)	粽

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), E)

粽 หมายถึง "ขนมที่ห่อใบไม้" มี 2 ชนิด คือชนิดหวานและชนิดเค็ม "(ขนม)จ้าง" นี้ คือชนิดหวาน ส่วนชนิดเค็มคือ "บ๊ะจ่าง" (ดูคำยืมที่ 74 "บ๊ะจ่าง" ในหมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 89) จากการสังเกตวรรณยุกต์และระบบการปรับเสียงคำยืม ทำให้ตัดสินได้ว่า คำ "(ขนม) จ้าง" นี้ยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน ในขณะที่ คำ "บ๊ะจ่าง" ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว และการตัดสินดังนี้ ทำให้ได้ข้อสันนิษฐานว่าคำยืม "(ขนม)จ้าง" นี้ อาจจะได้รับเข้ามาในภาษาก่อนหน้าคำยืม "บ๊ะจ่าง"*

คำยืม "(ขนม)จ้าง" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ขนมจ้าง, คือขนมอย่างหนึ่ง, เปนของจีน, เอาเข้าसानเข้าเหนียวมาห่อ ใบไม้แล้วต้มน้ำต่างให้สุกแล้ว" (บรัดเลย์ 2514 : 74)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
33. โจ๊ก	tɕo:k ⁵⁵	"ข้าวต้มชนิดหนึ่งที่ใช้ ปลายข้าวต้มจนและ"	tsok ⁵⁵ (กต.)	粥

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ, E)

* สกินเนอร์ (Skinner 1962: 40) กล่าวว่า ชาวจีนฮกเกี้ยนอพยพเข้ามาในไทยก่อนชาวจีนแต้จิ๋ว (ดูหน้า 13) คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนจึงน่าจะเป็นคำยืมที่เก่ากว่าคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วด้วย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
34. เกี่ยมอี	kiam ⁴¹ ʔi: ²⁴	"ของกินชนิดหนึ่งทำด้วย แป้งข้าวเจ้าเป็นตัวๆ คล้ายลอดช่อง"	tsiam ³³ ʔi ⁵⁵ (ตจ.) <u>tsiam³³ʔi²⁵ (ฮก.)</u>	光圓

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

光圓 หมายความว่า "แหลมและกลม" เป็นชื่อย่อที่ชาวจีนแต้จิ๋วและชาวจีนฮกเกี้ยนใช้เรียกอาหารชนิดนี้ ถ้าจะเรียกชื่อเต็ม จะต้องใช้คำว่า 光米圓 tsiam³³bi²⁴ʔi⁵⁵ (ตจ.) tsiam³³bi²⁵ʔi²⁵ (ฮก.) แต่ไม่นิยมใช้ชื่อเต็มนี้ในการพูดกันตามปกติ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
35. { เกี่ยมฉี่ เกี่ยมฉ่าย }	{ kiam ⁴¹ tqhaj ²² kiam ⁴¹ tqha:j ²² }	"ผักคองเค็มชนิดหนึ่ง"	kiam ²¹ tshaj ¹¹ (ตจ.) kiam ²² tshaj ³² (ฮก.)	鹹菜

(ที่มาของข้อมูล: รบ.2, ม, ฉ, บ, ธ, E)

36. เกี่ยมบัว	kiam ⁴¹ buaɟ ⁴⁵³	"ลูกบัวเค็ม"	kiam ²¹ bue ⁵⁵ (ตจ.) kiam ²² bue ⁵⁵ (ฮก.)	鹹梅
---------------	--	--------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล: ฉ, ธ)

37. เกี้ยว	kiaw ⁴⁵³	"ของกินชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งสาส์เป็น แผ่น ห่อหมูสับเป็นต้น"	kiaw ⁵¹ (ตจ.) <u>kiaw⁵⁵ (ฮก.)</u>	餃
------------	---------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ม (ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ, E)

ผู้บอกภาษาไทยเหล่านี้ให้คำเรียก "เกี้ยว" นี้ว่า kiaw⁴⁴ (หล.) แต่บอกว่าเป็นคำยืมมาจากภาษาจีนถิ่นอื่น เพราะอาหารชนิดนี้ไม่ใช่อาหารของชาวจีนไท่หล่า

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
38. เก๊กฮวย	kek ⁵⁵ hua ³³	"ชื่อดอกไม้ชนิดหนึ่งที่ได้ จากต้นเก๊กฮวย (Chrysanthemum indicum) ในวงศ์ Compositae เมื่อ ตากแห้งแล้ว ใส่น้ำ ชงกับใบชา หรือต้ม กับน้ำตาลใช้ดื่มแก้ กระหาย"	kek ⁵⁵ hue ³³ (ตจ.) kek ⁵⁵ hue ³³ (ฮก.)	菊花
(ที่มาของข้อมูล: รบ.2, ม(ไม้ระนู), ฉ, ธ)				
39. กิ้น	kin ²⁴	"กระเพาะที่ 2 ของสัตว์ ผนังที่มีกล้ามเนื้อหนาและ เหนียวสำหรับบดอาหาร โดยมีหินก้อนเล็ก ๆ ที่กลืน เข้าไปเป็นเครื่องช่วย"	kin ²⁴ (ตจ.) kian ⁵¹ (ฮก.)	臍
(ที่มาของข้อมูล: รบ.2, ฉ, ธ, E)				
40. กั๊กไก่	kap ²² kaj ²²	"เหล้ายาซึ่งใช้ตัวกับไก่ ดอง"	kap ⁵⁵ kaj ¹¹ (ตจ.) kap ⁵⁵ kaj ³² (ฮก.)	蛤蚧
(ที่มาของข้อมูล: ฉ.)				

蛤蚧 หมายความว่า "สัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่งคล้ายงู มักใช้ทำยาคองเหล้า"
 ชาวจีนไทหล่าก็เรียกสัตว์ชนิดนี้ว่า kap⁴⁴ kaj¹¹ (ทล.) แต่เนื่องจากไทหล่าไม่มีการทำยาคอง
 เหล้าด้วยสัตว์ชนิดนี้เลย จึงต้องตัดสินใจให้ "กบไก่" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
41. กะหล่ำ	kaʔ ²² lam ²²	"ชื่อพรรณผักพวกหนึ่ง (Brassica oleracea) ในวงศ์ Cruciferae"	ka ³³ lam ²¹ (ทล.)	芥 藍

(ที่มาของข้อมูล : ว.)

芥 藍 ka³³ lam²¹ (ทล.) เป็นคำที่ใช้ในการเขียนเท่านั้น ปกติ ชาวจีนไทหล่า
 เรียกกะหล่ำว่า sai⁴⁴ lui¹¹ (ทล.)

42. { กะหล่ำจี้ กาลอจี้ กะหล่ำจี้ กาลอจี้ }	{ kaʔ ²² ɔ: 33 tɕi: 45 33 ka: 33 ɔ: 33 tɕi: 45 3 kaʔ ²² ɔ: 33 tɕi: 24 ka: 33 ɔ: 33 tɕi: 24 }	ชื่อขนมของจีนชนิดหนึ่ง	ka ³³ ɔ ³³	膠 羅 錢
		ทำด้วยแป้งข้าวเหนียว	tsi ⁵⁵ (ตจ.)	
		ทอดไฟอ่อนๆ เวลากิน	ka ³³ ɔ ³³	
		คลุกงา ผสมน้ำตาล	tsi ³² (ฮก.)	
ทรายขาว"				

(ที่มาของข้อมูล: รบ.2 (ไม่ระบุ), ฉ, ๓, E)

43. เกาเหลียง kaw³³ liang²⁴ "ชื่อเหล้าจีนชนิดหนึ่ง" kao⁵⁵ liang³⁵ (ก.) 高粱

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2, ม (ไม่ระบุ), บ, ๓, E)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
44. เกาลัด	kaw ³³ lat ⁵⁵	"ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง (Castanea mollissima) ในวงศ์ Fagaceae ต้นสูงประมาณ 15 - 20 ม. ใบรูปไข่ปลายมน หรือแหลม ท้องใบมีขนสีขาว ปกคลุมหนาแน่น ขอบจักแหลม รูปฟันห่าง ๆ ผลมีเปลือกแข็ง สีน้ำตาลแกมแดง เนื้อในสีขาว เหลือง ๆ ค่อนข้างนิ่ม มีรส- หวานมัน คั่วหรือต้มกินได้"	kaw ²¹ lak ⁵⁵ (ตจ.) kaw ²² lat ²⁵ (ฮก.)	栗子

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ)

45. เกาเหลา	kaw ³³ law ²⁴	"แกงมีลักษณะอย่าง แกงจืดคือไม่ใช่แกง เผ็ดแกงส้ม"	kaw ³³ law ⁵⁵ (ตจ.) kw ³³ law ²⁵ (ฮก.)	高樓
-------------	-------------------------------------	--	---	----

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว)

高樓 หมายความว่า "ตึกสูง" เหตุที่มีความหมายเป็น "เกาเหลา" ในภาษาไทยคงเนื่องมาจากการที่ภัตตาคารจีนส่วนใหญ่จะมีชื่อลงท้ายว่า "เหลา" คนไทยคงจะได้ยินคนจีนเรียกภัตตาคารว่า "เกาเหลา" จึงได้เอาชื่อเกาเหลามาเรียกแกงจืดที่ภัตตาคาร (บรรจบ พันธุเมธา 2502:11, เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 66)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
46. กาน้ำ	ka: ³³ na: ⁴⁵³	"ชื่อผลของพรรณไม้จีนชนิดหนึ่ง (Canarium album) ในวงศ์ Burseraceae ลูกคล้ายสมอบางชนิด, สมอจีนก็เรียก"	ka ³³ nǎ ⁵¹ (ตจ.) ka ³³ nǎ ⁵⁵ (ฮก.)	橄欖
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม, ฉ, E)				
47. (แตง)กวาง	kwa: ³³	"ชื่อแตงชนิดหนึ่ง (Cucumis sativas) ในวงศ์ Cucurbitaceae ผลเล็กใช้เป็นผักเรียกว่า แตงกวาง"	kwa: ³³ (ต.)	瓜
(ที่มาของข้อมูล: ว)				
48. (ผัก)กวางตุ้ง	kwa: ³³ tung ⁴¹	"ชื่อผักชนิดหนึ่ง (Brassica chinensis) ในวงศ์ Cruciferae คล้ายผักคะน้า"	kw: ³⁵ tong ⁵³ (กต.)	廣東
(ที่มาของข้อมูล: รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ว)				
49. กุนเชียง	kun ³³ tshiang ³³	"ไส้กรอกจีน"	kuan ⁵⁵ tshiang ⁵⁵ (ตจ.) kuan ⁵⁵ tshiang ²⁵ (ฮก.)	灌腸
(ที่มาของข้อมูล: รบ.2(ไม่ระบุ), ม, ฉ, ๓)				
kuan ⁵⁵ tshiang ⁵⁵ (ตจ.) และ kuan ⁵⁵ tshiang ²⁵ (ฮก.) เป็นคำที่คนจีนแต่จ้าว				
และฮกเกี้ยนใช้ในการพูดเท่านั้น คำที่ใช้ในการเขียนที่เป็นอักษรจีนสากลคือ 灌腸 ๘๐.				

๘๐-๘๐ 灌腸 ๘๐.

มีความหมายว่า "ไล่ที่กรอกแล้ว" อ่านออกเสียงเป็น kuan⁵⁵tɰ⁵⁵ (ตจ.) ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และ kuan⁵⁵tɰ²⁵ (ฮก.) ในภาษาจีนฮกเกี้ยน เหตุที่ชาวจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนไม่ใช้คำอ่านนี้ในการพูดก็เพราะคำอ่านออกเสียง tɰ⁵⁵ (ตจ.) และ tɰ²⁵ (ฮก.) ในความหมายว่า "ไล่ไล่" นี้ เกิดเป็นคำพ้องเสียงกับคำที่มีความหมายว่า "คนจีน" คือ 唐 คนจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนรู้สึกไม่ชอบใจ จึงเลี่ยงมาใช้คำ tshian⁵⁵ (ตจ.) และ tshian²⁵ (ฮก.) ซึ่งไม่มีตัวอักษรเขียนแทน (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 63) กรณีนี้ คล้ายกับคำยืมที่ 13 "ตือฮวน" ในหมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 66

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืม	อักษรจีน
50. { กุยข่าย กุ้ยข่าย }	{ kuj ³³ tɰha:j ⁴¹ kuj ⁵⁵ tɰha:j ⁴¹ }	"ชื่อผักชนิดหนึ่ง (Allium tuberosum) ในวงศ์ Liliaceae คล้ายต้นหอมหรือกระเทียมใบแบนๆ มีกลิ่นหอมฉุน ใช้กินสดๆ กับหมี และแกงหรือผัด เป็นอาหาร ถิ่นเดิมอยู่ในประเทศจีน ญี่ปุ่นและอื่นๆ ในเอเชียตอนที่มีอากาศหนาว"	ku ²⁴ tshaj ¹¹ (ตจ.) ku ²⁴ tshaj ³² (ฮก.)	韭菜

(ที่มาของข้อมูล : រប. 1 (ไม่ระบุ), រប. 2, ๓, ๔)

คำยืม { กุยข่าย
กุ้ยข่าย } นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสือ อักษรธาภิธานศรับท์ พ.ศ.

2416 ว่า "กุข่าย เป็นชื่อต้นผักอย่างหนึ่งเป็นของจีน" (บริดเลย์ 2514 : 3)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
51. กวยจี้	kuaj ³³ tɕi: ⁴⁵³	"เม็ดแดงโมตัมแล้วตากให้แห้ง ไข่ขบเคี้ยว"	kue ³³ tsi ⁵¹ (ตจ.) kue ³³ tsi ⁵⁵ (ฮก.)	瓜只
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2, ม, ฉ, ฐ)				
52. กวยจี้บ	kuaj ³³ tɕap ⁵⁵	"ชื่อของกินชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งที่ใช้ทำเส้น กวยเตี๋ยว แต่หันเป็นชิ้นใหญ่ ๆ"	kue ²⁴ tsap ²² (ตจ.) kə ²⁵ tsap ⁵⁵ (ฮก.)	粿汁
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2, ม, ฉ, ว, ฐ)				
53. { กวยเตี้ยว ก๋วยเตี้ยว }	{ kuaj ⁵⁵ tiaw ²⁴ kuaj ²⁴ tiaw ²⁴ }	"ชื่อของกินชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้าเป็นเส้น ๆ"	kue ²⁴ tiaw ⁵⁵ (ตจ.) kə ²⁵ tiaw ²⁵ (ฮก.)	粿條
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2, ม (ไม่ระบุ), ฉ, บ, ฐ, E)				
54. { กงฉ่ำ กงฉ่าย กึ่งฉ่ำ }	{ koŋ ³³ tɕhaj ²² koŋ ³³ tɕha:j ²² koŋ ⁵⁵ tɕhaj ²² }	"ผักกาดเค็มชนิดหนึ่งของจีน"	koŋ ⁵⁵ tɕhaj ¹¹ (ตจ.) koŋ ⁵⁵ tɕhaj ³² (ฮก.)	貢菜
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, บ, ฐ, E)				
55. (ขนม) โก๋	ko: ²⁴	"ชื่อขนมชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งข้าวเหนียว ผสมน้ำตาลทราย อัดใส่พิมพ์ทำเป็นรูปต่าง ๆ"	ko ³³ (ตจ.) ko ³³ (ฮก.)	糕
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, E)				

คำยืม "ขนม)โก๋" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "โก๋, เป็นชื่อขนมเจ๊ก, เขาทำด้วยเข้าเหนียวข้าว, ใส่น้ำตาลทรายด้วย, กินหวาน, เรียกขนมโก๋" (บรัดเลย์ 2514 : 12) และ "ขนมโก๋, คือขนมอย่างหนึ่ง, เป็นของ ๆ จีน, คือเอาเข้าตากเข้าเหนียว, ข้าวให้สุกแล้วจึงไม่ให้ละเหยียด, คลุกกับน้ำตาล" (บรัดเลย์ 2514 : 74)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
56. (ขนม)อี	ʔi: ²⁴	"ชื่อขนมของจีนชนิด หนึ่งทำด้วยแป้งปั้น เป็นลูกกลม ๆ"	ʔi ⁵⁵ (ตจ.) <u>ʔi²⁵ (ฮก.)</u>	員

(ที่มาของข้อมูล : រប.1 (ไม่ระบุ), រប.2 (ไม่ระบุ), ម (ไม่ระบุ), ជ, ឧ)

เฉลิม ยงบุญเกิดได้กล่าวถึงประวัติของ "(ขนม)อี" ไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

ในวันสารทขนมอีที่จีนเรียกว่าตังจี้จ้ายะ [tan³³ tsi⁵⁵ tsoj²² (ตจ.) (ผู้วิจัย)] (เดือนสิบสองของวันที่ 22 หรือ 23 ซึ่งเป็นวันเริ่มฤดูหนาวของจีน) ประเพณีของชาวเมืองไซจิ๋วหรือซูเจา จะนำเอาแป้งข้าวเจ้ามาปั้นเป็นเม็ดแล้วตมน้ำตาลเช่นไหว้บรรพบุรุษเจ้าเตาไฟและแจกจ่ายไปยังมิตรสหาย ประเพณีดังกล่าวได้แพร่เข้ามาเมืองไทยเป็นเวลานานแล้ว ได้ฟังผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟังว่า อีมีความหมายว่า กลม หรือกลมกลืน หน้าหนาวคนอยู่กับบ้านไม่ออกไปข้างนอก จึงทำขนมอีกินกัน เพื่อให้คนในครอบครัวมีความกลมเกลียวกันตามความหมายของขนมอี (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 133)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
57. โอลี้ียง	ʔo: ³³ liaŋ ⁴⁵³	"กาแพเย็นไม่ใส่นม"	ʔow ³³ d ¹ liaŋ ⁵⁵ (ตจ.) kw ³³ pi ²² ʔw ³³ siŋ ³³ (ฮก.)	烏涼

(ที่มาของข้อมูล : ម (ไม่ระบุ), ជ, ប, ថ)

烏涼 มีความหมายตามตัวอักษรว่า "ดำเย็น"

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
58. โอยัวะ	?o: ³³ jua? ⁵⁵	"กาแพร้อนไม้ใส นม"	?ow ³³ jua? ⁵⁵ (ตจ.) ?w ³³ d ^l ua? ²⁵ (ฮก.)	烏 熱
(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม้ระบุ), ฉ, ถ)				
มีความหมายตามตัวอักษรว่า "ตำร้อน"				
59. พะโล้	pha? ⁵⁵ lo: ⁴⁵³	"ชื่ออาหารแบบจีนชนิด หนึ่งมีไข่ต้มปอกเปลือก เต้าหู้ หมู เบ็ด หรือไก่ เป็นต้น ปรงด้วยเครื่อง เทศ เช่น อบเชย รสค่อนข้างหวาน"	pha? ⁵⁵ low ⁵¹ (ตจ.) pha? ⁵⁵ lo ⁵⁵ (ฮก.)	拍 滷
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2(ไม้ระบุ), ม(ไม้ระบุ) ฉ, ว)				
60. (ขนม) ไข่	phaj ⁴¹	"ชื่อของหวานชนิดหนึ่ง ของจีนทำด้วยแป้งสีขาว คล้ายขนมโก๋ ทำเป็น ชั้นบางๆซ้อนกันลักษณะ คล้ายไข่"	(tsi: ³⁵)pha: j ²¹ kou ⁵⁵ (กต.)	(紙) 牌 (糕)
(ที่มาของข้อมูล : ม.)				
61. แท้	the: ⁴¹	"เนื้อแมงกะพรุนหมักเกลือ ทำเป็นแผ่น ใช้เป็นอาหาร"	the ¹¹ (ตจ.) the ³² (ฮก.)	蛇
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว)				
蛇 the ¹¹ (ตจ.) มีความหมายว่า "แมงกะพรุน" (พจนานุกรมจีน-ไทย 2505 : 1371) ตัวอักษรนี้คล้ายคลึงกับ 蛇 tsua ⁵⁵ (ตจ.) ที่มีความหมายว่า "งู" มาก คนส่วนใหญ่มักจะเข้าใจสับสน เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 101) ก็ได้ให้ตัวอักษร 蛇 ในความหมาย "แมงกะพรุน" เช่นกัน แต่จากการตรวจสอบพจนานุกรมและจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาพบว่า ตัวอักษรจีนที่เฉลิม ยงบุญเกิดให้ไว้ นั้น หมายถึง "งู" ไม่ใช่ "แมงกะพรุน"				

คำยืม "แท้" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "แท้, เปนชื่อของกินอย่างหนึ่ง สำหรับยากินนั้น, เช่นสาหร่าย แต่เอามาจากเมืองจีน" (บรัดเลย์ 2514 : 286) จะเห็นได้ว่า คำยืม "แท้" ใน พ.ศ. 2416 นี้ เป็นคำยืมที่ไม่ตรง ความหมาย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในสมัยนั้นยังไม่ทราบกันว่าอาหารที่เรียกว่า "แท้" นั้น คือ "แมงกะพรุน"

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
62. ท้อ	tho: ⁴⁵³	"ต้นไม้ชนิดหนึ่งของเมืองหนาว ผลของมัน เรียกว่า ลูกท้อ (Peach) ต้นท้อมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Prunus Persica var Vulgaris Maxim"	tho ⁵⁵ (ตจ.) tho ²⁵ (ฮก.)	桃

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, ธ)

63. ซีแอ้	tqhi: ³³ he: ⁴⁵³	"กุ้งตัวเล็กชนิดหนึ่ง"	tshɿ ³³ he ⁵⁵ (ตจ.) tshɿ ³³ he ²⁵ (ฮก.)	鮮蝦
-----------	--	------------------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม)

鮮蝦 มีความหมายว่า "กุ้งสด" จะเป็นกุ้งสดตัวเล็กหรือกุ้งสดตัวใหญ่ก็ได้ จะเห็นได้ว่า คำยืม "ซีแอ้" นี้ได้กลายความหมายไปจากเดิม

64. (กุ้ง) แซ้วย	tqhe: ³³ buaj ⁴⁵³	"ชื่อกุ้งชนิดหนึ่ง (Peneus merauensis) ในวงศ์ Peneidae ขนาดเล็กกว่ากุ้งกุลาคำ ตัวสีอ่อนใส เปลือกขาว มีรสชาดีที่สุก พบทั่วไปในทะเลและในน้ำกร่อย"	tshɿ ³³ buə ⁵¹ (ตจ.) tshɿ ³³ bə ⁵⁵ (ฮก.)	青尾
------------------	---	---	---	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2 (ไม่ระบุ), ม.)

青尾 มีความหมายตามตัวอักษรว่า "หางเขียว" ใช้เป็นคำเรียกชื่อ "กุ่ม
แข้วย"

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
65. เฉาก้วย	tɕhaw ²⁴ kuaj ⁴⁵³	"ชื่อขนมชนิดหนึ่ง สืบทำจากเมือกของ พรรณไม้ชนิดหนึ่ง กินกับน้ำหวานหรือ ใส่น้ำตาลทรายแดง"	tshaw ²⁴ küe ⁵¹ (ตจ.) tshaw ²⁵ kə ⁵⁵ (ฮก.)	草粿

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

การปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ในภาษาจีนแต้จิ๋วมาเป็นเสียงวรรณยุกต์ 453 ใน
ภาษาไทยมีตัวอย่างอื่น ๆ มาสนับสนุน ในขณะที่การปรับเสียงสระ แบบ อ > uaj ในพยางค์ท้าย
ของคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้นไม่มีตัวอย่างอื่นมาสนับสนุน ผู้วิจัยจึงตัดสินใจให้ "เฉาก้วย"

เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว (ดูการปรับเสียงคำยืมในหน้า 283 และหน้า 304 ประกอบ)

66. เฉาฮ้อ	tɕhaw ²⁴ hi: ⁴⁵³	"ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง (Ctenophoryngodoni- dellus) ในวงศ์ Cyprinidae ชอบกินหญ้าเป็น อาหาร"	tshaw ²⁴ hi ⁵⁵ (ตจ.) tshaw ²⁵ hi ²⁵ (ฮก.)	草魚
------------	--	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2(ไม่ระบุ), ฉ)

67. ไชโป๊	tɕhaj ³³ po: ⁴⁵³	"หัวผักกาดเค็ม"	tshaw ⁵⁵ po ⁵¹ (ตจ.) tshaw ⁵⁵ po ⁵⁵ (ฮก.)	菜脯*
-----------	--	-----------------	--	-----

(ที่มาของข้อมูล : ม, บ, ธ, H)

* เอ็นเดอร์สัน (Henderson 1970: 66) ให้ตัวเขียนภาษาจีนของคำ "ไชโป๊" ไว้ว่า
白菜 ซึ่งอักษรจีนดังกล่าวนี้มีความหมายว่า "ผักกาดขาว" มิได้มีความหมายว่า "ไชโป๊"
(ดูคำยืมที่ 3 "แป๊ะฉ่าย" ในหมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหารหน้า 63)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
68. ไชเท้า	tɕhaj ³³ thaw ⁴⁵³	"หัวผักกาด"	tshaj ⁵⁵ thaw ⁵⁵ (ตจ.) tshaj ⁵⁵ thaw ²⁵ (ฮก.)	菜頭

(ที่มาของข้อมูล : ม, บ, ธ)

69. ขุนเปียะ	tɕhun ³³ pia? ⁵⁵	"ขนมเปียะที่ทำขึ้นใน เทศกาลฤดูใบไม้ผลิ"	tshun ³³ pʰa ⁵¹ (ตจ.) tshun ³³ pʰa ⁵⁵ (ฮก.)	春餅
--------------	--	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : E)

70. { ขึ้นฉ่าย ขึ้นช่าย }	{ khin ⁴¹ tɕha:j ²² khin ⁴¹ tɕha:j ⁴¹ }	"ผักจีนชนิดหนึ่ง	khin ²¹ tshaj ¹¹ (ตจ.)	芹菜
		(<i>Apium graveolens</i>)	khin ²² tshaj ³² (ฮก.)	

ในวงศ์ Umbelliferae

ใบคล้ายผักชี แต่โตกว่า

มีรสจืด"

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ)

71. คะน้า	kha? ⁵⁵ na: ⁴⁵³	"ชื่อผักชนิดหนึ่ง	ka? ⁵⁵ na ⁵⁵ (ตจ.)	隔籃
		(<i>Brassica</i>	ka? ⁵⁵ na ²⁵ (ฮก.)	
		<i>diracea</i> var		

acephala)

ในวงศ์ Cruciferae

มีหลายพันธุ์"

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ)

เกี่ยวกับประวัติของคำ "กะน้า" ในภาษาจีนนั้น เฉลิม ยงบุญเกิดได้กล่าวไว้ว่า

... คำว่า กะน้า 隔籃 แปลว่า คันตะกร้า เรื่องมีว่า
ท่านเว่ยหล่าง (ลักโจ้ว) ได้หลบหนีเหล่าร้ายไปอยู่กับพวกนายพราน พวกพรานกิน
เนื้อสัตว์แต่ท่านฉันผัก จึงเอาผักใส่ในตะกร้าต้มลงในหม้อที่กำลังต้มหรือแกงเนื้อ

จึงมีชื่อว่า เกะน้ำ ภายหลังจึงเพี้ยนไปเป็นคะน้ำ ข้าพเจ้าลองสอบดูชีวประวัติ
ที่ท่านเล่าเองก็ไม่มีเรื่องคันตะกร้า ท่านเล่าว่า "ในเวลาหุงต้มอาหาร อาตมา
นำผักมาใส่ลงในหม้อที่กำลังต้มหรือแกงเนื้อ บางคนสงสัยก็ถามอาตมา อาตมา
ตอบให้ฟังว่า แม้นั่นแกงรวมอยู่กับผัก อาตมาก็จะคัดเลือกรับประทานแต่ผัก
อย่างเดียวเท่านั้น" (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 71)

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาทุกคนเคยได้ยินประวัติของคำดังกล่าว
ข้างต้น แต่บางคนบอกว่า เจ้าแม่กวณอิมเป็นผู้นำผักนั้นคันตะกร้า เพื่อให้ผู้ทรงศีลได้ฉันผักนั้นได้
แม้ผักจะอยู่รวมกันในตะกร้าใส่เนื้อก็ตาม

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
72. $\left. \begin{array}{l} \text{บะจ๋อ} \\ \text{บะช่อ} \\ \text{บ๊ะจ๋อ} \\ \text{บ๊ะช่อ} \end{array} \right\}$	$\left. \begin{array}{l} \text{ba}^?^{22}\text{t}^{\text{q}}\text{h}^{\text{v}}:^{22} \\ \text{ba}^?^{22}\text{t}^{\text{q}}\text{h}^{\text{v}}:^{41} \\ \text{ba}^?^{55}\text{t}^{\text{q}}\text{h}^{\text{v}}:^{22} \\ \text{ba}^?^{55}\text{t}^{\text{q}}\text{h}^{\text{v}}:^{41} \end{array} \right\}$	"หมูสับละเอียด:-	$\text{ba}^?^{55}\text{tsh}^{\text{v}}^{11}$ (ตจ.)	肉 坐
		แกงจิตชนิดหนึ่งใส่	$\text{ba}^?^{55}\text{tsh}^{\text{v}}^{32}$ (ฮก.)	
		เนื้อหมูสับละเอียด"		

(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, E)

เอเกอร์รอด (Egerod 1959-: 140) ให้ตัวเขียนของ "บะจ๋อ" ไว้ว่า $\square$ 𠵼
 $\square$ เป็นเครื่องหมายแสดงว่าไม่มีตัวอักษร และ 𠵼 $\text{tsh}^{\text{v}}^{11}$ (ตจ.) หมายความว่า
"น้ำส้ม" (ปทานุกรมไทย-จีน 2505 : 1587) พิจารณาแล้ว ตัวเขียนดังกล่าวไม่ได้หมายถึง
"หมูสับละเอียด" แต่อย่างไร

ภาษาจีนแต่ละถิ่น ใช้คำที่มีความหมายว่า "หมูสับละเอียด" แตกต่างกันไปบ้าง
(ดูรายละเอียดในภาคผนวกท้ายเล่ม)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
73. $\left. \begin{array}{l} \text{บะหมี่} \\ \text{บ๊ะหมี่} \end{array} \right\}$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ba?}^{22}\text{mi:}^{22} \\ \text{ba?}^{55}\text{mi:}^{22} \end{array} \right\}$	"อาหารของจีนชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งสาสึ มีสีเหลืองเป็นเส้นแบน เล็ก ต้มสุก แล้วปรุงด้วยเครื่อง มีหมู เป็นต้น"	ba? ⁵⁵ mi ²¹ (ตจ.) ba? ⁵⁵ mi ³² (ฮก.)	肉 麵

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 , รบ. 2,ม(ไม่ระบุ), ฉ,บ,ว,ธ, E)

肉 麵 มีความหมายว่า "บะหมี่เนื้อ" คือบะหมี่ที่ใส่เนื้อ (หมู) เป็นเครื่องปรุง 肉 ba?²²(ตจ.) ba?⁵⁵(ฮก.) หมายถึง "เนื้อสัตว์" 麵 mi²¹(ตจ.) mi³²(ฮก.) หมายถึง "บะหมี่" ในภาษาจีน ถ้าจะพูดคำที่หมายถึง "บะหมี่" แล้ว จะพูดเพียงคำว่า 麵 mi²¹(ตจ.) mi³²(ฮก.) คำเดียวเท่านั้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
74. บ๊ะจ่าง *	ba? ⁵⁵ tɕa:ŋ ²²	"ชื่ออาหารชนิดหนึ่ง ของจีนมีข้าวเหนียว ใส้เครื่องปรุงหลายชนิด เช่น หมู, ถัวลิสง, ไข่แดง, กุ้งแห้ง, เห็ดหอม เป็นต้น ท่อรวมกันด้วยใบไผ่แล้วต้ม"	ba? ⁵⁵ tsaŋ ¹¹ (ตจ.) ba? ⁵⁵ tsaŋ ³² (ฮก.)	肉 粽

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ธ)

* ดูคำยืมที่ 32 "(ขนม)จ้าง" ในหมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 75

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
75. บ้วย	buaj ⁴⁵³	"ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง (Myrica nagi) ในวงศ์ Myricaceae ผลเมื่อแก่มีสีแดง กินได้ แต่มีรสเปรี้ยว"	bue ⁵⁵ (ตจ.) bue ⁵⁵ (ฮก.)	梅

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2(ไม้ระนุ), ม(ไม้ระนุ), ธ)

76. ชิงฮ้อ	siŋ ³³ hi: ⁴⁵³	"ชื่อปลาชนิดหนึ่ง (Mylopharyngodon actiops) ในวงศ์ Cyprinidae ตัวเป็นสีดำ"	si ²¹ hi ⁵⁵ (ตจ.) si ²² hi ²⁵ (ฮก.)	鯪魚
------------	--------------------------------------	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2)

77. เสียโป	sia ²⁴ po: ³³	"ข้าวเหนียวรับประทาน กับเบ็ดย่าง, ผักนึ่งผัด และเครื่องในเบ็ด"	se: ²⁴ po: ³³ (กต.)	—
------------	-------------------------------------	--	---	---

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

อันที่จริง "ข้าวหน้าเบ็ด" นั้น มีตัวอักษรจีนว่า	鴨飯	ซึ่งออกเสียง			
ต่างกันตามภาษาจีนแต่ละถิ่น ดังนี้					
ʔaʔ ⁵⁵ p+ŋ ²¹	ʔaʔ ⁵⁵ p+ŋ ³²	ʔaʔ ⁴⁴ ʔbui ³³	ap ⁵⁵ fa:n ³³	ja ⁵⁵ fan ⁵³	ʔap ³³ fan ⁴⁴
(ตจ.)	(ฮก.)	(ทล.)	(กต.)	(ก.)	(ค.)

จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา พบว่า "เสียโป" เป็นคำร้องของพ่อค้าเร่ขาย
ข้าวหน้าเบ็ดชาวกวางตุ้ง เมื่อสอบถามจากผู้บอกภาษาจีนกวางตุ้ง ก็ได้ความว่า ที่จริงคำ
เรียกข้าวหน้าเบ็ดนั้น ไม่มีคนกวางตุ้งคนใดที่จะเรียก "เสียโป" เลย แต่คนทาบเร่ขาย

ข้าวน้ำเปิดจะร้องตะโกน se:²⁴po:³³ ไปตามทาง เป็นเข่นนั้นมาตั้งแต่อพยพประเทศไทย
ใหม่ ๆ แล้ว จึงไม่แน่ใจว่าคำ se:²⁴po:³³ จะมาจากคำอะไรแน่

ดังนั้น เมื่อประกอบผลการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาดังกล่าวข้างต้น เข้ากับเรื่องราวของ
"เสียโป" ที่เฉลิม ยงบุญเกิดกล่าวไว้ จึงน่าจะเข้าเรื่องกันได้สนิท ดังนี้

มีผู้ให้ความเห็นว่า เสียโปมาจากคำว่า เจียะปั้งในภาษาแต้จิ๋ว แปลว่า
กินข้าว คนชายซึ่งเป็นคนกวางตุ้งจำเป็นต้องร้องขายเป็นภาษาแต้จิ๋ว เพราะจะ
ขายให้คนแต้จิ๋วกิน แต่พูดภาษาแต้จิ๋วไม่ชัดสำเนียง อาจเป็นเจียะโป้ง หรือจะโป้ง
บางครั้งก็ฟังคล้ายเจโป คนไทยเลยมาเปลี่ยนเป็นเสียโป (เฉลิม ยงบุญเกิด
2512 : 121)

ที่กล่าวว่า น่าจะเข้าเรื่องกันได้สนิทนั้น ก็เพราะคำที่มีความหมายว่า "กิน" ในภาษา
กวางตุ้งออกเสียงเป็น sek²² (กต.) คำที่มีความหมายว่า "ข้าว" ออกเสียงเป็น fa:n³³
(กต.) ถ้าคนกวางตุ้งจะพูดเลียนแบบคำว่า tsia?²²piŋ²¹ (ตจ.) ของภาษาจีนแต้จิ๋ว
ด้วยสำเนียงที่ไม่ชัด ก็พอจะมีทางให้เพี้ยนไปเป็น se:²⁴po:³³ ได้เหมือนกัน จากการ
สอบถามความคิดเห็นนี้กับผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาก็คิดว่าคำอธิบายนี้น่าจะถูกต้อง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
78. { ซื่อ้ว ซื่อ้ว }	{ si: ³³ ?iw ⁴⁵³ si: ⁴¹ ?iw ⁴⁵³ }	"น้ำปลาถั่ว (soysauce)"	si ³² ?iw ⁵⁵ (ตจ.) si ²² ?iw ²⁵ (ฮก.)	豉油
(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม้ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)				
79. ซีเซ็กฉ่าย	si: ³³ sek ⁵⁵ tɕha:j ²²	"อาหารกระป๋องชนิด หนึ่งเป็นผักดองเค็ม หลายชนิดรวมกัน กินกับข้าวต้ม"	si ⁵⁵ sek ⁵⁵ tshaj ¹¹ (ตจ.) si ⁵⁵ sek ⁵⁵ tshaj ³² (ฮก.)	四色菜
(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
80. เซ่งจี้	seŋ ⁴¹ tɕi: ⁴⁵³	"โตหม"	siaŋ ³² tɕi ⁵¹ (ตจ.) ʔiw ³³ tɕi ⁵⁵ (ฮก.)	豇 子

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว, ธ)

豇 子 มีความหมายว่า "โตหม" อ่านออกเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋วว่า siaŋ³²tɕi⁵¹(ตจ.) แต่เวลาพูดออกเสียงเป็น siaŋ³²tɕi⁵¹(ตจ.)

81. ซันจา	san ³³ tɕa: ³³	"ชื่อขนมชนิดหนึ่ง ทำด้วยแป้งเป็นแผ่น กลม ๆ บาง ๆ -(ใหญ่) ประมาณเท่ากับเหรียญ 1 บาท) ใส้สีแดง ลักษณะร่วนหึ่งง่าย รสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย มักซื้อหลายแผ่นแล้วห่อ กระดาษเป็นรูปทรงกลม เพื่อวางขาย"	san ⁵⁵ tɕa: ⁵⁵ (กต.)	山 渣
-----------	--------------------------------------	--	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: E)

คนกวางตุ้งเรียกชื่อเต็มของขนมชนิดนี้ว่า san⁵⁵tɕa:⁵⁵pe:ŋ³⁵(กต.)(山 渣 餅)
แต่ส่วนใหญ่มักจะเรียกสั้น ๆ ว่า san⁵⁵tɕa:⁵⁵(กต.)

82. ซาลาเปา	sa: ³³ la: ³³ pau ³³	"ชื่อขนมชนิดหนึ่งของจีน ทำด้วยแป้งสาสึบั้นเป็น ลูกกลม ข้างในใส้ไส้มี ทั้งไส้หวานและไส้เค็ม"	so ³³ lɔ ³³ paw ³³ (ตจ.) paw ³³ (ฮก.)	包
-------------	--	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 2, ฉ, ว, ธ)

so³³lo³³paw³³ (ตจ.) เป็นคำที่คนจีนแต่จิวใช้เรียกขาลาเปาชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็น
ขาลาเปาสีเหลืองไม่มีไส้ มีรสหวาน เป็นคำที่ใช้แต่ในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียน
และขาลาเปาชนิดนี้มีแต่ในหมู่คนจีนแต่จิวเท่านั้น ส่วนคำภาษาจีนที่มีความหมายเทียบได้กับ
คำ "ขาลาเปา" ในภาษาไทย คือ 包 paw³³ (ตจ.) (ฮก.) ฉะนั้น จะเห็นได้ว่า
คำยืม "ขาลาเปา" ในภาษาไทย ได้กลายความหมายไปจากความหมายในภาษาจีน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
83. สาลี่	sa: ²⁴ li: ⁴¹	"ชื่อไม้ผลชนิดหนึ่ง (Pyrus serotina) ในวงศ์ Rosaceae ผลมีรสหวานกระเดียด เปรี้ยว กลิ่นหอม กรอบ"	sa ²⁴ li ¹¹ (ค.)	沙梨

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ฉ, ว, E)

sa²⁴li¹¹ (ค.) เป็นคำอ่าน ส่วนคำที่ใช้ในการพูดนั้น คนจีนแคะมักจะเรียก
"สาลี่" ว่า li¹¹ (ค.) เพียงคำเดียว

84. ชั่งช้อ	son ⁴¹ hi: ⁴⁵³	"ชื่อปลาชนิดหนึ่ง (Aristichthys nobilis) ในวงศ์ Cyprinidae"	son ²¹ hi ⁵⁵ (ตจ.) son ²² hi ²⁵ (ฮก.)	鯪魚
-------------	--------------------------------------	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2 (ไม่ระบุ), ฉ)

85. โสม	so:m ²⁴	"ชื่อไม้เถาชนิดหนึ่ง (Talinum patens) ในวงศ์ Portulacaceae หัวคล้ายหัวผักกาด ใช้ ทำยา"	sam ⁵⁵ (กต.) sam ⁴⁴ (หล.)	參
---------	--------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2 (ไม่ระบุ), ฉ)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
86. เฮียเสี่ยว	hia ³³ liaw ⁴¹	"ผงพะโล้"	hĩo ³³ d'iauw ²¹ (ตจ.) phan ³³ d'iauw ³² (ฮก.)	香 科

(ที่มาของข้อมูล : ม)

87. { เฮ่งยั้ง เฮ่งยั้น }	{ heŋ ⁴¹ jiŋ ⁴⁵³ heŋ ⁴¹ jin ⁴⁵³ }	" เมล็ดลูกเหียง, เมล็ด ลูกเหียงเอามากลั่นท่า เป็นหัวน้ำเครื่องดื่มที่เรียกว่า น้ำเฮ่งยั้ง (ต้นเหียงมีชื่อ วิทยาศาสตร์ว่า Prunus Armeniaea L. Var Ansu, Maxim.)"	heŋ ³² ziŋ ⁵⁵ (ตจ.) heŋ ²¹ d'in ²⁵ (ฮก.)	杏 仁
------------------------------	--	---	---	-----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)

88. แอ่กั้น	he: ⁴¹ kɨŋ ⁴⁵³	"ไส้กรอกที่ทำด้วยเนื้อกุ้ง บดผสมเครื่องชูรสต่าง ๆ ห่อด้วยแผ่นเต้าหู้ ึ่งสุก แล้วทอดด้วยน้ำมัน"	he ²¹ kɨŋ ⁵¹ (ตจ.) he ²² kɨŋ ⁵⁵ (ฮก.)	蝦 卷
-------------	--------------------------------------	---	--	-----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, E)

เสียงวรรณยุกต์ 21 ในภาษาจีนแต้จิ๋วและเสียงวรรณยุกต์ 22 ในภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีการปรับเสียงมาเป็นเสียงวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทยได้ ฉะนั้น คำ he²¹kɨŋ⁵¹ (ตจ.) ในภาษาจีนแต้จิ๋วและคำ he²²kɨŋ⁵⁵ (ฮก.) ในภาษาจีนฮกเกี้ยนจึงต่างก็ยังคงมีลักษณะแตกต่างจากการออกเสียงคำว่า "แอ่กั้น" ในภาษาไทยอยู่เพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือ

ภาษาจีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์กับภาษาไทย $h\epsilon^{21} k\dot{\eta}^{51}$ (ตจ.) $h\epsilon:^{41} k\dot{\eta}^{453}$ (ไทย)
 ในขณะที่ฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงสระกับภาษาไทย $h\epsilon^{22} k\dot{\eta}^{55}$ (ฮก.) $h\epsilon:^{41} k\dot{\eta}^{453}$ (ไทย)*
 และการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยก็มีตัวอย่างสนับสนุนการปรับเสียงในแบบของ
 ทั้งสองฝ่าย** ดังนั้น จึงยังตัดสินไม่ได้ว่า "แอ่กั้น" ควรยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
89. ซื่อฉี	$h\dot{i}:^{41} t\dot{c}hi:^{22}$	"หุปลาฉลามตุ๋น"	$h\dot{i}^{21} tshi^{11}$ (ตจ.) $h\dot{i}^{22} tshi^{32}$ (ฮก.)	魚翅

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, ว, E)

90. ซื่อแซ	$h\dot{i}:^{41} s\epsilon:^{33}$	"ปลาติบ ยำด้วย น้ำส้มและผัก"	$h\dot{i}^{21} s\epsilon^{33}$ (ตจ.) $h\dot{i}^{22} s\tau^{33}$ (ฮก.)	魚生
------------	----------------------------------	---------------------------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)

91. ฮ้าเก๋า	$ha:^{55} kaw^{24}$	"ขนมของจีนกวางตุ้ง ทำด้วยกึ่ง ห่อด้วย แป้งสาลีเป็นจีบ ๆ เป็นขนมชุดขนมจีบ รับประทานกับน้ำชา"	$ha:^{55} kau^{35}$ (กต.)	蝦餃
-------------	---------------------	---	---------------------------	----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

* วรรณยุกต์ 55 ในภาษาจีนฮกเกี้ยน และวรรณยุกต์ 453 ในภาษาไทย ต่างก็ถือว่าเป็นวรรณยุกต์สูงเหมือนกัน

** ดูรายละเอียดการปรับเสียงวรรณยุกต์ภาษาจีนแต้จิ๋ว และการปรับเสียงสระภาษาจีนฮกเกี้ยนในบทที่ 5 หน้า 283 และหน้า 304

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
92.ทอง*	hɔŋ ²⁴	"ชื่อแกงอย่างจีนชนิด หนึ่งใช้เนื้อหมูเป็นต้น ต้มกับหน่อไม้แห้งและ ถั่วลิสง"	hɔŋ ³³ (ตจ.) hɔŋ ⁵⁵ (ฮก.)	封

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม)

封 มีความหมายว่า "เลื่อนตำแหน่ง แต่งตั้งให้สูงขึ้น" ไม่ใช่เป็นชื่อเรียกอาหารแต่อย่างใด จากการสอบถามผู้บอกภาษาถึงอาหารชนิดที่มีเครื่องปรุงแบบ "แกงทอง" ที่เรารู้จักดีนี้ ปรากฏว่า ผู้บอกภาษาทุกคนปฏิเสธว่า ไม่มีการปรุงอาหารแบบนี้โดยเฉพาะ ถ้าจะให้เรียกก็จะเรียกเป็น 雜會 tsap²² hue²⁴ (ตจ.) (ดูคำยืมที่ 30 "จับทวย" หมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร) คือหมายถึง "แกงที่มีเครื่องรวมกันหลายอย่าง" และ ไม่จำกัดว่าต้องเป็นแต่หน่อไม้ หมู ถั่วลิสงเท่านั้นด้วย ผู้บอกภาษาจีนแต่จิวและฮกเกี้ยนให้ข้อสันนิษฐานไปในทำนองเดียวกันว่า อาหารดังกล่าวมีเครื่องปรุงล้วนแต่ดี ๆ ทั้งสิ้น แทนที่จะใช้ของต่าง ๆ มารวมกันตามปกติ จึงน่าจะเป็นแกงที่ปรุงเพื่อให้เจ้านายตำแหน่งสูงกว่ารับประทาน จึงใช้คำที่มีความหมาย "แต่งตั้งให้ตำแหน่งสูงขึ้น" นี้มาเรียกเป็นชื่อแกงชนิดนี้

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
93.หมี่	mi: ²²	"แป้งที่ทำเป็นเส้นแล้ว ตากแห้ง ชื่ออาหาร ประเภทหนึ่งที่ทำด้วย เส้นหมี่ เช่นหมี่กรอบ หมี่กระดี่"	mi ²¹ (ตจ.) mi ³² (ฮก.)	麵

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ฉ, ว)

* คำยืม "ทอง" นอกจากจะมีความหมายในภาษาไทย เป็นชื่ออาหารชนิดหนึ่งแล้ว ยังมี ความหมายเป็น "ส่งให้สูงขึ้น, แต่งให้สูงขึ้น" อีกด้วย (ดูคำยืมที่ 459 "ทอง" ในหมวดที่15 : เบ็ดเตล็ด หน้า 217-218)

麥麵 มีความหมายว่า "บะหมี่ คืออาหารที่ทำด้วยแป้งสาลี มีสีเหลืองเป็นเส้นแบนเล็ก" คำนี้ในภาษาจีนไม่ได้มีความหมายเป็น "เส้นหมี่" หรือ "แป้งที่ทำเป็นเส้นแล้วตากแห้ง" แต่อย่างไรก็ตาม คำภาษาจีนที่มีความหมายว่า "เส้นหมี่" นั้นคือ 米粉 $bi^{24}hun^{51}$ (ตจ.) $bi^{25}hun^{55}$ (ฮก.) หรือ $maj^{24}fan^{24}$ (กต.) (ดูคำยืมที่ 95 ในหมวดที่ 1:อาหาร-การปรุงอาหารนี้) จะเห็นได้ว่า คำยืม "หมี่" กลายความหมายไปจากเดิม

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืม	อักษรจีน
94. มีสัว	$mi^{41}sua^{41}$	"เส้นบะหมี่ขนาดเล็กๆ ทำด้วยแป้งสาลี"	$mi^{21}sua^{11}$ (ตจ.) $mi^{22}sua^{32}$ (ฮก.)	麵線
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ)				
คำยืม "มีสัว" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรวิธานศรันท์ พ.ศ. 2416 ว่า "มีสัว, คือเส้นแป้งสุกเหมือนเส้นขนมจีน เจ็กมันทำขายชุม" (บรัดเลย์ 2514 : 534)				
95. ไหมฝืน	$maj^{24}fan^{24}$	"เส้นหมี่ขาว"	$maj^{24}fan^{24}$ (กต.)	米粉
(ที่มาของข้อมูล : ฉ, ว, ธ)				
96. ม้วย	$muaj^{453}$	"ข้าวต้ม"	mue^{55} (ตจ.) bi^{25} (ฮก.)	糜
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ)				
mue^{55} (ตจ.) เป็นคำที่ใช้ในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียนสำหรับคำนี้				
97. หนำพ้วย	$nam^{24}phuaj^{453}$	"เนื้อที่ลอกออกจากเม็ทหน้าเลียบ นำมาปรุงด้วยเกลือ ใช้รับประทานกับข้าวต้ม"	$nam^{24}phuē^{55}$ (ตจ.) $lam^{25}phē^{25}$ (ฮก.)	欖皮
(ที่มาของข้อมูล : ม)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน											
98. หน่ำเลียบ	nam ²⁴ liap ⁵⁵	"ชื่อผลกาน้ำชนิดหนึ่ง ที่คองเค็มใช้เป็น อาหาร(ดูกาน้ำ)"	nam ²⁴ d ^l iap ⁵⁵ (ตจ.) lam ²⁵ d ^l iap ⁵⁵ (ฮก.)	欖粒											
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 12 (ไม่ระบุ), ม, ฉ, ว)															
99. ไหน	naj ²⁴	"ชื่อผลไม้คล้าย พุทรา"	naj ²⁴ (ตจ.) laj ³² (ฮก.)	柰											
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม (ไม่ระบุ), ฉ, E)															
100. ลันจี	lin ⁵⁵ tai ²²	"ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง (Litchi chinensis) ในวงศ์ Sapindaceae ผลกลมสีแดง มีรสเปรี้ยว หวาน"	lai ²² tsi ⁵⁵ (กต.)	荔枝											
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ฉ)															
101.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td>ลันฮื้อ</td> <td rowspan="2" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td>lin⁴¹hi⁴⁵³</td> <td rowspan="2" style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="2">"ชื่อปลาชนิดหนึ่ง (Cirrhinus molitorella) ในวงศ์ Cyprinidae รูปร่างคล้ายปลานวลจันทร์"</td> <td rowspan="2">d^liŋ²¹hi⁵⁵ (ตจ.) d^lian²²hi²⁵ (ฮก.)</td> <td rowspan="2">鯪魚</td> </tr> <tr> <td>เล่งฮื้อ</td> <td>leŋ⁴¹hi⁴⁵³</td> </tr> </table>	{	ลันฮื้อ	}	lin ⁴¹ hi ⁴⁵³	}	"ชื่อปลาชนิดหนึ่ง (Cirrhinus molitorella) ในวงศ์ Cyprinidae รูปร่างคล้ายปลานวลจันทร์"	d ^l iŋ ²¹ hi ⁵⁵ (ตจ.) d ^l ian ²² hi ²⁵ (ฮก.)	鯪魚	เล่งฮื้อ	leŋ ⁴¹ hi ⁴⁵³				
{	ลันฮื้อ		}		lin ⁴¹ hi ⁴⁵³					}	"ชื่อปลาชนิดหนึ่ง (Cirrhinus molitorella) ในวงศ์ Cyprinidae รูปร่างคล้ายปลานวลจันทร์"	d ^l iŋ ²¹ hi ⁵⁵ (ตจ.) d ^l ian ²² hi ²⁵ (ฮก.)	鯪魚		
	เล่งฮื้อ	leŋ ⁴¹ hi ⁴⁵³													
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ)															
102. เลียงฮุ้น	liang ⁴¹ hun ⁴⁵³	"แป้งทำเป็นเส้นๆใส น้ำตาลแช่น้ำแข็ง"	d ^l iang ²¹ hun ⁵¹ (ตจ.) d ^l iang ²² hun ⁵⁵ (ฮก.)	凉粉											
(ที่มาของข้อมูล : ม (ไม่ระบุ), ฉ)															

มีข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับชื่อขนมชนิดนี้ในภาษาจีน คือภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนใช้คำ 涼粉 liang²¹hun⁵¹ (ตจ.) liang²²hun⁵⁵ (ฮก.) ในความหมาย "แป้งทำเป็นเส้นๆ ใส่น้ำตาลแช่น้ำแข็ง" เหมือนความหมายคำยืม "เสียงจิ้น" ในภาษาไทย แต่ในภาษาจีน กวางตุ้ง คำ 涼粉 lœ:ŋ²¹fan³⁵ (กต.) นี้ กลับหมายถึงขนมอีกชนิดหนึ่งคือ "เจาก้วย" (ดูคำยืมที่ 65 "เจาก้วย" ในหมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร และใน ภาคผนวกท้ายเล่ม)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
103 .หลิซ้อ	li: ²⁴ hi: ⁴⁵³	"ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง (Cyprinus Carpino) ในวงศ์ Cyprinidae รูปร่าง คล้ายปลาตะเพียน แต่มี ครีบหลังยาวกว่า ปากเล็ก ไม่มีฟัน"	d ^l i: ²⁴ hi: ⁵⁵ (ตจ.) d ^l i: ²⁵ hi: ²⁵ (ฮก.)	鯉魚

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, E)

104. (ถั่ว) ลันเตา	lan ³³ taw ³³	"ชื่อถั่วชนิดหนึ่ง (Pisum arvense) ในวงศ์ Leguminosae"	(hɔ) ²¹ lan ³³ taw ²¹ (ตจ.) (hɔ) ²² lan ³³ taw ³² (ฮก.)*	(荷蘭豆)
--------------------	-------------------------------------	--	---	-------

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2 (ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ, E)

荷蘭 หมายความว่า "ฮอลแลนด์ (Holland)" 豆 หมายความว่า "ถั่ว" รวมกันหมายถึง "ถั่วจากฮอลแลนด์"

* ดูเหตุผลการคัดเลือคำยืมลักษณะนี้ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ตือฮวน" หน้า 67

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
105. เย็นตาโฟ	jen ³³ ta: fo: ³³	"อาหารแบบจีนอย่าง หนึ่งคล้ายก๋วยเตี๋ยวน้ำ แต่ใส่ผักนึ่ง ปลาหมึก เต้าหู้ และขอส้มมะเขือเทศ"	jœ:ŋ ²² tau ²² fu: ²²	釀豆腐
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว)				

釀豆腐 jœ:ŋ²²tau²²fu: ²² (กต.) มีความหมายว่า "เต้าหู้ยัดไส้"

106. ยำ	jam ³³	"ชื่อกับข้าวอย่างหนึ่ง ที่ปรุงด้วยผักเป็นส่วน ใหญ่เคล้ากันหลายอย่าง"	jam ³³ (ค.)	醃
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), E)				

107. (หมู)หยอง	jɔŋ ²⁴	"ของกินทำด้วยเนื้อ สัตว์ (ส่วนใหญ่จะ เป็นเนื้อหมู) สุกเป็น ฝอย สีนํ้าตาลอ่อน รสหวานเล็กน้อย"	jam ³³ (ค.) มีความหมายว่า "หมักดอง, แซ่เกสือ, ยำ"	(ba?) ⁵⁵ jɔŋ ⁵⁵ (ตจ.) 肉 絨
(ba?) ⁵⁵ d ^l iɔŋ ²⁵ (สก.)				
(ที่มาของข้อมูล : ฉ.)				

ผู้วิจัยตัดสินให้ "(หมู) หยอง" เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน เพราะผู้วิจัยเห็นว่า liɔŋ²⁵ (สก.) ในภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้น ใกล้เคียงกับ jɔŋ²⁴ ในภาษาไทยมากกว่า จะเห็นได้ว่าคำทั้งสองมีเสียงสระ ɔ เหมือนกัน มีเสียงพยัญชนะท้าย -ŋ เหมือนกัน และมีเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้นเหมือนกันอีกด้วย ส่วนเสียงพยัญชนะต้น d^l- ซึ่งตามมาด้วยสระ i ในภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้น คนไทยคงจะได้ยินเสียงสระ i เด่นชัดกว่า จึงออกเสียงเป็นเสียงพยัญชนะต้น j- เพราะ i และ j- เป็นสระและพยัญชนะที่มีความสัมพันธ์กัน คือต่างก็มีความเป็น palatalization ด้วยกันทั้งคู่

หมวดที่ 2 : ส่วนนพท-ภาษาสะแลง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
108.แปะแป๊ะ	peʔ ²² peʔ ⁵⁵	"ขาว ๆ"	peʔ ²² peʔ ⁵⁵ (ตจ.) peʔ ²² peʔ ²⁵ (ฮก.)	白白

(ที่มาของข้อมูล: ม)

คำยืม "แปะแป๊ะนี้" มักจะใช้พูดคู่กับคำว่า "ซี" ในส่วนนพทสะแลง "ซี ๆ แปะแป๊ะ" หมายถึง "ผู้หญิงสาวที่อวบและขาว" มีความหมายไปในทางไม่ค่อยจะสุภาพ คำว่า "ซี" มาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน tshī³³ (ตจ.) (ฮก.) มีความหมายว่า "สด, คาว" แต่เนื่องจากไม่พบคำ "ซี ๆ แปะแป๊ะ" ในการค้นหาคำยืมจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ทั้ง 9 รายการ จึงมิได้นับ เป็นคำยืมที่จะศึกษาในงานวิจัยนี้

109.แป๊ะเอี้ย	peʔ ⁵⁵ ʔia ⁴¹	"พอ ๆ กัน"	pe ²¹ ʔi [~] 11 (ตจ.) pe ²² ʔi ^w 32 (ฮก.)	平樣
---------------	-------------------------------------	------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล: ม)

110ก.โป๊	po: ⁴⁵³	"ส่ง เสริมสิ่งที่บกพร่อง เช่น ยาโป๊ ทำสิ่งที่ ยังบกพร่องอยู่ให้สมบูรณ์ เช่น เอาสไปตรงที่เป็น ช่องเป็นรู ก่อนทาสีเอาปูน โป๊รอยที่ชำรุด"	pow ⁵¹ (ตจ.) pɔ ⁵⁵ (ฮก.)	補
----------	--------------------	---	---	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
110ข. ปีโป๋	pi: ³³ po: ⁴⁵³	"ชดเชย"	pi ³³ pow ⁵¹ (ตจ.) <u>pi³³po⁵⁵(ฮก.)</u>	裨補

(ที่มาของข้อมูล: ฉ.)

111. โปเก	po: ³³ ke: ³³	"เก่าแก่จนใช้การ ไม่ได้ดี"	po ²⁴ ke ³³ (ตจ.) <u>po²⁵ke³³(ฮก.)</u>	保家
-----------	-------------------------------------	-------------------------------	---	----

(ที่มาของข้อมูล: รบ. (ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ.)

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (สาส์นสมเด็จ เล่มที่ 25 : 21 อ้างถึงใน เฉลิม ยงบุญเกิด 2515 : 109) ทรงกล่าวว่า "ได้ทราบจากจีน เข็มขุนว่า คำ "โปเก" ทางจีนนั้นตรงกับคำ "ประกัน" ของเรา ที่เรียกกันว่า "โรงโปเก" ก็เป็นร้านที่รับประกันว่า ของที่ขายออกจากร้านนั้น เป็นของดีคือไม่บับสลาย"

จากการตรวจสอบคำนี้ในพจนานุกรมและจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา พบว่าคำนี้ ในภาษาจีนมีความหมายว่า "ประกัน" จริง แต่เมื่อมาเป็นคำยืมในภาษาไทย ความหมาย กลับกลายเป็นทางไม่ดี ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่า เกิดจากการลากเสียงให้เข้ากับ ความ (folk etymology) พระยาอนุমানราชธนะ (2499 : 179) ได้กล่าวถึงสาเหตุแห่งการ ลากเสียงให้เข้ากับคำว่า เนื่องมาจากผู้พูดแปลงเอาความหมายไม่ได้ จึงมักจะแปลงเสียง เพื่อลากเข้าความให้แปลได้ ในกรณีคำยืม "โปเก" นี้ คำว่า "เก" ในภาษาไทยมีความหมาย ว่า "ไม่ตรงแนว, ไม่เป็นระเบียบ เช่น พันเก ขาเก; ไม่ยอมปฏิบัติตามระเบียบ; เกะกะ, เกเร" (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 106) คำ "โปเก" จึงถูกลากเข้าความ ไปในทางไม่ดี

112. เตียม	tiam ⁴⁵³	"แต่ง, สร้างขึ้น, กำหนดขึ้น เช่น เตียมเรื่อง"	(tsi) ²⁴ tiam ⁵¹ (ตจ.) (tsi) ²⁵ tiam ⁵⁵ (ฮก.)	(指)點
------------	---------------------	---	--	------

(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
113. เต๊ะจ๊วย	teʔ ⁵⁵ tɕuj ⁴⁵³	"วางท่า, ท่าท่าทางสง่า, เช่น เต๊ะท่า ท่าท่า เต๊ะจ๊วย"	sek ⁵⁵ tsuj ⁵¹ (ตจ.) sek ⁵⁵ tsuj ⁵⁵ (ฮก.)	色 水
(ที่มาของข้อมูล: ม, ๘)				
114. เต๊ะอั้ง	teʔ ⁵⁵ ʔaŋ ²⁴	"ถูกเนื้อต้องตัวหญิง ในทำนองหาเศษ หาเลย"	taʔ ⁵⁵ ʔaŋ ¹¹ (ตจ.) taʔ ⁵⁵ ʔaŋ ³² (ฮก.)	貼 按
(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม่ระบุ), ฉ.)				
ในภาษาจีน คำนี้มีความหมายว่า "กดทาบแนบติดลงไป"				
115. แต้้ม	te:m ⁴¹	"รอยหรือจุดที่มีลักษณะกลมๆ ปรากฏที่ผิวพื้น; คะแนนเช่น สอปได้ก็แต้้ม"	tiam ⁵¹ (ตจ.) tiam ⁵⁵ (ฮก.)	點
(ที่มาของข้อมูล: ๖๑(ไม่ระบุ), ๖๒(ไม่ระบุ), ฉ.)				
ภาษาจีนแคะออกเสียงคำนี้เป็น tiam ⁴² แต่เมื่อพิจารณาระบบการปรับเสียงคำยืมแล้ว คำยืม "แต้้ม" นี้ น่าจะยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว เพราะมีคำจีนแต้จิ๋วที่ออกเสียงสระ ia แล้วไทยยืมมาเป็น หน่วยเสียงสระหน้าในคำอื่น ๆ สันนิษฐานด้วย*				
116. ตื่อ	ti: ⁴⁵³	"รบเร้าจนเอาให้ได้, เข้าขี้, รบกวมนำไป"	ti ⁵⁵ (ตจ.) ti ²⁵ (ฮก.)	除
(ที่มาของข้อมูล ๖๒.2(ไม่ระบุ), ๖)				

* การปรับเสียงสระคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว ในบทที่ 5 หน้า 276

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
117. เต๋ย	te:j ⁴¹	"เลิศ, วิเศษ, เยี่ยม"	töj ³² (?ik) ²² (ตจ.) te ²² (?it) ⁵⁵ (ฮก.)	第(一)

(ที่มาของข้อมูล: ฉ, H)

第(一) มีความหมายว่า "ที่หนึ่ง" ภาษาไทยยืมแต่เฉพาะคำพยางค์หน้ามาใช้เท่านั้น

118. ต้าอ้วย	ta: ⁵⁵ ʔuaj ⁴¹	"ส่งภาษา, พูดจากัน"	ta ⁵⁵ ʔue ²¹ (ตจ.) kɔŋ ²⁵ ʔue ³² (ฮก.)	呔話
--------------	--------------------------------------	---------------------	---	----

(ที่มาของข้อมูล: ม)

คำยืมนี้ มักจะพบในสำนวนสะแลงว่า "เจรจาต้าอ้วย"

119. ไต้	taj ²⁴	"กลเม็ด, ที่เด็ด, ความลับ, เจตนาแท้จริงซึ่งซ่อนเร้นไว้"	tai ³⁵ (กต.)	底
----------	-------------------	---	-------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 2, ม(ไม่ระบุ), ฉ)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
120. ตุ่น	tun ²⁴	"หลอกลวงเอาไปแทบหมดตัว"	tun ²⁴ (ตจ.) tun ³³ (ฮก.)	燉

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1, รบ. 2, ม.)

燉 มีความหมายว่า "ทำให้สุกด้วยวิธีเอาของใส่ภาชนะวางในภาชนะที่มีน้ำ แล้วเอาฝาครอบตั้งไฟให้น้ำเดือด เช่น ตุ่นไข่, ตุ่นข้าว, การเคี่ยวให้เปื่อย เช่น ตุ่นเนื้อ, ตุ่นเป็ด" ซึ่งเป็นความหมายของวิธีการปรุงอาหารอย่างหนึ่ง คำยืม "ตุ๋น" นี้ ไทยนำมาใช้ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับการปรุงอาหาร* ตามแบบคำของจีนเดิม และยังนำมาใช้เป็นคำสะแลงใน

* ดูคำยืมที่ 24 "ตุ๋น" ในหมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 70

ความหมาย "หลอกลวงเอาไปแทบหมดตัว" ดังกล่าวข้างต้น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะในภาษาไทย มีคำ "ต้ม" ซึ่งเป็นคำเรียกรวบรวมอาหารอย่างหนึ่ง แล้วนำมาใช้เป็นคำสะแลงในความหมาย "ล่อลวงให้หลง" (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 314) ดังนั้น เมื่อมีการยืมคำ "ตุ๋น" มาใช้ จึงเกิดการเทียบแบบ (analogy) นำมาเป็นคำสะแลงที่มีความหมายไปในทำนองเดียวกันกับ "ต้ม" นั่นด้วย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
121. ตู๋ย	tuj ⁴⁵³	"เอาหมัดกระแทกเอา"	tuj ⁵⁵ (ตจ.) tuj ²⁵ (ฮก.)	搥
(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ม(ไม้ระบุ), ฉ, ว, ธ, E, H)				
122. ตัวปุย	tua ⁴¹ puj ⁴⁵³	"พุงพลี, คน พุงพลี"	tua ²¹ puj ⁵⁵ (ตจ.) tua ²² puj ²⁵ (ฮก.)	大肥
(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ.)				
123. ตู๊	tu: ⁴⁵³	"ประทุ้ง, ภูไถ, ชดเชย เช่น พอตู๊ ๆ ไป"	tu ⁵¹ (ตจ.) tu ⁵⁵ (ฮก.)	堵
(ที่มาของข้อมูล: ม)				
124. ตงฉิน	tong ³³ tqhin ²⁴	"ชื่อตรง, ชื่อสัตย์"	tong ³³ tshin ⁵⁵ (ตจ.) tion ³³ sin ²⁵ (ฮก.)	忠臣
(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, E)				

忠臣 มีความหมายว่า "อำมาตย์ชื่อสัตย์" ภาษาไทยยืมคำนี้มาใช้ใน
ความหมายที่กว้างขึ้น

การออกเสียงคำ "ตงฉิน" ในภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยอยู่ฝ่ายละ 2 แห่ง ดังนี้คือ $tɔŋ^{33}tʂiŋ^{55}$ (ตจ.) $tɔŋ^{33}tʂiŋ^{24}$ (ไทย)* และ $tɔŋ^{33}sin^{25}$ (ฮก.) $tɔŋ^{33}tʂiŋ^{24}$ (ไทย)** ดังนั้น จึงยังตัดสินไม่ได้ว่า "ตงฉิน" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
125. เต้าะ	$tɔʔ^{55}$	"พูดหรือแสดงอาการ เสียบเคียงเพื่อให้ สมปรารถนา"	$tɔʔ^{55}$ (ตจ.) tek^{25} (ฮก.)	擇

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ฉ.)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
126. เจี้ยะ	$tʂiaʔ^{55}$	"กิน"	$tʂiaʔ^{55}$ (ตจ.) $tʂiaʔ^{25}$ (ฮก.)	食

(ที่มาของข้อมูล: ม)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
127. เจี้ยน	$tʂian^{24}$	"ฆ่าให้ตาย, เชือด, ฉีก"	$tʂian^{33}$ (ตจ.) $tʂian^{33}$ (ฮก.)***	煎

(ที่มาของข้อมูล: ม, ธ)

* เสียงพยัญชนะต้น $tʂh-$ ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และเสียงพยัญชนะต้น $tʂh-$ ในภาษาไทย ถือว่าต่างก็เป็นเสียงพยัญชนะกัก-เสียดแทรก ชนิด เหมือนกัน

** เสียงวรรณยุกต์ 25 ในภาษาจีนฮกเกี้ยนและเสียงวรรณยุกต์ 24 ในภาษาไทย ถือว่าต่างก็เป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้น เหมือนกัน

*** อุเหตุผลการตัดสินคำยืมลักษณะนี้ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ตือฮวน" หน้า 67

鷄 มีความหมายว่า "ทอดในน้ำมันเดือด (มักใช้กับการทอดปลา)" ซึ่งเป็นความหมายของวิธีการปรุงอาหารอย่างหนึ่ง คำยืม "เจียน" นี้ ไทยนำมาใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับการปรุงอาหารตามแบบคำของจีนเดิม* และยังนำมาใช้เป็นคำสะแลงในความหมาย "ฆ่าให้ตาย เชือด ฉีก" อีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้ คงสืบเนื่องมาจากกรรมวิธีในการเจียนปลา การเตรียมปลาก่อนจะลงทอดในกระทะ จะมีการบังเนื้อปลาให้เปิดออกตรงบริเวณกลางลำตัว เพื่อจะได้ทอดให้ระอุถึงเนื้อใน และเครื่องปรุงจะได้ซึมเข้าถึงตัวปลา การใช้มีดบังปลาก่อนจะนำลงทอดนี้จึง เป็นที่มาของคำสะแลงในความหมายดังกล่าว

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
128.(กระ)เจียว	tsiaw ⁴⁵³	"อวัยวะสืบพันธุ์เด็กชาย เล็กๆ อ้ายเจียวก็ว่า"	tsiaw ⁵¹ (ตจ.) tsiaw ⁵⁵ (ฮก.)	鳥

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ.)

鳥 มีความหมายว่า "นก (สัตว์ปีกชนิดหนึ่ง)" เมื่อนำอักษรนี้ไปประสมกับ 屎 lan²⁴(ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "อวัยวะสืบพันธุ์เพศชาย" เป็น 屎鳥 lan³² tsiaw⁵¹(ตจ.) ก็จะเป็นคำที่ใช้เรียกอวัยวะเพศเด็กชายด้วยความเอ็นดู ภาษาไทยยืมคำท้ายมาใช้ เพราะในภาษาไทยก็มีการเรียกอวัยวะเพศเด็กชายเป็นชื่อนกด้วย เช่นเรียกว่า นกเขา เป็นต้น

* ดูคำยืมที่ 26 "เจียน ในหมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 72

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
129. เจ็ง	tɕeŋ ⁴⁵³	"ล้มเลิกกิจการเพราะ หมดทุน; (การงาน) ล้มเหลวเสียหายหมด; สิ้นสุด"	(tsoʔ) ²² tseŋ ⁵¹ (ตจ.) (tseʔ) ²² tseŋ ⁵⁵ (ฮก.)	(絶)種

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E, H)

絶種 มีความหมายว่า "สูญพันธุ์หรือสิ้นพันธุ์" เป็นคำดำหรือคำสาปแช่ง
เพราะชาวจีนถือว่าการมีผู้สืบสกุลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ภาษาไทยยืมคำทำยืมมาใช้

สำหรับคำยืม "เจ็ง" นี้ เอเกอร์รอด (Egerod 1959:141) กล่าวว่า เป็นคำที่
ยืมมาจาก 腫 tseŋ⁵¹ (ตจ.) tseŋ⁵⁵ (ฮก.) ซึ่งแปลว่า "บวม" แต่จากการ
สอบถามผู้บอกภาษา และจากการสังเกตความหมายดังกล่าวข้างต้น คำยืม "เจ็ง" นี้ ไม่ควร
จะมาจาก 腫 ที่มีความหมายว่า "บวม" แต่ควรจะมาจก 絶種
ดังกล่าวข้างต้นมากกว่า

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
130. { เจ้สัว } { เจ้าสัว }	{ tɕe: ⁴⁵³ sua ²⁴ } { tɕaw ⁴¹ sua ²⁴ }	"คนที่มั่งมี (มักหมายถึง ถึง เศรษฐีจีน)"	tso ³² süa ³³ (ตจ.) tshw ⁵⁵ süa ³³ (ฮก.)	座山

(ที่มาของข้อมูล รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2 (ไม่ระบุ), ม, ฉ, ธ, E, H)

สำหรับคำยืม "เจ้สัว" คำว่า "เจ้า" คงเป็นการลากเสียงให้เข้ากับความหมาย
ของคำ "เจ้า" ในภาษาไทย ที่เป็นคำนำหน้าเพื่อเรียกขาน เช่นในคำ เจ้าแดง เจ้าดำ ฯลฯ
ส่วนคำ "เจ้" ใน "เจ้สัว" นี้ ก็สันนิษฐานว่า จะเกิดจากการลากเสียงเข้าความด้วยเช่นกันคือ
ในภาษาไทยมีคำยืม "เจ้" ที่แปลว่า "พี่" อยู่แล้ว (ดูคำยืมที่ 309 ในหมวดที่ 6: เครื่องญาติ)
จึงเรียกคนมั่งมีนั้นว่า "เจ้สัว" ไปด้วย คำยืมนี้หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์
พ.ศ. 2416 ว่า "เจ้สัว เปนคำภาษาจีน เรียกพวกจีนที่เปนขุนนาง ทำราชการในเมืองไทย"
(บรัดเลย์ 2514 : 136)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
131. จับโป้ย	tɕap ²² po:j ⁴¹	"นักเลง, (คน, สิ่งของ) ไม่ดี ใช้ไม่ได้ดี"	tsap ²² poj? ²² (ตจ.) tsap ²² poj? ⁵⁵ (ฮก.)	十八
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ.)				

十八 มีความหมายว่า "(จำนวน) สิบแปด" จากการสอบถามผู้บอกภาษาทำให้ทราบว่า เหตุที่จำนวนสิบแปดถูกนำมาใช้ในความหมายที่ไม่ดี ก็เพราะ 9 x 2 ได้ 18 คำว่า "เก้ากำลังสอง" ในภาษาจีน มีเสียงพ้องกับคำว่า "สุนัขสองตัว" คือต่างก็ออกเสียงว่า kw³²kaw⁵¹ (ตจ.) ดังนั้น เมื่อพูดว่า "สิบแปด" จึงมีความหมายไปถึง "เก้ากำลังสอง" และ "สุนัขสองตัว" ไปด้วย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
132. จับฉ่าย	tɕap ²² tɕha:j ²²	"ของต่างๆที่ปะปน กันไม่เป็นสำหรับ ไม่ เป็นชุด"	tsap ²² tshaj ¹¹ (ตจ.) tsap ²² tshaj ³² (ฮก.)	雜菜

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม.)

雜菜 มีความหมายว่า "ชื่อแกงอย่างจีนชนิดหนึ่งที่ใส่ผักหลาย ๆ อย่าง" ซึ่งเป็นความหมายของชื่ออาหารอย่างหนึ่ง คำยืม "จับฉ่าย" นี้ ไทยนำมาใช้ในความหมายของชื่ออาหารตามแบบคำของจีน* และยังนำมาใช้เป็นคำสะแลงในความหมาย "ของต่างๆที่ปะปนกันไม่เป็นสำหรับ ไม่เป็นชุด" ดังกล่าวข้างต้น ทั้ง ๆ ที่คำ "จับฉ่าย" ในภาษาจีนไม่ได้มีความหมายเช่นนี้ด้วย ที่เป็นเช่นนี้ คงจะเนื่องมาจากลักษณะของอาหารชนิดนี้ต้องผสมผักหลาย ๆ ชนิดเข้าด้วยกัน ไม่มีความเป็นพวกเดียวกันนั่นเอง

*

ดูคำยืมที่ 73 "จับฉ่าย" ในหมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร หน้า 73

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
133. เจ้า	tɕaw ⁴⁵³	"เลิกกันไป(ภาษา การพนัน)"	tsaw ⁵¹ (ตจ.) tsaw ⁵⁵ (ฮก.)	走

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)

走 มีความหมายว่า "หนี, รุ่ง, เลิกกันไป" ที่มีความหมายเป็นเลิกกันไปนั้น ผู้บอกภาษากล่าวว่า เป็นเพราะต่างคนต่างรุ่งไม่มีใครได้ไม่มีใครเสีย ภาษาจีนใช้คำนี้เป็นภาษาการพนันเช่นกัน

134. เจ้าโล่	tɕaw ⁵⁵ lo: ⁴¹	"หนีไป"	tsaw ²⁴ low ²¹ (ตจ.) tsaw ²⁵ lo ³² (ฮก.)	走路
--------------	--------------------------------------	---------	---	----

(ที่มาของข้อมูล: ฉ, บ)

135. จาโบ้ห้วง	tɕa: ³³ bo: ⁵⁵ huan ²²	"กามโรค"	tɕa ³³ bow ²⁴ huan ³³ (ตจ.) tɕa ³³ bo ²⁵ huan ³³ (ฮก.)	渣菜瘋
----------------	--	----------	---	-----

(ที่มาของข้อมูล: ธ)

渣菜瘋 เป็นตัวอักษรจีนที่คิดค้นใหม่ เป็นที่รู้จักกันในหมู่ชาวจีนแต่จิวและฮกเกี้ยนเท่านั้น ส่วนตัวอักษรจีนที่เป็นสากลและใช้กันในภาษาจีนทุกถิ่นคือ 花柳病 hue³³ liw²⁴ pɛ²¹(ตจ.) หมอบรัดเลย์ ได้เอ่ยถึงคำ "จาโบ้ห้วง" ไว้ในการอธิบายศัพท์คำว่า "ตายถ้อย" ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ดังนี้ "ตายถ้อย คือความที่ตายชั่วนั้น เช่นคนกินเล่าเมาตายถาเปนจาโบ้ห้วงตาย" (บรัดเลย์ 2514 : 259) แต่หมอบรัดเลย์มิได้ให้ความหมายของ "จาโบ้ห้วง" ไว้ด้วย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
136. จิ้ง	tɕun ⁴⁵³	"ล้มเหลว, สูญเสีย"	tsun ⁵⁵ (ตจ.) tsun ²⁵ (ฮก.)	船

(ที่มาของข้อมูล: ธ)

舟 มีความหมายว่า "เรือ (พาหนะชนิดหนึ่ง)" มิได้มีความหมายว่า "ล้มเหลว สูญเสีย" ดังเช่นความหมายของคำยืม "จิ้ง" ในภาษาไทย มักพบคำยืมนี้ในสำนวน "ล่องจิ้ง"

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
137. จ๋ย	tɕuj ²²	"เมา"	tsuj ¹¹ (ตจ.) tsuj ³² (ฮก.)	酉 醉

(ที่มาของข้อมูล: ฉ.)

138. จ๋อ	tɕo: ²⁴	"นั่ง เป็นคำที่ใช้เรียก ลิงหรือเด็กที่นอนอย่าง ลิ่งว่าอ้ายจ๋อ"	tsɔ ²⁴ (ตจ.) tsi ⁵¹ (ฮก.)	坐
----------	--------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ.2(ไม่ระบุ), ฉ, ว, E)

坐 มีความหมายว่า "นั่ง" ภาษาไทยยืมคำนี้มาใช้ในความหมายว่า "นั่ง" และ
ยังใช้เป็นคำเรียกลิงว่า "ลิงจ๋อ" หรือ "อ้ายจ๋อ" ที่เป็นเช่นนี้เพราะตามปกติลิงป่าจะซุกซน
โหนไผ่มาหลุกหลิกไม่อยู่นิ่ง เมื่อจับลิงมาขังเลี้ยงไว้ในกรง ลิงบางตัวจะนั่งนิ่งอย่างผิดปกติ
นั่งอย่างคำสะแลงที่ใช้ว่า "นั่งจ๋อ" ต่อมาจึงใช้คำว่า "จ๋อ" เรียกลิงอื่น ๆ ไปด้วย และใช้
เรียกเด็กที่นอนอย่างลิงในทำนองเดียวกัน ข้อสันนิษฐานนี้ อาจจะมีข้อสนับสนุนจากหนังสืออักษร
ภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ที่หมอบรัดเลย์ได้กล่าวถึงคำศัพท์นี้ไว้ว่า "จ๋อ เปนชื่อลิงที่เขา
เลี้ยงไว้ นั้น ว่าอ้ายจ๋อมีบ้าง" (บรัดเลย์ 2514 : 156) แสดงว่า ในสมัยนั้นคำ "จ๋อ"
นี้ใช้เรียกแต่ลิงที่เขาเลี้ยงไว้เท่านั้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
139. เกี่ยมเซียบ	kiam ⁴¹ siap ⁴¹	"ตระหนี่ ถีเหนียว ทั้งยังรู้มากเอาเปรียบ ผู้อื่น"	kiam ²¹ siap ²² (ตจ.) kiam ²² siap ⁵⁵ (ฮก.)	鹵 成 吝 止

(ที่มาของข้อมูล: บ.)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
140. เก็ก	kek ⁵⁵	"ขับไล่"	kek ⁵⁵ (tseʔ) ²² (ตจ.) kek ⁵⁵ (tsit) ⁵⁵ (ฮก.)	革 (職)

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, E, H)

革 職 มีความหมายว่า "ปลดออก ไล่ออกจากตำแหน่ง" ภาษาไทยยืมคำหน้า
มาใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นคือ หมายถึง "ขับไล่"

141. เก็กซิม	kek ⁵⁵ sim ³³	"แ่, เตือดร้อน, ใจไม่สบาย หัวเสีย, กั้มใจ"	kek ⁵⁵ sim ³³ (ตจ.) kek ⁵⁵ sim ³³ (ฮก.)	激 心
--------------	-------------------------------------	--	--	-----

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ธ)

142. เก็ง	ken ³³	"คาดหมายไว้อย่าง มั่นใจเช่นเก็งหมัด เก็งข้อสอบ เก็งกำไร"	ken ³³ (ตจ.) ken ³³ (ฮก.)	經
-----------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ.)

143. เก็	ke: ⁴⁵³	"ปลอมหรือเลียนแบบ เพื่อให้หลงผิดว่าเป็น ของแท้ไม่ใช่ของแท้, ไม่ใช่ของจริง, โดย ปริยายหมายความว่า ไม่มีราคา, ใช้การไม่ได้"	ke ⁵¹ (ตจ.) ke ⁵⁵ (ฮก.)	假
----------	--------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, บ, ว, ธ, E, H)

144. กะจ๊วะ	kaʔ ²² tɕuaʔ ⁵⁵	"แมลงสาบ; (สะแลง) ชายเกาะหญิงกิน"	ka ³³ tsuaʔ ⁵⁵ (ตจ.) ka ³³ tsuaʔ ²⁵ (ฮก.)	-
-------------	---------------------------------------	--------------------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม)

ka³³tsua⁵⁵ (ตจ.) และ ka³³tsua²⁵ (สก.) เป็นคำที่ชาวจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนใช้ในการพูดเท่านั้น และใช้พูดในชีวิตประจำวันอย่างไม่เป็นทางการด้วย ตัวอักษรจีนที่มีความหมายว่า "แมลงสาบ" ที่ใช้ในการเขียนคือ 油虫 ซึ่งอ่านออกเสียงเป็น ?iw²¹thəŋ⁵⁵ (ตจ.) และ ?iw²²thəŋ²⁵ (สก.) มีความหมายตามตัวอักษรว่า "แมลงที่ตัวเป็นมันเลื่อม" คำนี้เป็นคำที่ใช้พูดอย่างเป็นทางการ เช่นใช้เรียกชื่อมูลแมลงสาบที่นำไปเข้ายาสมุนไพรแบบจีน เป็นต้น คำที่มีความหมายว่า "แมลงสาบ" ในภาษาจีนแต้จิ๋ว มิได้มีความหมายไปในทางไม่ดี โดยหมายถึง "ชายเกะกะหญิงกิน" แต่อย่างใด

คำยืม "กะจี้วะ" ในภาษาไทย มักพบในสำนวน "แมงกะจี้วะ" ซึ่งหมายถึงตัวแมลงสาบ และถ้าใช้คำนี้กับมนุษย์ผู้ชาย ก็มีความหมายว่า "ชายเกะกะหญิงกิน" ที่เป็นเช่นนี้สันนิษฐานว่า คงจะเกิดจากการเทียบแบบ (analogy) กับคำว่า "แมงดา" ซึ่งก็มีความหมายทั้งที่เป็น "ชื่อแมงชนิดหนึ่ง" และที่เป็น "ชายที่อาศัยน้ำพักน้ำแรงของผู้หญิงโสเภณีค้ารงชีวิต" (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 643)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืม	อักษรจีน
145. กังฉิน	kaŋ ³³ tʂhin ²⁴	"คดโกง, ไม่ซื่อตรง"	kaŋ ³³ tʂiŋ ⁵⁵ (ตจ.) kaŋ ³³ sin ²⁵ (สก.)	奸臣

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

奸臣 มีความหมายว่า "อำมาตย์ทุจริต อำมาตย์ทรยศ" ภาษาไทยยืมคำนี้มาใช้ในความหมายที่กว้างขึ้น

การออกเสียงคำ "กังฉิน" ในภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนมีข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยอยู่ฝ่ายละ 2 ลักษณะ คือ kaŋ³³tʂiŋ⁵⁵ (ตจ.) kaŋ³³tʂhin²⁴ (ไทย) และ kaŋ³³sin²⁵ (สก.) kaŋ³³tʂhin²⁴ (ไทย) ดังนั้น จึงยังตัดสินไม่ได้ว่า "กังฉิน" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน*

* ดูคำยืมที่ 124 "ตงฉิน" ในหน้า 105-106 ประกอบด้วย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
146. เก้าเจี้ยะ	kaw ²⁴ tɕia? ⁵⁵	"เงินลิบบน ข้าราชการ"	kaw ²⁴ tsia? ⁵⁵ (ตจ.) kaw ²⁵ tsia? ²⁵ (ฮก.)	狗食

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

狗食 มีความหมายว่า "หมากิน" แม้คำที่หมายถึง "หมา" จะมีความหมาย
แฝงไปในทางที่ไม่ค่อยดี แต่เท่าที่สอบถามจากผู้บอกภาษา ก็ไม่พบว่าในภาษาจีนมีการนำคำ
ดังกล่าวไปใช้ในความหมาย "เงินลิบบนข้าราชการ" แต่อย่างไรก็ดี คำยืม "เก้าเจี้ยะ" จึงมี
ความหมายที่แตกต่างออกไปจากคำในภาษาจีนเดิม

147 ก. เก้าเจ็ง	kaw ²⁴ tɕeŋ ⁴⁵³	"ชาติหมา(คำด่า หยาบคาย)"	kaw ²⁴ tseŋ ⁵¹ (ตจ.) kaw ²⁵ tseŋ ⁵⁵ (ฮก.)	狗種
-----------------	---------------------------------------	-----------------------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ฐ)

147 ข. หลงจั้ง	loŋ ²⁴ tɕoŋ ⁴¹	"ชาติหมาทั้งหมด	loŋ ²⁴ tsoŋ ²⁴	攏總
เก้าเจ็ง	kaw ²⁴ tɕeŋ ⁴⁵³	ทั้งพวก (คำด่า หยาบคาย)"	kaw ²⁴ tseŋ ⁵¹ (ตจ.) loŋ ²⁵ tsoŋ ²⁵ kaw ²⁵ tseŋ ⁵⁵ (ฮก.)	狗種

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

148. กำ	ka: ²⁴	"อาการที่ทำท่าว่าเก่ง เช่น ยีนกำ เต็นกำ"	kã ⁵¹ (ตจ.) kã ⁵⁵ (ฮก.)	敢
---------	-------------------	---	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ฉ.)

คำยืม "กำ" นี้ น่าจะเป็นคำยืมที่ติดมาจากคำว่า "กำกั้น" (ดูคำยืมคำต่อไป) โดย
เปลี่ยนความหมายและหน้าที่ของคำไปบ้าง

149. กำกั้น	ka: ²⁴ kan ²²	"อวดกล้า(มักใช้แก่ ผู้หญิง)"	kã ²⁴ kan ¹¹ (ตจ.) kã ²⁵ kan ⁵⁵ (ฮก.)	敢幹
-------------	-------------------------------------	---------------------------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, ว, E, H)

敢 มีความหมายว่า "กล้า" 幹 มีความหมายว่า "ต่อสู้" รวมกัน
หมายถึง "กล้าต่อสู้" จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยยืมคำนี้มาใช้ในความหมายที่แคบลง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
150ก. กุ้ย	kuj ⁴⁵³	"คนเลว, คนโง่"	kuj ⁵¹ (ตจ.) <u>kuj⁵⁵(ฮก.)</u>	鬼

(ที่มาของข้อมูล : ว, E)

鬼 มีความหมายว่า "ผี" ใช้เป็นคำคำในความหมาย "คนเลว คนไม่ดี" ด้วย
150ข. เกี้ยวกุ้ย kiaw²⁴ kuj⁴⁵³ "กุ้ย, อันธพาล, kiaw²⁴ kuj⁵¹(ตจ.) 繳鬼
คนเกะกะ เกรเร" kiaw²⁵ kuj⁵⁵(ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

繳鬼 มีความหมายว่า "นักเลง, อันธพาล" เหมือนความหมายคำยืมนี้ใน
ภาษาไทย
151. ก๊ก kok⁵⁵ "พวก หมู, เหล่า, kok²²(ตจ.) 國
โดยปกติมักใช้เข้าคู่ kok⁵⁵(ฮก.)
กันว่า เป็นก๊ก เป็นพวก
เป็นก๊ก เป็นหมู
เป็นก๊ก เป็นเหล่า"

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

ภาษาจีนไทหล่าออกเสียงคำนี้เป็น kokxh⁴⁴ (หล.) แต่เมื่อพิจารณากระบวนการ
ปรับเสียงคำยืมแล้ว คำยืม "ก๊ก" นี้ น่าจะยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน เพราะมีคำจีนฮกเกี้ยน
ที่ออกเสียงสระ ๖ แล้วไทยยืมมาเป็นเสียงสระ ๐ ในคำอื่น ๆ สนับสนุนด้วย *

* ดูการปรับเสียงสระคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ในบทที่ 5 หน้า 307

๕๖ มีความหมายว่า "ประเทศ" ภาษาไทยรับคำนี้มาใช้ในความหมายที่แคบลง อาจจะเป็นด้วยอิทธิพลของวรรณคดีจีนเรื่อง "สามก๊ก" (ดูคำยืมที่ 274 ในหมวดที่ 4 : ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี) ที่ประเทศจีนในขณะนั้นแตกออกเป็น ๓ พวก ก็เป็นไปได้

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
152. โกตัก	ko: ³³ tak ⁵⁵	"การกระทำที่ผิดจาก สามัญชน"	<u>kow³³ tak⁵⁵</u> (ตจ.) kow ³³ tak ²⁵ (ฮก.)	孤 毒

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

孤 毒 มีความหมายว่า "ซื่อร้ายกาจ, ไม่ชอบให้ใครมายุ่ง, ไม่ยอมใครแม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อยๆ"

เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 68-69) กล่าวว่า คำยืม "โกตัก" นี้เป็นคำยืมมาจากภาษาจีน 孤獨 kow³³ tok⁵⁵ (ตจ.) kow³³ tok²⁵ (ฮก.) ซึ่งมีความหมายว่า "โดดเดี่ยว, ตัวคนเดียว, ลำพังคนเดียว" แต่เมื่อพิจารณาจากความหมายและการออกเสียงของคำแล้ว คำยืม "โกตัก" นี้ น่าจะมาจากคำ 孤 毒 kow³³ tak⁵⁵ (ตจ.) kow³³ tak²⁵ (ฮก.) มากกว่า

153. เอี้ยว	?iaw ²²	"หุ้น, ส่วนร่วม"	?iaw ³³ (ตจ.) ?iaw ³³ (ฮก.)	么
-------------	--------------------	------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2(ไม่ระบุ), ม, ว)

么 มีความหมายว่า "หนึ่ง, แต่มหนึ่งของลูกเต๋า, ลำดับชุดหนึ่งของไพ่ตอง" ซึ่งเป็นความหมายที่เกี่ยวกับการเล่นพนัน คำยืม "เอี้ยว" นี้ ไทยนำมาใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับการเล่นพนันตามแบบคำของจีนเดิม* และยังคงนำมาใช้เป็นคำสะแลงในความหมาย "หุ้น, ส่วนร่วม" อีกด้วย ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะเริ่มมาจากคำพูดที่ขอเข้าร่วมวงเล่นการพนันว่า

* ดูคำยืมที่ 362 "เอี้ยว" ในหมวดที่ 8 : การละเล่น หน้า 184

"ขอเอี่ยวด้วยคน" ต่อมาจึงนำมาใช้ทั่วไปในความหมายกว้างขึ้น คือหมายถึงขอมีส่วนร่วม
ในเรื่องทั่ว ๆ ไป

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
154. อึ้ง เปา	?aŋ ⁴¹ paw ³³	"เงินที่ได้รับเป็น ของขวัญ"	?aŋ ²¹ paw ³³ (ตจ.) ?aŋ ²² paw ³³ (ฮก.)	紅包

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

紅包 มีความหมายว่า "ซองแดง" ชาวจีนใช้ใส่เงินเพื่อมอบ เป็นของขวัญ
เนื่องในงานมงคลต่าง ๆ เช่นตรุษจีน แต่งงาน วันเกิด ฯลฯ เป็นประเพณีที่นิยมกันทั่วประเทศ
จีน จนกระทั่งคำนี้เป็นคำที่หมายถึง "เงินที่เป็นของขวัญ" ไปด้วย ภาษาไทยรับคำยืมนี้มาใน
ความหมายหลังความหมายเดิมนั้น

155. ฮั่ว	?ua ⁴⁵³	"สรรพนามบุรุษที่หนึ่ง ของจีนใช้พูดกับคนจีน คนไทยใช้พูดในระหว่าง เพื่อนกับเพื่อน (ส่วนใหญ่มัก เป็นเพศชาย) หรือผู้ใหญ่กับผู้น้อย"	?ua ⁵¹ (ตจ.) gua ⁵⁵ (ฮก.)	我
-----------	--------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)

我 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่หนึ่งในภาษาจีน ที่ใช้แทนตัวผู้พูดในทุกกรณี
ไม่ว่าผู้พูดจะเป็นใคร หรือจะพูดกับผู้ใดก็ตาม ภาษาไทยรับคำนี้มาใช้ในความหมายที่แคบลง
การออกเสียงคำ "ฮั่ว" ในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนต่างก็มีข้อแตกต่างจากการ
ออกเสียงในภาษาไทยอยู่เพียงลักษณะเดียวคือ แต้จิ๋วจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์ ?ua⁵¹ (ตจ.)
?ua⁵⁵ (ไทย) และฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงพยัญชนะต้น gua⁵⁵ (ฮก.) ?ua⁴⁵³ (ไทย)*

* เสียงวรรณยุกต์ 55 และ 453 ถือว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงเหมือนกัน

แม้การปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ในภาษาจีนแต่จื๋อจะมีตัวอย่างอื่น ๆ มาสนับสนุนด้วย แต่ผู้วิจัย
คิดว่าการปรับเสียงพยัญชนะต้น g- ให้เป็น ?- นั้นก็มีทางที่จะเป็นไปได้ ประกอบกับคำยืมที่
205 "ลือ" ซึ่งเป็นคำสรรพนามบุรุษที่สองที่ใช้คู่กับคำ "ฮิว" นี้ก็ยังเป็นคำที่ยังตัดสินใจไม่ได้เช่นกัน
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงยังไม่กล้าตัดสินว่า "ฮิว" ควรจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต่จื๋อหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
156. ลือ	ʔu: ²⁴	"มีเงินมีทอง"	ʔu ²⁴ (ตจ.) ʔu ⁵¹ (ฮก.)	有

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)

有 มีความหมายว่า "มี" ภาษาไทยนำคำนี้มาใช้ในความหมายที่แคบลง คือเฉพาะ
แต่มีเงินมีทองเท่านั้น หมอบรัดเลย์ได้กล่าวถึงคำยืมนี้ไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ.

2416 ว่า "อุหนัก, เปนคำจีน เปนคำไทยว่ารวยหนักมีงมีนิก" (บรัดเลย์ 2514 : 790)

157. เทียวไล่	thiaw ³³ laj ⁵⁵	"เทียวไปเทียวมา	thiaw ⁵⁵ laj ⁵⁵	跳來
เทียวชื่อ	thiaw ³³ khɨ: ²²	ไปมาหลายหนหลาย ครั้ง"	thiaw ⁵⁵ khɨ ¹¹ (ตจ.) thiaw ⁵⁵ laj ²⁵ thiaw ⁵⁵ khɨ ³² (ฮก.)	跳去

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

跳來跳去 มีความหมายตามตัวอักษรว่า "กระโดดมากระโดดไป"
ภาษาจีนใช้คำนี้เป็นสำนวนพูดในความหมายเดียวกันกับคำยืม "เทียวไปเทียวมา" ในภาษาไทย

158. ไทกอ	thaj ³³ ko: ³³	"โรคเรื้อน"	thaj ²⁴ ko ³³ (ตจ.) thaj ²⁵ ko ³³ (ฮก.)	癩哥
-----------	--------------------------------------	-------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว)

159. ถุน	thun ²⁴	"กินหรือเสพยาพอกแก้ ชด เช่น ถุนชี่ยา"	thun ¹³ (หล.)	吞
----------	--------------------	--	--------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ฉ, E)

คำยืม "ถุน" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรวิธานศรณัม พ.ศ. 2416 ว่า "ถุน, เอาฝืนละลายน้ำกิน, เป็นชื่ออาการที่เอาฝืนมาละลายน้ำแล้วกินเข้าไปนั้น, เช่น คนถุนขี้ยาแก้เจียน" (บรัดเลย์ 2514 : 276)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
160. ถัว	thua ²⁴	"ทำให้มีส่วนผสม เสมอกัน, เฉลี่ย"	thũa ³³ (ตจ.) thũa ³³ (ฮก.)	攤
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ)				
161. ทุสี่	thu: ⁴¹ si: ⁴⁵³	"ทนไปจนกว่า จะตาย"	thu ²¹ si ⁵¹ (ตจ.) thu ²² si ⁵⁵ (ฮก.)	圖死
(ที่มาของข้อมูล : รบ. (ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, H)				

圖死 เป็นคำสะแลงของภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนเท่านั้น ภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ ไม่มีใช้คำสะแลงนี้เลย แต่เมื่อเห็นอักษรจะอ่านออกเสียงได้และเข้าใจความหมายของคำ

162. ฉินไซ้	tchin ²⁴ tchaj ⁴⁵³	ตามแต่สะดวก, เอาพอได้, อย่างไรก็ได้"	tshin ⁵⁵ tshaj ⁵¹ (ตจ.) - tshin ⁵⁵ tshaj ⁵⁵ (ฮก.)	
-------------	--	--	--	--

(ที่มาของข้อมูล : ฉ.)

tshin⁵⁵tshaj⁵¹ (ตจ.) และ tshin⁵⁵tshaj⁵⁵ (ฮก.) เป็นคำที่ใช้แต่ในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียน ตัวอักษรจีนสากลที่มีความหมายในทำนองเดียวกับ "ฉินไซ้" นี้ได้แก่ 隨便 suj²¹piag²⁴ (ตจ.) ซึ่งคนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนใช้เฉพาะในการเขียนเท่านั้น

163. เขี้ย	tchia ⁴⁵³	"เขี้ยว, มักใช้ประกอบ กับคำเชิญว่า เขี้ยเชิญ"	tshĩa ⁵¹ (ตจ.) tshĩa ⁵⁵ (ฮก.)	請
(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), E)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
164. ซีกอ	tqhi: ³³ ko: ³³	"ท่าเจ้าชู้ เทียว เกี่ยวพาราสิ"	tshi ³³ ko ³³ (ตจ.) tshi ³³ ko ³³ (ฮก.)	痂哥
(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม่ระบุ), ฉ, ถ)				
165. ซิช่า	tqhi: ³³ tqham ⁴⁵³	อาภัพ, เอน์จอนาถ, ได้รับทุกข์เวทนา"	tshi ³³ tsham ⁵¹ (ตจ.) tshi ³³ tsham ⁵⁵ (ฮก.)	悽慘
(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ถ)				
166ก. แฉ	tqhe: ²⁴	"แฉ, ตีแผ่, เปิดเผย เช่น แฉไฟ"	tshē ⁵⁵ (ตจ.)* tsha ²⁵ (ฮก.)	查
(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ)				
166ข. แฉโพย	tqhe: ²⁴ pho: ³³	"เปิดเผยข้อที่ปิดบัง หรือความลับ"	tshē ²¹ phoj ³³ (ตจ.) tsha ²² phue ³³ (ฮก.)	查批
(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว)				

查批 มีความหมายว่า "ตรวจบัญชี หรือตรวจทะเบียน" คือตรวจโพยนั่นเอง
การที่ "แฉโพย" มีความหมายในภาษาไทยว่า "เปิดเผยข้อที่ปิดบังหรือความลับ" นั้น เฉลิม
ยงบุญเกิดได้ให้คำอธิบายไว้ว่า

ในการเล่นเกม เสมียนเขียนหอยจะเขียนใบโพยนำส่งโรงหอย
ใบหอยตอนนี้อยู่เป็นความลับ โดยเสมียนเขียนหอยพับใบโพยปิดตัวหอยที่
แทงไม่ให้ใครเห็น เมื่อโพยถึงโรงหอย กองตรวจโพยจะคลี่โพยออก
จดบัญชีไว้ จึงกลายเป็นข้อความที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อที่ปิดบังออก
(เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 83)

167. แฉเหม	tqhe: ³³ me: ²⁴	"ตาบอดโดยปริยาย หมายถึงข่มขาม"	tshē ³³ me ⁵⁵ (ตจ.) tshi ³³ mi ²⁵ (ฮก.)	瞽盲
(ที่มาของข้อมูล: ฉ, ถ)				

* ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 286 และหน้า 306) สนับสนุนให้ผู้วิจัยตัดสินใจว่า
"แฉ" ควรจะเป็นคำยืมภาษาจีนแท้จึง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
168. {เฉ่า}	{tɕhaw ²² }	"คลัง, ฟุ้ง (มักใช้แก่	tshaw ¹¹ (ตจ.)	臭
{โจ๋}		{tɕho: ²² }	กลิ่นเน่าเหม็นหรือ เรื่องราวที่ไม่ดี เช่น เหม็นเฉ่า เหม็นโจ๋ ฉาวโจ๋"	

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, บ)

คำยืม "เฉ่า" เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและ หรือฮกเกี้ยน ส่วนคำยืม "โจ๋" เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนกลาง

169. เคียะ	khia? ⁵⁵	"ให้ออก / ไล่ออก"	khio? ⁵⁵ (ตจ.) thue? ²⁵ (ฮก.)	-
------------	---------------------	-------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล: ม)

khio?⁵⁵ ในภาษาจีนแต้จิ๋ว เทียบความหมายได้คล้ายคลึงกับ 'to take' ในภาษาอังกฤษ คือมีความหมายว่า "เอา, หยิบ, จับ, ยึด, รับ, นำ, พา" เป็นคำที่ใช้เฉพาะในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียน ถ้าจะพยายามหาตัวอักษรที่ใช้สื่อความหมายนี้ในภาษาจีนทุกถิ่น จะได้คำว่า 拿 na²¹ (ตจ.) ซึ่งหมายความว่า "จับ, ถือ" ในภาษาจีนแต้จิ๋ว แต่เป็นคำที่ไม่ใช้ในชีวิตประจำวัน จะใช้แต่เฉพาะในการเขียนหนังสือเท่านั้น

คำยืม "เคียะ" นี้มักพบในสำนวนสะแลง "เคียะทิ้ง" หรือ "เคียะออก" หรือ ใช้ในความหมายที่เป็นทางลบ เช่น "ถูกเคียะ" หรือ "โดนเคียะ" เป็นต้น คำยืมนี้จึงมีความหมายแคบลงกว่าคำภาษาจีนเดิม

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
170. เขียม	khiam ²⁴	"ประหยัด, ถูระเหม็ด กระแหม"	khiam ²⁴ (ตจ.) khiam ⁵¹ (ฮก.)	儉

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2 (ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ, E, H)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
171. เค้าเป่	khaw ⁵⁵ pe: ²⁴	"แ่่มาก, ยุ่งยาก มาก"	khaw ⁵⁵ pe ²⁴ (ตจ.) khaw ⁵⁵ pe ⁵¹ (ฮก.)	哭父

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ)

哭父 มีความหมายตามตัวอักษรว่า "ร้องไห้เพราะพ่อตาย" เป็นคำสะแลง
ในภาษาจีน ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับที่เป็นคำยืมในภาษาไทยว่า "แ่่มาก ยุ่งยากมาก"

172 ก. เบ้	be: ⁴⁵³	"คนรับใช้"	be ⁵¹ (ตจ.) be ⁵⁵ (ฮก.)	馬
------------	--------------------	------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

馬 มีความหมายว่า "ม้า" ที่คำยืม "เบ้" มีความหมายว่า "คนรับใช้" นั้น
คงเป็นเพราะอิทธิพลของวรรณคดีจีน เมื่อจะมีการส่งข่าวสื่อสารถึงกัน พวก "ม้าใช้" จะต้อง
คอยรับคำสั่งซึ่งมานำข่าวสารไปส่งให้ คำยืม "เบ้" จึงหมายถึง "คนรับใช้" ไปโดยปริยาย

172ข. เล่าเบ้	law ⁴¹ be: ⁴⁵³	"คนรับใช้, คำเรียกคน แก่อย่างดูหมิ่น"	law ³² be ⁵¹ (ตจ.) law ²² be ⁵⁵ (ฮก.)	老馬
---------------	--------------------------------------	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

老馬 มีความหมายว่า "ม้าแก่" ในภาษาจีนก็ใช้คำนี้เป็นสำนวนที่มีความหมาย
เช่นเดียวกับคำยืม "เล่าเบ้" ในภาษาไทย

173. บุน	bun ²⁴	"พลเรือน(ขุนนาง ฝ่ายบุนคือข้าราชการ พลเรือนคู่กับขุนนางฝ่าย บู๊ คือข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ)"	bun ⁵⁵ (ตจ.) bun ²⁵ (ฮก.)	文
----------	-------------------	---	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ.)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
174. บ้วย	buaj ⁴⁵³	"ที่สุดท้าย, ล้าหลัง ที่สุด"	bue ⁵¹ (ตจ.) bo ⁵⁵ (ฮก.)	尾

(ที่มาของข้อมูล : รบ.๒, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, ฮ)

尾 มีความหมายว่า "หาง (อวัยวะส่วนท้ายของสัตว์)" และยังหมายถึง "ส่วนสุดท้ายตอนสุดท้ายหรือคนสุดท้าย" ได้อีกด้วย ภาษาไทยรับคำยืมนี้มาใช้ในความหมายหลังเพียงความหมายเดียว

แม้การออกเสียงคำ "บ้วย" ในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนจะมีข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยอยู่ฝ่ายละเพียงแห่งเดียว คือแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์ bue⁵¹ (ตจ.) buaj⁴⁵³ (ไทย)* ฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงสระ bo⁵⁵ (ฮก.) buaj⁴⁵³ (ไทย)** แต่การปรับเสียงแบบทางฝ่ายจีนแต้จิ๋วมีตัวอย่างอื่น ๆ มาสนับสนุน ในขณะที่การปรับเสียงแบบทางฝ่ายฮกเกี้ยนนั้นไม่มี*** ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่า "บ้วย" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
175ก. บู้	bu: ⁴⁵³	"ทหาร(ขุนนางฝ่าย ทหารคือข้าราชการทหาร คู่กับขุนนางฝ่ายขุน คือ ข้าราชการพลเรือน) โดย ปริยายหมายถึงการต่อสู้กัน อย่างดุเดือด"	bu ⁵¹ (ตจ.) bu ⁵⁵ (ฮก.)	武

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ.)

* ue เป็นสระที่ไม่มีในภาษาไทย ไทยจึงใช้ uaj แทน ซึ่งนับเป็นการปรับเสียงตามปกติ จึงไม่นับเป็นข้อแตกต่างในที่นี้

** เสียงวรรณยุกต์ 55 และ 453 ถือว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงเหมือนกัน

*** ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283 และการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 304

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
175ข.พะบุรี	pha? ⁵⁵ bu: ⁴⁵³	"ต่อสู้กัน "	pha? ⁵⁵ bu ⁵¹ (ตจ.) pha? ⁵⁵ bu ⁵⁵ (สก.)	打 武

(ที่มาของข้อมูล ม,ฉ.)

176.บ้อ	bo: ⁴¹	"ไม่มี"	bo ⁵⁵ (ตจ.) bo ²⁵ (สก.)	無
---------	-------------------	---------	--	---

(ที่มาของข้อมูล: ม.)

พบคำยืมนี้ในสำนวน "บ้อท่า" คือไม่มีท่า "บ้อภูมิ" คือไม่มีภูมิไม่มีความรู้ เป็นต้น

177.บ้อเอ็ง	bo: ⁴¹ ?eŋ ⁴¹	"ใช้ไม่ได้, ไม่ได้ความ"	bo ²¹ ?eŋ ²¹ (ตจ.) bo ²² ?eŋ ³² (สก.)	無 用
-------------	-------------------------------------	-------------------------	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: ม.)

178.บ้อเท่าโล	bo: ⁴¹ thaw ⁴¹ lo: ⁴¹	"หมดหนทาง, จน ปัญญา"	bo ²¹ thaw ²¹ low ²¹ (ตจ.) bo ²² thaw ²² lo ³² (สก.)	無 頭 路
---------------	---	-------------------------	---	-------

(ที่มาของข้อมูล: ม.)

179.บ้อลัด	bo: ⁴¹ lak ⁵⁵	"หมดแรง, ไม่มี แรง"	bo ²¹ lak ⁵⁵ (ตจ.) bo ²² lak ⁵⁵ (สก.)	無 力
------------	-------------------------------------	------------------------	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: ม.)

ผู้วิจัยคิดว่า "บ้อลัด" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว เพราะการปรับเสียงพยัญชนะท้าย -k ให้มาเป็น -t นั้น มีตัวอย่างคำยืมอื่นสนับสนุนอยู่ด้วย ประกอบกับการที่ผู้วิจัยเห็นว่า คำยืมที่ 176, 177, 178 และ 179 นี้ น่าจะเป็นคำยืมในชุดเดียวกัน เมื่อคำยืมอื่น ๆ เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว "บ้อลัด" ก็น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วด้วย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
180. ซินตึ้ง	sin ³³ tɪŋ ⁴⁵³	"คนจีนที่มาอยู่เมือง ไทยใหม่ ๆ โดย ปริยายหมายถึง คนเต๋อคำ, เช่อซ่า, วู้ไม่ทันคน"	sin ³³ tɪŋ ⁵⁵ (ตจ.) sin ³³ tɪŋ ²⁵ (ฮก.)	新唐

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

新唐 มีความหมายว่า "คนจีนที่มาอยู่เมืองไทยใหม่ ๆ" เท่านั้น มิได้มีความหมายว่า "เต๋อคำ, เช่อซ่า, วู้ไม่ทันคน" อย่างเช่นคำยืม "ซินตึ้ง" ในภาษาไทยแต่อย่างใด

ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 263 และหน้า 316) สนับสนุนให้ผู้วิจัยคิดว่า "ซินตึ้ง" น่าจะยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว

181. ซิว	siw ³³	"จับเอาตัวไป; เก็บเงิน (มักจะใช้กับเก็บเงิน ค่าอาหาร)"	siw ³³ (ตจ.) siw ³³ (ฮก.)	收
----------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

收 มีความหมายว่า "รับ, เก็บ" ใช้กับการรับหรือเก็บสิ่งของโดยทั่ว ๆ ไป รวมถึงกรณีเก็บเงินและเก็บรวบตัวไป คือจับเอาตัวไปด้วย

182. เสี่ย	sia ²²	"คำเรียกเศรษฐีจีนหรือ คนร่ำรวยที่มีเงินใช้ อย่างฟุ่มเฟือย"	sia ¹¹ (ตจ.) sia ⁵¹ (ฮก.)	舍
------------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว, ธ, E)

ภาษาจีนไทหล่าออกเสียงคำนี้ว่า sia¹¹ (ทล.) แต่ผู้บอกภาษาไทหล่ายืนยันว่า คำนี้เป็นคำยืมจากภาษาแต้จิ๋ว เพราะภาษาไทหล่าไม่มีคำนี้ใช้

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
183. เขียน	sian ³³	"ผู้สำเร็จ, ผู้วิเศษโดย ปริยายหมายความว่า ผู้ที่เก่งหรือชำนาญทาง ใดทางหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น เขียนการพนัน"	sian ³³ (ตจ.) <u>sian³³ (ฮก.)*</u>	仙
(ที่มาของข้อมูล: รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E, H)				
184. เขี้ยว	siaw ⁴⁵³	"บ้า, บ้าบอ, สติไม่ดี, แผลง ๆ"	siaw ⁵¹ (ตจ.) <u>siaw⁵⁵ (ฮก.)</u>	-
(ที่มาของข้อมูล: ม (ไม่ระบุ), ฉ, ธ, E)				
siaw ⁵¹ (ตจ.) และ siaw ⁵⁵ (ฮก.) เป็นคำที่จีนแต่จิ๋วและฮกเกี้ยนใช้ในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียน ตัวอักษรจีนสากลที่มีความหมายเดียวกันนี้คือ 癡狂 tian ³³ kuan ⁵⁵ (ตจ.) ซึ่งเป็นคำที่จีนแต่จิ๋วและฮกเกี้ยนใช้ในการเขียนหนังสือเท่านั้น ไม่ใช่พูดในชีวิตประจำวัน				
185. เขี้ยวหู	siaw ³³ hu: ²⁴	"ช่วยเหลือกัน"	si ³³ hu ²⁴ (ตจ.) taw ⁵⁵ kha ³³ tshiw ⁵⁵ (ฮก.)	相扶
(ที่มาของข้อมูล: ม.)				
相扶 si ³³ hu ²⁴ (ตจ.) เป็นคำที่มีใช้เฉพาะในภาษาจีนแต่จิ๋วเพียงถิ่นเดียวเท่านั้น จะเห็นได้ว่า คำที่มีความหมายว่า "ช่วยเหลือกัน" ในภาษาจีนฮกเกี้ยนใช้ศัพท์อีกศัพท์หนึ่งต่างหากออกไป คือใช้ taw ⁵⁵ kha ⁵⁵ tshiw ⁵⁵ (ฮก.) ส่วนตัวอักษรจีนสากลที่มีความหมายดังกล่าวนี้คือ 幫忙 paŋ ³³ maŋ ²⁴ (ตจ.) ซึ่งเป็นคำที่ภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ (ยกเว้นจีนแต่จิ๋ว ฮกเกี้ยน และไทหล่า) ใช้ทั้งในการเขียนและการพูด				
186 ก. ชี้	si: ⁴⁵³	"ตาย"	si ⁵¹ (ตจ.) <u>si⁵⁵ (ฮก.)</u>	死
(ที่มาของข้อมูล: ม.)				

* อุเทศผลการคัดลอกคำยืมลักษณะนี้ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ตือฮวน" หน้า 67

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
186. ชีบ้องเซ็ก	si: ⁵⁵ bɔŋ ⁴¹ sek ⁵⁵	"ตายแน่ๆ, ตายสนิท"	si ²⁴ buaŋ ²¹ sek ⁵⁵ (ตจ.) si ²⁵ bɔŋ ²² sek ⁵⁵ (ฮก.)	死亡熟

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว, ธ)

187. ซี้ซั่ว	si: ⁵⁵ sua ⁴⁵³	"ส่งเดช, ช่วย"	si ⁵⁵ sũa ¹¹ (ตจ.) si ⁵⁵ sũa ³² (ฮก.)	四散
--------------	--------------------------------------	----------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ)

四散 มีความหมายว่า "กระจัดกระจาย, เกือบกลาด" เป็นคำสะแลงในภาษาจีน หมายถึง "ส่งเดช, ช่วย" มักพบในคำพูดว่า 四散來 si⁵⁵ sũa⁵⁵ laj⁵⁵ (ตจ.) si⁵⁵ sũa⁵⁵ laj²⁵ (ฮก.) ซึ่งหมายความว่า "มาทำส่งเดช, มาทำช่วย" จะเห็นได้ว่าเมื่อมีคำอื่นมาต่อท้าย เสียง si⁵⁵ sũa¹¹ (ตจ.) และ si⁵⁵ sũa³² (ฮก.) จะเปลี่ยนไปเป็น si⁵⁵ sũa⁵⁵ (ตจ.) (ฮก.) ฉะนั้น คำยืม "ซี้ซั่ว" นี้จึงน่าจะยืมมาจาก si⁵⁵ sũa⁵⁵ (ตจ.) (ฮก.) ในกรณีการออกเสียงเมื่อมีคำอื่นมาต่อท้ายมากกว่าจะยืมมาจาก si⁵⁵ sũa¹¹ (ตจ.) si⁵⁵ sũa³² (ฮก.) ที่พูดเดี่ยว ๆ

188. แซยิด	se: ³³ jit ⁵⁵	"วันที่มีอายุครบ 5 รอบ นักซ์ตรคือ 60 ปีบริบูรณ์ตามคติ ของจีนเรียกการ ทำบุญในวันเช่นนั้นว่า ทำบุญแซยิด"	se: ³³ zik ⁵⁵ (ตจ.) se: ³³ d'it (ฮก.)	生日
------------	-------------------------------------	---	---	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

189. ขวย	sua ³³	"เคราะห์ร้าย, ฮับโชค"	sue ³³ (ตจ.) sue ³³ (ฮก.)	衰
----------	-------------------	--------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
190. ซูเอี้ย	su: ³³ ʔia ²⁴	"เข้ากัน, ไม่กินกัน, เห็นแก่กัน, สมยอม"	su ³³ ʔia ⁵⁵ (ตจ.) su ³³ ʔia ²⁵ (ฮก.)	輸 贏

(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ, ว)

輸 มีความหมายว่า "แพ้" 贏 มีความหมายว่า "ชนะ" รวมกันแล้วมีความหมายว่า "ลองดูว่าใครจะแพ้ใครจะชนะ" ใช้ในกรณีท้าทายให้ต่อสู้หรือแข่งขัน เมื่อมาเป็นคำยืมในภาษาไทย ความหมายได้กลายมาเป็น "เข้ากัน, ไม่กินกัน, เห็นแก่กัน, สมยอม" ดังกล่าว คงจะเป็นเพราะคนไทยตีความหมายของคำ "ซูเอี้ย" ว่า "แพ้ก็แพ้ด้วยกัน ชนะก็ชนะด้วยกัน" นั่นเอง

191. ซุฮก	su: ³³ hok ⁵⁵	"ยอมลงด้วย"	su ³³ hok ⁵⁵ (ตจ.) su ³³ hok ⁵⁵ (ฮก.)	輸 服
-----------	-------------------------------------	-------------	--	-----

(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ)

192. เซี่ยน	hian ⁴⁵³	"มีกำลังแรงหรือมี อำนาจศักดิ์สิทธิ์ที่อาจ บันดาลให้เป็นไปได้, ล่าแสงฤทธิ์ให้เห็น, มีความขลังในฤทธิ์"	hian ⁵¹ (ตจ.) hian ⁵⁵ (ฮก.)	顯
-------------	---------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ.2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ.)

193. เซี้ยว	hiaw ⁴⁵³	"แสดงอาการเกะกะ, ซัดขึ้น, ไม่ยอมทำ"	hiaw ⁵⁵ (ตจ.) hiaw ²⁵ (ฮก.)	𪗇
-------------	---------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล: รบ.2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ.)

𪗇 มีความหมายว่า "ประหลาด" อักษรจีนนี้จีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนคิดขึ้นใช้ใหม่ เฉลิม ยงบุญเกิด กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของคำ "เซี้ยว" ในภาษาจีนไว้ดังนี้

คำว่า เขี้ยว ในภาษาแต้จิ๋ว แปลว่า ล้อ เล่น หรือ ประหลาด คำว่า เขี้ยว ที่แปลว่า ล้อ เล่น เขียนอักษรเป็นรูปผู้หญิงอยู่กลาง มีรูปผู้ชายอยู่สองข้าง 𠵹𠵹 ตามตัวอักษรแปลว่าหญิงกับชาย เล่นกัน ยั่ว เย้ากัน หยอกล้อกัน ส่วนเขี้ยวที่แปลว่า ประหลาดนั้น ชาวจีนแต้จิ๋ว ได้บัญญัติอักษรขึ้นใหม่เป็นรูปชายอยู่กลาง มีรูปผู้หญิงอยู่สองข้าง 𠵹𠵹 ตามปกติผู้ชายอยู่สองข้างผู้หญิง ถ้าผู้หญิงอยู่สองข้างผู้ชายก็เป็นเรื่องแปลก (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 139)

ที่คำยืม "เขี้ยว" มามีความหมายว่า "แสดงอาการเกะกะ, ชัดขึ้น, ไม่ยอมทำ" ในภาษาไทยคงเป็นเพราะเราเห็นว่า การแสดงอาการไปในทางลบเช่นนั้น เป็นสิ่งประหลาดแปลกไปจากที่ควรจะเป็น คือน่าจะเป็นอย่างนี้ น่าจะทำอย่างนี้ แต่ก็กลับไม่เป็นหรือไม่ทำ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาจากคำยืม	อักษรจีน
194. เอง	heŋ ³³	"โชคดี,เคราะห์ดี"	heŋ ³³ (ตจ.) heŋ ³³ (ฮก.)	興

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ)

195. เองชวย	heŋ ³³ sua ³³	"เอาแน่นอนอะไรไม่ได้ (มักใช้ในทางไม่ดี เช่น. คนเองชวย"	heŋ ³³ sue ³³ (ตจ.) heŋ ³³ sue ³³ (ฮก)	興衰
-------------	-------------------------------------	--	---	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ)

ในภาษาจีน 興衰 เป็นคำที่ใช้ในหลายกรณี เช่น ใช้ในความหมายว่า "เสียงตามบุญตามกรรม ยังเอาแน่นอนอะไรไม่ได้" ในคำที่ออกเสียงว่า theŋ⁵⁵ heŋ³³ sue³³ (ตจ.) และยังใช้ในความหมายว่า "สุนัขเองชวย" ในคำ heŋ³³ sue³³ kaw⁵¹ (ตจ.) ได้อีก ความหมายในกรณีแรกเป็นความหมายกลาง ๆ ไม่ดีและไม่เลวแต่อย่างใด ส่วนความหมายในกรณีหลังเป็นความหมายไปในทางไม่ดี เป็นคำตำรากระทบบุคคลชนิดที่ใครมีอำนาจวาสนาก็ประจบเข้าหา ถ้าหมดอำนาจวาสนาลงเมื่อใดก็ตีจาก คือหมายถึงสุนัขเลวที่เอาแน่นอนอะไรไม่ได้นั่นเอง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
196. ฮ้อ	hɔ: ⁴⁵³	"ดี"	hɔ ⁵¹ (ตจ.) hɔ ⁵⁵ (ฮก.)	好

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, E)

คำยืม "ฮ้อ" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีตัวอย่างอื่นสนับสนุนด้วยกันทั้งสองฝ่าย* ผู้วิจัยจึงยังไม่กล้าตัดสินว่า "ฮ้อ" ควรเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำยืม "ฮ้อ" นี้ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ฮอ เป็นคำภาษาจีน แจกพูดว่า ฮอ ๆ เป็นภาษาไทยนั้นว่าดี" (นรค. เลย์ 2514 : 827)

197. เหมย me:j²⁴ "ชื่อดอกไม้ของจีนชนิด mei³⁵ (ก.) 梅
หนึ่ง โดยปริยายหมายถึง
หญิงสาวชาวจีน เช่น
เหมยสาว"

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ.)

梅 เป็นชื่อดอกไม้จีนชนิดหนึ่งมีดอกสีขาว แม้ในภาษาจีนจะมีการเปรียบเทียบความงามของหญิงสาวกับดอกไม้ชนิดนี้ แต่ก็ไม่มีการใช้คำนี้เป็นคำเรียกหญิงสาวดังเช่นคำยืม "เหมย" ในภาษาไทย คำยืม "เหมย" ไทยนำมาใช้ในความหมายของชื่อดอกไม้ตามแบบคำของจีนเดิม** และยังนำมาใช้เป็นสำนวน เรียกหญิงสาวชาวจีนดังกล่าวข้างต้นอีกด้วย

* การปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283 และการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 306 ประกอบ

**

ดูคำยืมที่ 429 "เหมย" ในหมวดที่ 12 : ดอกไม้-ต้นไม้ หน้า 206-207

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
198. เจียน	gian ⁴¹	"อยากจัด, กระจายจัด, มีความรู้สึกอยากหรือ กระจายเป็นกำลัง (โดยมากใช้เฉพาะ ของ เสพย์ติดและกามคุณ)"	gian ¹¹ (ตจ.) d'ian ³² (ฮก.)	癩

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ธ.)

ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 263 และหน้า 297) สนับสนุนให้ผู้วิจัยคิดว่า

"เจียน" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว

199. แหง	ɲe: ²⁴	"แน่น, แน่นอน เช่น ขณะแหง"	ɲe ²⁴ (ตจ.) ɲe ²⁵ (ฮก.)	硬
----------	-------------------	-------------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ.)

硬 มีความหมายว่า "แข็ง" เมื่อแข็งก็จะเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ภาษาจีนจึงใช้เป็นสำนวนว่า "แน่น แน่นอน" คำยืม "แหง" ในภาษาไทยยืมมาแต่ในความหมายที่เป็นสำนวนเท่านั้น

200. ง่วน	ɲuan ⁴¹	"เพลิน, ทำเพลิน เล่น เพลินอยู่กับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง"	ɲuan ⁵³ (หล.)	玩
-----------	--------------------	--	--------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ฉ, ว.)

玩 มีความหมายว่า "เที่ยวเล่น, เล่น, ชมเล่น" คำยืม "ง่วน" นี้มีเสียงตรงกับภาษาไทหล่ามากที่สุด ภาษาจีนแต้จิ๋วก็ออกเสียงคำนี้ว่า ɲuan⁵¹(ตจ.) แต่จากการสอบถามผู้บอกภาษาทั้งสองภาษาแล้ว ปรากฏว่า ภาษาไทหล่าใช้คำ ɲuan⁵³(หล.) ในการพูดกันอย่างเป็นปกติ แต่สำหรับภาษาจีนแต้จิ๋ว คำ ɲuan⁵¹(ตจ.) ไม่ใช้ในการพูดกันตามปกติ จะใช้เฉพาะในการ อ่านและ เขียน ฉะนั้น คำยืม "ง่วน" นี้ควรจะยืมมาจากภาษาจีนไทหล่า

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
201. ลีวล้อ	liw ⁴¹ lo: ⁴⁵³	"สมุน, ลูกน้อง"	<u>d^liw²¹ lo⁵⁵</u> (ตจ.) d ^l iaw ²² lo ²⁵ (ฮก.)	喽 囉

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

喽 囉 มีความหมายว่า "สมุนโจร, ลูกน้องโจร" ภาษาไทยรับคำนี้มาใช้ใน
ความหมายที่กว้างขึ้น

202. เลียะ	lia? ⁵⁵	"ใช้มือแบแข็ง ๆ แทงท้อง"	<u>d^lia?⁵⁵</u> (ตจ.) d ^l ia? ²⁵ (ฮก.)	掠
------------	--------------------	-----------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

掠 มีความหมายว่า "จับ" ในภาษาจีน คำนี้ไม่มีความหมายถึงวิธีการต่อสู้
แต่อย่างใด สันนิษฐานว่า ในการต่อสู้กันแบบมวยจีน จะมีการพยายามเข้า "จับ" คู่ต่อสู้ เพื่อ
ทำร้ายร่างกายได้อย่างสะดวกขึ้น คำยืมนี้จึงกลายความหมายมาเป็นวิธีการต่อสู้ในลักษณะ
แบบมวยจีน คือ "ใช้มือแบแข็ง ๆ แทงท้อง"

203. เลียะพะ	lia? ⁵⁵ pha? ⁵⁵	"กั้มรุมทำร้าย, ต่อสู้กันอย่างดุเดือด"	<u>d^lia?²² pha?²²</u> (ตจ.) <u>d^lia?²² pha?⁵⁵</u> (ฮก.)	掠 拍
--------------	---------------------------------------	---	--	-----

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว.)

掠 打 มีความหมายว่า "จับและตี" เวลาเข้าต่อสู้กัน มักจะออกเสียง
คำนี้ดัง ๆ ด้วย

204. หลี	li: ²⁴	"ทำเจ้าชู้, ขอบหากำไร หรือหาเศษหาเลยกับ ผู้หญิง"	<u>d^li:²⁴</u> (ตจ.) d ^l i: ⁵⁵ (ฮก.)	利
----------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ว, ธ.)

利 มีความหมายว่า "กำไร, ผลประโยชน์" คำยืม "หลี" ในภาษาไทยมี
ความหมายไปในทางหากำไร หาเศษหาเลยกับผู้หญิงเท่านั้น จึงเห็นได้ว่า ความหมายของ
คำยืม "หลี" นี้แคบลงกว่าความหมายของคำภาษาจีนเดิม

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
205. ลื่อ	li: ⁴⁵³	"สรรพนามบุรุษที่สอง ของจีนใช้พูดกับคนจีน, คนไทยใช้พูดระหว่าง เพื่อนกับเพื่อน (ส่วนใหญ่ มักเป็นเพศชาย) หรือ ผู้ใหญ่กับผู้น้อย"	li: ⁵¹ (ตจ.) dli: ⁵⁵ (ฮก.)	你

(ที่มาของข้อมูล: ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E, H)

你 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่สองในภาษาจีน ใช้แทนตัวผู้ที่พูดด้วยในทุกกรณี ไม่ว่าผู้ที่พูดด้วยจะเป็นใคร และผู้พูดจะเป็นผู้ใดก็ตาม ภาษาไทยรับคำนี้มาใช้ในความหมายที่แคบลง แม้ผู้วิจัยจะคิดว่า dli:⁵⁵ (ฮก.) ในภาษาจีนฮกเกี้ยนจะใกล้เคียงกับ li:⁴⁵³ ในภาษาไทยมากกว่า แต่ผู้วิจัยก็ยังไม่กล้าตัดสินใจให้ "ลื่อ" เป็นคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ทั้งนี้ เพราะ⁵¹ li (ตจ.) ในภาษาจีนแต้จิ๋วมีเสียงพยัญชนะต้นที่เป็น 1-ชุดเจนกว่า และการปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ในภาษาจีนแต้จิ๋ว มาเป็น 453 ในภาษาไทย ก็มีตัวอย่างอื่น ๆ มาสนับสนุนด้วย* ดังนั้น ผู้วิจัยจึงยังไม่ตัดสินใจว่า "ลื่อ" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน

206 ก. เหลา	law ²⁴	"แก่, ชรา"	law ²⁴ (ตจ.) law ⁵¹ (ฮก.)	老
-------------	-------------------	------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ.)

206 ข. เล้านิ่ง	law ⁴¹ naŋ ⁴⁵³	"คนแก่, คนชรา"	law ³² naŋ ⁵⁵ (ตจ.) law ²² naŋ ²⁵ (ฮก.)	老人
-----------------	--------------------------------------	----------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล: ม.)

207 ก. เล้าเต็ง	law ⁴¹ teŋ ⁴⁵³	"ชั้นบน"	law ²¹ teŋ ⁵¹ (ตจ.) law ²² teŋ ⁵⁵ (ฮก.)	樓頂
-----------------	--------------------------------------	----------	--	----

(ที่มาของข้อมูล: ม, ธ)

* การปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
207ข. เต็ง	ten ⁴⁵³	"บน ,พื้นชั้นบน"	ten ⁵¹ (ตจ.) <u>ten⁵⁵ (ฮก.)</u>	頂
(ที่มาของข้อมูล : ฉ,ว,E)				
208. หลา	la: ²⁴	"พอ"	la ²⁴ (ตจ.) kaw ³² (ฮก.)	—
(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)				

la:²⁴ (ตจ.) เป็นคำที่จีนแต่จิวใช้เฉพาะในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียนจากการเก็บข้อมูล พบว่า มีภาษาจีนแต่จิวถิ่นเดียวที่ใช้ศัพท์คำนี้ ภาษาจีนถิ่นอื่นที่เหลือทั้ง 5 ถิ่นใช้คำ 够* ในความหมายว่า "พอ" กันทั้งหมด ลักษณะพิเศษนี้ น่าจะได้มีการทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป สำหรับเอเกอร์อด (Egerod 1959 : 144) ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำ "หลา" ไว้ว่า คำ "หลา" นี้อาจจะเป็นคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนถิ่นซัวเถา แต่ผู้วิจัยคิดว่าคำ "หลา" นี้ไม่น่าจะใช้คำไทย และแม้จะมีคำนี้อยู่ในภาษาไทยในฐานะคำยืมภาษาจีน ก็ยังเป็นคำยืมที่ไม่ค่อยใช้อย่างแพร่หลาย . คือยังไม่เป็นที่รู้จักดีนักในหมู่ชนชาวไทย

209. โละ	loʔ ⁵⁵	"ทิ้ง ,กำจัดสิ่งของ จำพวกที่ไม่ต้องการ ทิ้งไปเสีย"	loʔ ⁵⁵ (ตจ.) loʔ ²⁵ (ฮก.)	落
----------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ฉ,ว,ธ,E)

落 มีความหมายว่า "ลง (จากที่สูง), ร่วง (หล่น)" ภาษาจีนใช้คำนี้เป็นสำนวนว่า "กำจัดสิ่งของจำพวกที่ไม่ต้องการทิ้งไปเสีย" ด้วยเช่นกัน

* 够 kaw³² kau²¹ kau³³ kou⁵¹ keu⁴⁴
(ฮก.) (หล.) (กต.) (ก.) (ค.)

คำยืม "โละ" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีตัวอย่างอื่นสนับสนุนด้วยกันทั้งสองฝ่าย* ผู้วิจัยจึงยังไม่กล้าตัดสินว่า "โละ" ควรเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
210. ยี่เจี้ย	ji: ⁴¹ tɕə:j ⁴¹	"ไม่เท่าไรหรอก (พูดในเชิงดูถูกดูหมิ่น)"	ziw? ²² tsoj ²¹ (ตจ.) d ¹ ua? ²² tsue ³² (ฮก.)	幾多

(ที่มาของข้อมูล: ธ.)

幾多 มีความหมายว่า "เท่าไร" เป็นคำใช้ถามราคาสิ่งของ. ในภาษาจีนเองก็มีการนำคำนี้มาใช้ในความหมาย "ไม่เท่าไรหรอก (พูดในเชิงดูถูกดูหมิ่น)" ด้วย โดยเติมคำ bw ⁵⁵ (ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "ไม่" ไว้หน้าคำ เป็น bw ²¹ziw? ²²tsoj ²¹ (ตจ.) คือ "ไม่เท่าไรหรอก" ในภาษาไทยก็จะพบคำยืมนี้ในสำนวนพูดว่า "ไม่ยี่เจี้ยหรอก" เช่นกัน

211. หย่าฉ่า	jam ²⁴ tɕha: ²²	"หญิงโสเภณี, ผู้หญิง ที่ทำตัวเหมือนหญิง โสเภณี"	jam ³⁵ tsha: ²¹ (กต.)	飲茶
--------------	---------------------------------------	---	---	----

(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ, ธ.)

飲茶 มีความหมายว่า "ดื่มน้ำชา" เหตุที่คำยืม "หย่าฉ่า" กลายความหมายไปเกี่ยวข้องกับ "หญิงโสเภณี" เป็นเพราะพวกโสเภณีจีนในโรงน้ำชาจะร้องเชิญแขกให้เข้าไปดื่มน้ำชาว่า jam ³⁵tsha: ²¹tsho: ³⁵ (กต.) หมายความว่า "เชิญนั่งดื่มน้ำชา"

212. ยี่วะ	jua? ⁵⁵	"ร้อน, อารมณ์ร้อน, โกรธ, โมโห, เร่าร้อน ในกาม, ขวนให้เร่าร้อน ในกาม"	jua? ⁵⁵ (ตจ.) d ¹ ua? ²⁵ (ฮก.)	熱
------------	--------------------	---	--	---

(ที่มาของข้อมูล: ม, ธ.)

* ดูการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 272 และการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 316 ประกอบ

丸 มีความหมายว่า "ร้อน" เท่านั้น ไม่มีความหมายไปถึงความโกรธ หรือความเร่าร้อนในกามแต่อย่างใด แสดงว่าภาษาไทยรับคำนี้มาใช้ในความหมายที่กว้างขึ้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
213.หยวน	juan ²⁴	"ยอมให้, อนุโลมให้, ตกลงให้ด้วยดี"	juan ²⁴ (ตจ.)	-
			tshin ⁵⁵ tshaj ⁵⁵	(ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล: ม, ฉ, ธ.)

juan²⁴ (ตจ.) เป็นคำที่จีนแต่จิวใช้เฉพาะในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรใช้เขียน สำหรับคำนี้ และภาษาจีนแต้จิ๋วก็เป็นภาษาจีนถิ่นเดียวที่ใช้คำ juan²⁴ (ตจ.) นี้ ภาษาจีน 5 ถิ่นที่เหลือใช้ศัพท์ที่มีความหมายแบบเดียวกับ "หยวน" ต่างกันดังนี้ ภาษาจีนฮกเกี้ยน ไทหล่าและแคะ ใช้คำที่เทียบได้กับคำยืม "ฉินไซ้" (ดูคำยืมที่ 49 ในหมวดเดียวกันนี้) ซึ่งเป็นคำที่ไม่มีตัวอักษรใช้เขียนเช่นกัน ส่วนภาษาจีนกวางตุ้งและจีนกลาง ใช้คำที่เป็นอักษรจีนสากลในการพูดและในการเขียนด้วย คือใช้ 隨便 sy³⁵pian⁵¹ (ก.) (ดูรายละเอียดคำเหล่านี้ได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม)

เป็นที่สังเกตได้ว่า คำยืม "หยวน" นี้มีที่ใช้มากกว่า คำยืม "ฉินไซ้" (คำยืมที่ 49 ในหมวด 2: ส่วนวนพูด-ภาษาสะแลง) ทั้ง ๆ ที่เป็นคำที่มีความหมายแบบเดียวกัน

หมวดที่ 3 : เครื่องมือ-เครื่องใช้-เครื่องเรือน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
214. ปังตอ	paŋ ³³ to: ³³	"ชื่อมีดชนิดหนึ่งใบ ใหญ่หัวตัดใช้ลับหมู"	paŋ ³³ to ³³ (ตจ.) paŋ ²⁵ to ³³ (ฮก.)	方刀
(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ.)				
215. ปุงกี	puŋ ⁴¹ ki: ²⁴	"เครื่องสานรูปคล้าย เปลือกหอยแครงสำหรับ ใช้โกยดิน เป็นต้น"	puŋ ⁵⁵ ki ³³ (ตจ.) puŋ ⁵⁵ ki ³³ (ฮก.)	糞箕
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว, ธ, E)				
216. ปุย	puj ²⁴	"สิ่งที่ช่วยบำรุงพันธุ์ไม้ ให้งอกงามเติบโต"	puj ⁵⁵ (ตจ.) puj ²⁵ (ฮก.)	肥
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ฉ, ว, ธ, E)				
217. โปะะ	poʔ ⁵⁵	"เครื่องดักปลาในทะเล อย่างหนึ่งใช้ไม้ปักเป็น ปัก, ลักษณะนามว่าจุก"	poʔ ⁵⁵ (ตจ.) phok ⁵⁵ (ฮก.)	箔
(ที่มาของข้อมูล : รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)				
箔 มีความหมายว่า "มู่ลี่" มาแต่เดิม ภายหลังเมื่อมีการคิดค้นโป๊ะ จับปลาขึ้น จึงนำคำนี้ไปใช้ในความหมาย "โป๊ะจับปลา" คงจะเป็นเพราะโป๊ะจับปลาที่มีรูปร่าง คล้ายมู่ลี่นั่นเอง คำยืมนี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขรานุเคราะห์ พ.ศ. 2416 ว่า "โป๊ะ, คือเปลือกเขาวงจับปลาที่ทะเล, คนเจ๊กมันจับปลา มันเอาไม้ทำเปนซี่เล็ก ๆ แล้ว เอาบอมมาถักติดกันเป็นผืนใหญ่ มันเอาลงหลักปักไว้ในทะเลล้อมปลาไว้มัน" (บรัดเลย์ 2514 : 406)				
218. ติ้ว	tiw ⁴¹	"ไม้ซี่เล็ก ๆ ใช้สำหรับ เสียบท่ายหรือใช้สำหรับ เป็นคะแนน"	tiw ⁵⁵ (ตจ.) tiw ²⁵ (ฮก.)	筭
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, E)				

箠 มีความหมายว่า "ไม้ซี่เล็ก ๆ ใช้สำหรับเป็นคะแนน , สำหรับเสียงท่าย หรือสำหรับใช้แทนสลาก" เมื่อคำนี้อยู่เดี่ยว ๆ คนจีนแต่จิวจะออกเสียงว่า tiw⁵⁵ (ตจ.) แต่เมื่อคำนี้เป็นคำพยางค์แรกของคำประสม เสียงจะเปลี่ยนไปเป็น tiw²¹ คือวรรณยุกต์ 55 > 21 เช่น tiw⁵⁵ > tiw²¹ be⁵¹ (箠 石馬) ซึ่งมีความหมายว่า "ซี่ไม้ที่ใช้เป็นคะแนน" หรือ tiw²¹ tshiam³³ si³³ (箠 籤 詩) ซึ่งมีความหมายว่า "ตัวเขียนซี" เป็นต้น ภาษาไทยน่าจะยืมคำ "ตีว" นี้มาจาก tiw²¹ ซึ่งเป็นพยางค์แรกของคำประสม มากกว่าจะยืมมาจาก tiw⁵⁵ เพราะเมื่อพิจารณาระบบการปรับเสียงคำยืมแล้ว วรรณยุกต์ 21 ในภาษาจีนแต่จิว ส่วนใหญ่มักจะยืมมาเป็นวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทย*

คำยืม "ตีว" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ตีว, ขะแนน, คือไม้ซี่เล็ก ๆ ที่เขาสำหรับใช้เปนชะแนนนัน, เช่นตีวตวงเข้า" (บริดเลย์ 2514 : 259)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
219. เตียม	tiam ²⁴	"ที่ใช้สำหรับใส่ข้าว- เปลือกหรือของอย่าง อื่น เช่น เกลือ หรือปูน เอาเสื่อลำแพนล้อมเป็น วงรอบแล้วยาค้วยซี่ควาย"	tiam ²⁴ (ตจ.) tiam ⁵¹ (ฮก.)	𠵼

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2(ไม้ระบุ), ม(ไม้ระบุ), ฉ.)

220. ก เต็ง	ten ³³	"ตาเต็ง"	ten ⁵¹ (ตจ.) ten ⁵⁵ (ฮก.)	戥
-------------	-------------------	----------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

* การปรับเสียงวรรณยุกต์คำยืมภาษาจีนแต่จิวในบทที่ 5 หน้า 282

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
220ข. ตาเต็ง	ta: ³³ ten ³³	"เครื่องชั่งหรือตาชั่ง ขนาดเล็กชนิดหนึ่ง มีถาดห้อยอยู่ทางหัว คันที่เป็นไม้หรืองา ข้าง มีตุ้มถ่วงห้อย เลื่อนไปตามคันได้ เดิมใช้สำหรับชั่งทอง เงิน เพชรและพลอย, เต็งก็เรียก"	ten ⁵¹ (ตจ.) <u>ten⁵⁵ (ฮก.)</u>	戥

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1, รบ. 2, ม(ไม้ระบุ), H)

戥 มีความหมายว่า "ชั่งน้ำหนัก" หรือ "ตาชั่ง, เครื่องชั่ง" ในกรณีที่มีความหมายว่า "ชั่งน้ำหนัก" จะออกเสียงเป็น ten⁵¹ (ตจ.) แต่ในกรณีที่แปลว่า "ตาชั่ง, เครื่องชั่ง" จะออกเสียงเป็น tshing¹¹ (ตจ.) คำภาษาจีนที่มีความหมายเป็น "ตาเต็ง" หรือ "เต็ง" นั้นคือ 釐星戥 li²¹tshing¹¹ (ตจ.) จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยยืมคำ "เต็ง" มาจากคำภาษาจีนที่มีความหมายว่า "ชั่งน้ำหนัก" คือ ten⁵¹ (ตจ.) ten⁵⁵ (ฮก.) ที่มาเป็นคำ "ตาเต็ง" ได้ คงจะเกิดจากการเทียบแบบ (analogy) กับคำ "ตาชั่ง" ในภาษาไทย

221. ตะหลิว	ta ²² liw ²⁴	"เครื่องมือทำด้วยเหล็ก ใช้แฉะหรือดักของที่ทอดหรือผัดในกระทะ"	<u>tTa²⁴d¹iw²⁴</u> (ตจ.) 鼎 鑊 tsian ³³ si ²⁵ (ฮก.)	鼎 鑊
-------------	------------------------------------	--	---	-----

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1, รบ. 2, ม(ไม้ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)

tʃa⁵¹ (ตจ.) มีความหมายว่า "กระทะ" เป็นคำที่มีตัวอักษรจีนคือ 鼎 ส่วน d'iw²⁴ (ตจ.) นั้น มีความหมายว่า "ดักหรือแซะ" เป็นคำที่ชาวจีนแต่จิวใช้เฉพาะในการพูดเท่านั้นที่จริงไม่มีตัวอักษรใช้เขียน ภายหลังชาวจีนแต่จิวได้คิดหาอักษรจีนที่ออกเสียงคล้ายคลึงกับ d'iw²⁴ (ตจ.) มาใช้ประสมกับอักษร 鼎 tʃa⁵¹ (ตจ.) "กระทะ" เพื่อจะได้มีอักษรที่หมายถึง "ตะหลิว" ใช้ในการเขียน จึงได้ตัวอักษร 鑊 li²⁴ (ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "ตะโบ" มาใช้ ดังนั้น อักษร 鼎 鑊 tʃa²⁴d'iw²⁴ (ตจ.) จึงเป็นที่รู้จักกันเฉพาะในหมู่ชาวจีนแต่จิวเท่านั้นว่า หมายถึง "ตะหลิว" เป็นที่น่าสังเกตว่า คำที่ใช้เรียกเครื่องใช้ "ตะหลิว" นี้มีความแตกต่างกันมากในภาษาจีนแต่ละถิ่น คือมีการใช้คำศัพท์ต่าง ๆ กันไป (ดูรายละเอียดในภาคผนวกท้ายเล่ม)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
222. ตังลิว	taŋ ³³ siw ²⁴	"แปรงถูพื้นที่ขนแปรง ทำด้วยทองเหลือง"	taŋ ²¹ tshiw ¹¹ (ตจ.) taŋ ²² tshat ⁵⁵ (ฮก.)	銅擦

(ที่มาของข้อมูล : ว.)

คำยืม "ตังลิว" นี้ เป็นคำยืมที่วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์ (2524 : 36) บอกว่าเป็นคำยืมจีนแต่เพียงคนเดียวเท่านั้น โดยกล่าวแต่เพียงว่า "ตังลิว เครื่องใช้ชนิดหนึ่ง" จะเห็นได้ว่า ไม่มีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับคำยืมนี้ ว่าเป็นคำที่หมายถึงเครื่องใช้ชนิดใด ยืมมาจากคำใดในภาษาจีนถิ่นไหน ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานจากเสียงและความหมายว่า ควรจะมาจากคำ taŋ²¹tshiw¹¹ (ตจ.) ในภาษาจีนแต่จิว ซึ่งมีความหมายว่า "แปรงถูพื้นที่ขนแปรงทำด้วยทองเหลือง"

223. ตังอิว	taŋ ⁴¹ ?iw ⁴¹	"น้ำมันชกเงาเครื่อง ไม้ มาจากเมล็ดใน ของผลต้นทั้ง (Aleurites fordi)"	thaŋ ²¹ ?iw ⁵⁵ (ตจ.) thaŋ ²² ?iw ²⁵ (ฮก.)	桐油
-------------	-------------------------------------	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, ว.)

เมื่อพิจารณาจากระบบการปรับเสียงคำยืมวรรณยุกต์ 21 ในภาษาจีนแต้จิ๋ว ส่วนใหญ่ จะยืมมาเป็นวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทย ดังนั้น คำยืม "ตั้งฮิ้ว" จึงน่าจะยืมมาจาก $thəŋ^{21} ?i\dot{w}^{21}$ ซึ่งเป็นการออกเสียงคำ "ตั้งฮิ้ว" ในภาษาจีนแต้จิ๋วเมื่อมีคำอื่นมาต่อท้าย อย่างเช่น ในคำ $thəŋ^{21} ?i\dot{w}^{21} tshak^{22}$ (桐油漆) ซึ่งมีความหมายว่า "น้ำมันชักเงาตั้งฮิ้ว" เป็นต้น มากกว่าที่จะยืมมาจาก $thəŋ^{21} ?i\dot{w}^{55}$ (ตจ.) ซึ่งเป็นการออกเสียงคำ "ตั้งฮิ้ว" เมื่ออยู่เดี่ยว ๆ

หมอบรดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "ตั้งฮิ้ว" ไว้ในหนังสืออักขรวิธานศรบท พ.ศ. 2416 ว่า "น้ำมันตั้งฮิ้ว, คือน้ำมันสีเหลือง ที่มีมาแต่เมืองจีนนั้น" (บรดเลย์ 2514 : 325)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
224. ตู้	$tu:^{41}$	"เครื่องใช้สำหรับเก็บ หรือใส่สิ่งของ มักมีชั้น มีบานเปิดปิดได้"	tu^{55} (ตจ.) tu^{25} (ฮก.)	櫥

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ, E)

เมื่อพิจารณาจากระบบการปรับเสียงคำยืมวรรณยุกต์ 21 ในภาษาจีนแต้จิ๋ว ส่วนใหญ่ จะยืมมาเป็นวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทย ดังนั้น คำยืม "ตู้" จึงน่าจะยืมมาจาก tu^{21} ซึ่งเป็นการออกเสียงคำ "ตู้" ในภาษาจีนแต้จิ๋วเมื่อคำนี้เป็นคำพยางค์แรกของคำประสม เช่น $tu^{21} kʰa^{51}$ (櫥仔) ซึ่งมีความหมายว่า "ตู้ใบเล็ก" เป็นต้น มากกว่าที่จะยืมมาจาก tu^{55} (ตจ.) ซึ่งเป็นการออกเสียงคำ "ตู้" เมื่ออยู่เดี่ยว ๆ

225. โต๊ะ	$toʔ^{55}$	"สิ่งที่ทำด้วยไม้ เป็นต้น พื้นราบเป็นรูป ต่าง ๆ มีขาสำหรับเป็นที่ เขียนหนังสือ ตั้งเครื่องบูชา หรือวางสิ่งของต่าง ๆ เรียก ชื่อต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ทำ เช่น	$toʔ^{22}$ (ตจ.) $toʔ^{55}$ (ฮก.)	桌
-----------	------------	---	--------------------------------------	---

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
		โต๊ะกิน โต๊ะมุก		
		ตามรูปร่าง เช่น โต๊ะกลม		
		โต๊ะสี่เหลี่ยม ตามวัตถุ		
		ประสงคที่ใช้ เช่น		
		โต๊ะเขียนหนังสือ โต๊ะ		
		กินข้าว ลักษณะนามว่า		
		ตัว ถ้าเป็นโต๊ะอาหารจีน		
		เป็นชุดลักษณะนามว่า โต๊ะ"		

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ, E, H)

ปัจจุบันเราจะพบว่า "โต๊ะ" มักใช้คู่กับ "เก้าอี้" เสมอ แต่ผลการวิเคราะห์ที่ได้ปรากฏว่า คำยืม "โต๊ะ" ยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน ในขณะที่คำยืม "เก้าอี้"* ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว จึงทำให้ตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่า "โต๊ะ" มีที่ใช้มาก่อน "เก้าอี้"** เนื่องจากจีนฮกเกี้ยนเป็นจีนที่อพยพเข้ามาในเมืองไทยก่อนหน้าจีนแต้จิ๋ว (Skinner 1962 : 40)

226. {	{	"เครื่องดนตรีจีน	tseŋ ³³ (ตจ.)	等
{	{	ชนิดหนึ่งมีสายสำหรับ	tseŋ ³³ (ฮก.)	
{	{	ดีด คล้ายจะเข้"		

(ที่มาของข้อมูล: รบ. 1(ไม่ระบุ), รบ. 2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ, E)

* คำยืมที่ 238 "เก้าอี้" ในหมวดที่ 3: เครื่องมือ-เครื่องใช้-เครื่องเรือน หน้า 148

** จากการสอบถามคนไทยสูงอายุหลายท่าน ได้ความว่า ในสมัยก่อนนี้ คนไทยนั่งกับพื้น ไม่ได้นั่งเก้าอี้ เมื่อเริ่มมีโต๊ะใช้ จึงใช้โต๊ะตัวเดียว ๆ คู่กับการนั่งพื้นอย่างเดิม ต่อมา (ประมาณสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา) จึงได้เริ่มใช้เก้าอี้คู่กับโต๊ะ ข้อมูลนี้นับเป็นข้อสนับสนุนข้อสังเกตที่ได้ให้ไว้ในเบื้องต้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
227. แจกัณ	tɕe: ³³ kan ³³	"ภาชนะสำหรับปัก ดอกไม้ตั้งเครื่องบูชา หรือประดับสถานที่ มักมีรูปคล้ายขวด ปากบาน"	tse ³³ kan ³³ (ตจ.) hue ³³ pun ²⁴ (ฮก.)	—

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1(ไม้ระนุ), รบ. 2(ไม้ระนุ), ฉ.)

tse³³ kan³³ (ตจ.) มีความหมายว่า "ภาชนะรูปทรงกระบอกหรือรูปทรงคล้ายขวดสำหรับปักดอกไม้" เป็นคำที่คนจีนแต่จิวใช้เฉพาะในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรจีนสำหรับใช้เขียน จากการสอบถามผู้บอกภาษา คำนี้มีใช้เฉพาะในภาษาจีนแต่จิวถิ่นเดียวเท่านั้น คำที่มีความหมายว่า "แจกัณ" ในภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ คือ 花瓶 ซึ่งเป็นคำที่ออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

hue³³ pun²⁵ hue³³ ʔban¹¹ fa:⁵³ pheŋ²¹ xua⁵⁵ piŋ³⁵ fa²⁴ pin¹¹
(ฮก.) (หล.) (กต.) (ก.) (ค.)

ภาษาจีนแต่จิวเองก็มีคำ 花瓶 hue³³ paŋ⁵⁵ (ตจ.) เช่นกัน แต่แทนที่จะหมายถึง "แจกัณ" ในความหมายทั่ว ๆ ไปดังเช่นในภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ ก็กลับมีความหมายเพียง "ภาชนะรูปแบนที่ใช้ปักดอกไม้" โดยใช้คำ tse³³ kan³³ (ตจ.) เมื่อหมายถึงภาชนะปักดอกไม้รูปทรงกระบอกหรือรูปทรงคล้ายขวดดังกล่าวข้างต้น

เมื่อเป็นดังนี้ ผู้วิจัยจึงสงสัยว่า คำ tse³³ kan³³ จะเป็นคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนแต่จิวหรือไม่ แต่เมื่อสอบถามผู้บอกภาษาจีนแต่จิว ปรากฏว่าผู้บอกภาษายืนยันแข็งแรงว่าคำนี้มีใช้มาตั้งแต่ตนจำความได้ ตั้งแต่ยังไม่อพยพมาอยู่ประเทศไทยเลยด้วยซ้ำ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเชื่อตามผู้บอกภาษา และตามที่เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 81) ได้กล่าวไว้ว่า คำ "แจกัณ" นี้เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
228. จิ่ง	tɕiŋ ⁴¹	"เหล็กสำหรับไซรู่ อย่างหนึ่ง"	tsiŋ ¹¹ (ตจ.) tsuan ⁵¹ (ฮก.)	鑽

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม(ไม้ระบุ), ฉ.)

鑽 มีความหมายว่า "สว่าน ปิดทล้า เจาะไซ" คำยืม "จิ่ง" นี้
หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "เหล็กจิ่ง, คือเหล็ก
เขาทำปลายแหลมคมสำหรับเจาะไม้ไซรู่ไม้ฤาทำเรือเข้าไม้เรือนั้น" (บรัดเลย์ 2514 :
624)

229. จับเจียว	tɕap ²² tɕiaw ²⁴	"หม้อดินเล็ก ๆ มี พวยและที่จับสำหรับ ต้มน้ำ"	kip ⁵⁵ sio ³³ (ตจ.) kip ⁵⁵ sio ³³ (ฮก.)	急燒
---------------	--	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2, ม, ฉ, ว.)

急燒 มีความหมายตามตัวอักษรว่า "ต้ม (น้ำ) เร็ว" kip⁵⁵sio³³
(ตจ.) เป็นเสียงอ่านตัวอักษรดังกล่าวของจีนแต้จิ๋ว ที่จริงในการพูด คนจีนแต้จิ๋วจะเรียกหม้อดิน
ชนิดนี้ว่า khak⁵⁵tho⁵⁵ (ตจ.) คนจีนฮกเกี้ยนเท่านั้นที่เรียกหม้อดินชนิดนี้ว่า kip⁵⁵sio³³
(ฮก.)

230.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="3" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">{</td> <td>จำหล้อ</td> <td rowspan="3" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td>tɕam³³ ɔ:²²</td> <td rowspan="3" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="3">"เครื่องขวางทาง"</td> <td rowspan="3">tsaŋ²²lo²¹ (ตจ.)</td> <td rowspan="3">栅路</td> </tr> <tr> <td>จั้นหล้อ</td> <td>tɕan⁴¹ ɔ:²²</td> </tr> <tr> <td>จ้งหล้อ</td> <td>tɕaŋ³³ ɔ:²²</td> </tr> </table>	{	จำหล้อ	}	tɕam ³³ ɔ: ²²	}	"เครื่องขวางทาง"	tsaŋ ²² lo ²¹ (ตจ.)	栅路	จั้นหล้อ	tɕan ⁴¹ ɔ: ²²	จ้งหล้อ	tɕaŋ ³³ ɔ: ²²	tsaŋ ²² lo ³² (ฮก.)
{	จำหล้อ		}		tɕam ³³ ɔ: ²²					}	"เครื่องขวางทาง"	tsaŋ ²² lo ²¹ (ตจ.)	栅路	
	จั้นหล้อ				tɕan ⁴¹ ɔ: ²²									
	จ้งหล้อ	tɕaŋ ³³ ɔ: ²²												

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1, รบ.2)

栅 มีความหมายว่า "กำบัง, กีด, ขวาง" 路 มีความหมายว่า "ถนน,
ทาง" รวมตัวอักษรกันจะหมายถึง "เครื่องกีดขวางทาง" อย่างเช่น เครื่องขวางทางกันทาง
รถไฟ เป็นต้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
231. กิม	kim ³³	"ทอง"	kim ³³ (ตจ.) kim ³³ (ฮก.) kim ³³ (ค.)	金

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ.)

232. กิมตึ้ง	kim ³³ tɪŋ ²⁴	"เครื่องหมายด้วย บันเขียนเป็นตัว อักษรจีน"	kim ³³ tɪŋ ⁵⁵ (ตจ.) kim ³³ tɪŋ ²⁵ (ฮก.)	金堂
--------------	-------------------------------------	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ฉ, E)

金堂 มีความหมายว่า "ห้องรับแขกที่หรูหรา" สาเหตุที่ไทยรับคำนี้มาใช้
ในความหมาย "เครื่องหมายด้วยบัน" นั้น เฉลิม ยงบุญเกิด ได้กล่าวไว้ว่า

กิมตึ้ง... เป็นเครื่องหมายด้วยบันของพระยาโชฎึก (พุก โชติกะพุกณะ)
ที่ส่งเข้ามาเมื่อครั้งรัชกาลที่ 4 ยี่ห้อยี่ที่พระยาโชฎึก (พุก) ใช้อาศัยคือ ยี่ห้อยี่กิมตึ้ง
ฮกก็ หมายความว่า ยี่ห้อยี่กิมตึ้งสัญลักษณ์ของนายฮก (นายพุก) ต่อมาถึงพระยาโชฎึก
(ฮวด) ผู้บุตรเปลี่ยนยี่ห้อยี่เป็นกิมตึ้งฮวดก็ ซึ่งหมายความว่า ยี่ห้อยี่กิมตึ้งสัญลักษณ์
ของนายฮวด บรรดาเครื่องถ้วยที่ส่งเข้ามาในเมืองไทย ห้างกิมตึ้งส่งเข้ามามากกว่า
ห้างอื่น ๆ ทั้งหมด (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 61)

สำหรับจีนฮกเกี้ยนจะออกเสียงตัวอักษร 堂 นี้ได้ 2 แบบ คือ toŋ²⁵ และ tɪŋ²⁵
โดยทั่วไป toŋ²⁵ จะเป็นเสียงที่ใช้ในการอ่าน ส่วน tɪŋ²⁵ จะเป็นเสียงที่ใช้ในการพูด
ฉะนั้นคำ 金堂 นี้ จีนฮกเกี้ยนจึงอ่านออกเสียงเป็น kim³³ toŋ²⁵ (ฮก.) และ
พูดออกเสียงเป็น kim³³ tɪŋ²⁵ (ฮก.) จะเห็นได้ว่า "กิมตึ้ง" ซึ่งเป็นคำยืมภาษาจีน
ในภาษาไทยนี้ น่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากคำที่ใช้ในการพูดของภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่าจะเป็น
คำที่ยืมมาจากคำที่ใช้ในการอ่าน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
233 . เกี่ยวม	kiam ²²	"กระบี่แบบจีน"	kiam ¹¹ (ตจ.) kiam ³² (ฮก.)	劍

(ที่มาของข้อมูล : ฉ.)

234 . กี่	ki: ²⁴	"ฐานสำหรับรองสิ่งของ ทำด้วยวัสดุต่าง ๆ มี รูปต่าง ๆ กัน เช่น ฐานรองแจกัน ฐาน รองกระถางต้นไม้"	ki ⁵¹ (ตจ.) ʔi ³² (ฮก.)	几
-----------	-------------------	---	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 2 ฉ.)

คำยืม "กี่" นี้ เข้าใจว่าคงจะยืมมาจากคำเรียกเครื่องเขียนชนิดนี้เต็ม ๆ ในภาษาจีน แต่จิวว่า ki²⁴tshɿŋ⁵⁵ (ตจ.) โดยยืมมาแต่คำแรกเท่านั้น เพราะปกติ เมื่อจะพูดถึง "กี่" ชาวจีนแต่จิวจะใช้คำ ki²⁴tshɿŋ⁵⁵ (ตจ.) ส่วนคำว่า ki⁵¹ (ตจ.) นั้น เป็นแต่คำที่ใช้ในการอ่านการ เขียนหนังสือเท่านั้น

235 . เก๊ะ	keʔ ⁵⁵	"ลั่นชก"	keʔ ²² (ตจ.) <u>keʔ⁵⁵ (ฮก.)</u>	格
------------	-------------------	----------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ธ.)

236 . กันหยั่น	kan ⁴¹ jan ²²	"มีดปลายแหลมมีคม ๒ ข้าง ส่วนของใบมีด ตั้งแต่ก้นถึงปลายใหญ่ เท่ากัน เป็นอาวุธ สำหรับเหน็บ จึงใช้เป็น เครื่องหมายกันจัญไร เช่น ในรูปสิงโตคาบกันหยั่น"	kan ³³ tsian ¹¹ (ตจ.) kan ³³ tsion ⁵⁵ (ฮก.)	干將
----------------	-------------------------------------	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1 (ไม่ระบุ), รบ. 2 (ไม่ระบุ), ฉ.)

คำยืม "กัณฑ์" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 263 และหน้า 315 ประกอบ) สนิบสนุนให้ตัดสินว่า เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต่จิว

เฉลิม ยงบุญเกิด ได้ให้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของคำ "กัณฑ์"

ที่ว่า

กังเจียง เป็นชื่อของกระบี่ตัวผู้ มีเรื่องเล่ากันว่า กังเจียงเป็นช่างหล่อกระบี่ ชาวเมืองโจ้วในยุคชุนชิว (ก่อน พ.ศ. 179 ปี ถึง พ.ศ. 62) ภรรยาชื่อหมกเอี้ย วันหนึ่ง กังเจียงหล่อกระบี่แต่เหล็กไม่ละลาย นางหมกเอี้ยจึงถามสามีว่าจะทำอย่างไรดี กังเจียงตอบว่า ต้องเชิญเทพเจ้าเตาไฟจึงจะหล่อสำเร็จ นางหมกเอี้ยได้ฟังดังนั้น จึงกระโจนลงไปในเตาไฟ เหล็กก็ละลายหล่อได้กระบี่สองเล่ม กระบี่ตัวผู้เรียกว่า กังเจียง กระบี่ตัวเมียเรียกว่า หมกเอี้ย (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 59)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
237. กังไส	kaŋ ³³ saj ²⁴	"เครื่องถ้วยปั้นที่ทำ มาจากแคว้นชื่อนั้นใน ประเทศจีน"	kaŋ ³³ saj ³³ (ตจ.) kaŋ ³³ saj ³³ (ฮก.)	江西

(ที่มาของข้อมูล: รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ.)

江西 หมายถึง มณฑลกังไสในประเทศจีน มีชื่อเสียงมากในเรื่อง การทำเครื่องถ้วยปั้น จากการสอบถามผู้บอกภาษา เพียงแต่เอ่ยชื่อมณฑลกังไส ผู้บอกภาษา ทุกคนจะพูดถึงเรื่องความสวยงามประณีต และควมมีราคาของเครื่องถ้วยปั้นที่ทำมาจากแคว้น นี้ทันที ก่อนที่ผู้วิจัยจะซักถามด้วยซ้ำ สำหรับคนจีน "กังไส" หมายถึงชื่อมณฑลกังไส ไม่ได้ มีความหมายเป็นชื่อเครื่องถ้วยปั้นแต่อย่างใด ถ้าจะหมายถึงเครื่องถ้วยปั้นจะต้องเติมคำประสม ว่า "เครื่องถ้วยปั้นของมณฑลกังไส" kaŋ³³saj³³huj⁵⁵ (ตจ.)

238. เก้าอี้	kaw ⁴¹ ʔi: ⁴¹	"ที่สำหรับนั่งมีขา ยกย้าย ไปได้มีมากชนิดด้วยกัน ถ้าเป็นเก้าอี้หนึ่งมีรูปต่างๆ โดยมากมีพนักพิง ถ้ามีรูปยาว	kaw ³³ ʔi ⁵¹ (ตจ.) kaw ³³ ʔi ⁵⁵ (ฮก.)	交椅
--------------	-------------------------------------	--	--	----

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
		ไข่นอนเรียก เก้าอี้นอน ถ้าใช้โยก ได้ เรียกว่า เก้าอี้โยก ลักษณะนามว่า "ตัว"		

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว, ธ, E)

交椅 มีความหมายว่า "เก้าอี้ที่มีพนักพิงและมีที่เท้าแขน" เท่านั้น ส่วน
เก้าอี้ทั่ว ๆ ไป เช่น เก้าอี้กลม เก้าอี้นอน ฯลฯ ภาษาจีนจะใช้คำ 椅 ʔ⁵¹ (ตจ.)
ʔ⁵⁵ (ฮก.) คำเดียวเท่านั้น จึงเห็นได้ว่า คำยืม เก้าอี้" ในภาษาไทยนี้มีความหมายกว้างขึ้น
กว่าเดิม

ดังได้กล่าวมาแล้วในการวิเคราะห์คำยืม "โต๊ะ" หน้า 142 ว่า ปัจจุบันโต๊ะจะใช้
คู่กับเก้าอี้ แต่ "โต๊ะ" เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน ในขณะที่ "เก้าอี้" เป็นคำยืมมาจาก
ภาษาจีนแต้จิ๋วที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยให้ข้อสังเกตว่า ภาษาไทยยืมคำ "โต๊ะ" มาก่อนหน้าจะยืม
คำ "เก้าอี้" ทั้งนี้เพราะชาวจีนฮกเกี้ยนมีอยู่เป็นจำนวนมากในสมัยก่อนหน้าที่ชาวจีนแต้จิ๋วจะ
ทวีจำนวนมากกว่าหลายเท่าดังเช่นในปัจจุบัน (Skinner 1962: 40)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
239. กอเอี้ยะ	ko: ³³ ʔiaʔ ⁵⁵	"ซี่ผึ้งปิดแผลชนิดหนึ่ง แบบจีน"	ko ³³ ʔiɔʔ ⁵⁵ (ตจ.) ko ³³ ʔiwʔ ²⁵ (ฮก.)	膏藥

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ธ)

240. ฮับ	ʔap ²²	"ตลับ"	ʔap ⁵⁵ (ตจ.) ʔap ²⁵ (ฮก.)	盒
----------	-------------------	--------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, E)

合 มีความหมายว่า "กล่อง, ตลับ" เมื่อคำนี้อยู่เดี่ยว ๆ คนจีนแต้จิ๋วจะออกเสียงว่า ?ap⁵⁵ (ตจ.) แต่เมื่อคำนี้เป็นพยางค์แรกของคำประสม เสียงจะเปลี่ยนไปเป็น ?ap²² คือวรรณยุกต์ 55 > 22 เช่น ?ap⁵⁵ > ?ap²² mueŋ²² tɕiaŋ⁵⁵ (ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "กล่องขนม" หรือ ?ap⁵⁵ > ?ap²² hue²⁴ tɕha⁵⁵ (ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "กล่องไม้ขีดไฟ" เป็นต้น ภาษาไทยน่าจะยืมคำ "ฮับ" นี้มาจาก ?ap²² ซึ่งเป็นพยางค์แรกของคำประสม มากกว่าจะยืมมาจาก ?ap⁵⁵

คนจีนไทหล่าออกเสียงคำนี้เป็น ?ap³³ (หล.) แต่เมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นว่า ?ap²² ซึ่งเป็นการออกเสียงพยางค์แรกของคำประสมในภาษาจีนแต้จิ๋วนั้นใกล้เคียงกับเสียงของคำ "ฮับ" ในภาษาไทยมากกว่า ประกอบกับผลการสอบถามผู้บอกภาษา ปรากฏว่า กิจกรรมผลิตกล่องส่วนใหญ่เป็นของชาวจีนแต้จิ๋ว ไม่ใช่ของชาวจีนไทหล่า ฉะนั้น คำยืม "ฮับ" จึงน่าจะเป็นคำที่ไทยยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
241. อั้งโล่	?aŋ ⁴¹ lo: ⁴¹	"เตาไฟของจีนชนิด หนึ่งปั้นด้วยดิน ยกไปได้"	?aŋ ²¹ low ⁵⁵ (ตจ.) ?aŋ ²² lo ²⁵ (ฮก.)	紅 爐

(ที่มาของข้อมูล : รบ. 1, รบ. 2, ม, ฉ, ว, ธ, E)

紅 爐 มีความหมายว่า "เตาสีแดง" เมื่อคำนี้อยู่แต่ลำพัง คนจีนแต้จิ๋วจะออกเสียงว่า ?aŋ²¹ low⁵⁵ (ตจ.) แต่เมื่อมีคำอื่นมาต่อท้าย เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่สองจะเปลี่ยนไปเป็น low²¹ เช่น ?aŋ²¹ low⁵⁵ > ?aŋ²¹ low²¹ then³³ (ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "ส่วนประกอบของเตาสีแดงลักษณะเป็นแผ่นกลมมีหลายรู" หรือ ?aŋ²¹ low⁵⁵ > ?aŋ²¹ low²¹ kɕa⁵¹ (ตจ.) ซึ่งมีความหมายว่า "เตาสีแดงขนาดเล็ก" เป็นต้น ภาษาไทยน่าจะยืมคำ "อั้งโล่" นี้ มาจาก ?aŋ²¹ low²¹ ซึ่งเป็นคำที่ออกเสียงเมื่อมีคำอื่นมาต่อท้าย มากกว่าจะยืมมาจาก ?aŋ²¹ low⁵⁵

คนจีนไทหล่าออกเสียงคำนี้เป็น ?aŋ²¹ low¹¹ (หล.) ซึ่งจะเห็นได้ว่าใกล้เคียงกับการออกเสียงคำยืม "อั้งโล่" ในภาษาไทยเหมือนกัน แต่จากการสอบถามผู้บอกภาษา ปรากฏว่า

ไม่มีชาวไทหล่าที่ประกอบอาชีพผลิตเตา หรือปะเตาซ่อมแซมเตา อาชีพนี้ ส่วนใหญ่เป็นของ
ชาวจีนแต้จิ๋ว ฉะนั้น คำยืมนี้จึงน่าจะยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วมากกว่า

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
242. อวย	ʔuaj ³³	"เรียกหม้อที่มีด้ามหรือ หูสำหรับจับว่าหม้ออวย" ʔə ³³ (สก.)	ʔue ³³ (ตจ.)	鍋

(ที่มาของข้อมูล : รบ.2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ว, ธ.)

鍋 มีความหมายว่า "หม้อ" หมายถึงหม้อทุกชนิดอันได้แก่ หม้อข้าว หม้อยา
หม้อแกง ฯลฯ คำยืม "อวย" ในภาษาไทยมักจะพบในคำว่า "หม้ออวย" ซึ่งหมายถึงหม้อ
ชนิดที่มีหูหิ้วเท่านั้น

243. ผอบ	phaʔ ²² ʔop ²²	"ตลับมีเชิงยอด"	ʔbo ⁴⁴ ʔap ³³ (ทล.)	寶盒
----------	--------------------------------------	-----------------	---	----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ.)

寶盒 มีความหมายว่า "กล่องวิเศษ หรือตลับวิเศษ" จะเห็นได้ว่า
คำยืม "ผอบ" ในภาษาไทย มีความหมายที่เปลี่ยนแปลงจากคำในภาษาจีน

244. ผวย	phuaj ²⁴	"เรียกผ้าห่มนอนว่า ผ้าผวย"	phue ²⁴ (ตจ.) phi ⁵¹ (สก.)	被
----------	---------------------	-------------------------------	---	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2 (ไม่ระบุ), ม. (ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ.)

คำยืมนี้หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรธาธาธาศรบท พ.ศ. 2416 ว่า
"พวย, ผ้าสองชั้น, คือผ้าพวย ๆ นั้น , เขาเอาผ้าสองผืนซ้อนกันเย็บเป็นผืนเดียวไว้สำหรับ
ห่มนอน" (บริดเลย์ 2514 : 470)

245. ถัง	than ²⁴	"ภาชนะจำพวกหนึ่ง ทำด้วยไม้หรือโลหะ เป็นต้น มีรูปร่างต่าง ๆ กัน โดยมากใช้ตักน้ำหรือ ตวงสิ่งของ เป็นต้น"	than ⁵¹ (ตจ.) than ⁵⁵ (สก.)	桶
----------	--------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.12 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, บ)

คำยืม "ถัง" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 283 และ 315) สนับสนุนให้ตัดสินว่า เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน หมอบรัดเลย์ได้กล่าวถึงคำ "ถัง" ไว้ในหนังสืออักขรวิธานศรับท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ถัง, เป็นชื่อของใช้สำหรับดวงเข้าและตักน้ำนั้น เช่นถังไม้ที่พวกเจ๊กทำขาย" (บรัดเลย์ 2514 : 273)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
246. เข้าก่า	tɕhaw ⁵⁵ ka: ²²	"ข้มโมเนียมคาร์บอเนต (สารที่ใส่ในแป้งทำขนม โดยมากมักจะใช้ใส่ แป้งทำปาห้องโก๋)"	tshaw ⁵⁵ kã ¹¹ (ตจ.) tshaw ⁵⁵ kã ³² (ฮก.)	臭 酸
(ที่มาของข้อมูล: ม.)				
247. ขิม	khim ²⁴	"ชื่อเครื่องดนตรีชนิด หนึ่ง รูปคล้ายพระจันทร์ ครึ่งซีก ใช้ตี"	khim ⁵⁵ (ตจ.) khim ²⁵ (ฮก.)	琴
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)				
248. แข่ง	kheŋ ²²	"ภาชนะสานอย่างหนึ่งมีรูป และขนาดต่าง ๆ เช่น แข่งลำไย แข่งปลาทุ แข่งขนมแข่ง"	kheŋ ³³ (ตจ.) kheŋ ³³ (ฮก.)	筐
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1(ไม่ระบุ), รบ.2(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)				
 มีความหมายว่า "ภาชนะสานอย่างหนึ่งอยู่ในจำพวกตะกร้า"				
หมายถึง "แข่ง" เฉพาะที่มีรูปร่างเป็นตะกร้ากันสี่เหลี่ยมอันได้แก่ แข่งลำไย แข่งขยะ ฯลฯ				
ส่วนแข่งปลาทุและแข่งขนมแข่ง ภาษาจีนไม่ใช้คำนี้ แข่งปลาทุจะใช้คำ thaj ³³ (ตจ.) ส่วน				
แข่งขนมแข่งจะใช้คำ sɨŋ ⁵⁵ (ตจ.) ฉะนั้น จะเห็นได้ว่า คำยืม "แข่ง" ในภาษาไทยมีความ				
หมายถึงที่กว้างขึ้นกว่าคำในภาษาจีน				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
249. เม้งแซ	meŋ ⁴¹ se: ³³	"ชื่อสารที่เป็นพิษชนิดหนึ่ง (จำพวกน้ำประสานทอง) มักใช้ใส่ผลไม้ทองหรือแช่อิ่ม หรือใส่ในลูกชิ้นเป็นต้น เพื่อให้อาหารตั้งกล่าวเหล่านั้กรอบนำรับประทาน"	phen ²¹ sɛ ³³ (ตจ.) phen ²² sɛ ³³ (สก.)	硼砂

(ที่มาของข้อมูล : ม.)

250. เหลียน	lian ²⁴	"มีรูปร่างโค้งเล็กน้อย มีด้ามยาวสำหรับใช้หวดหญ้า"	lian ³⁵ (ก.)	鎌
-------------	--------------------	---	-------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2)

鎌 มีความหมายว่า "เคียว" จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำยืม "เหลียน" ในภาษาไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย

251. ลังถึง	laŋ ³³ thiŋ ²⁴	"ภาชนะสำหรับฝังของ มีฝาคล้ายฝาชี"	leŋ ²¹ s+iŋ ⁵⁵ (ตจ.) laŋ ²² s+iŋ ²⁵ (สก.)	-
-------------	--------------------------------------	-----------------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2 (ไม่ระบุ), ฉ.ว.)

leŋ²¹s+iŋ⁵⁵ (ตจ.) และ laŋ²²s+iŋ²⁵ (สก.) มีความหมายว่า "ลังถึง" เป็นคำที่ชาวจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนใช้ในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวอักษรเขียน ส่วนคำที่มีความหมายว่า "ลังถึง" ซึ่งใช้ในการเขียน ใช้อักษรจีนสากลคือ 蒸籠 ซึ่งในภาษาจีนแต้จิ๋วอ่านออกเสียงว่า tseŋ³³laŋ⁵⁵ (ตจ.) และในภาษาจีนฮกเกี้ยนอ่านออกเสียงว่า tsiŋ³³laŋ²⁵ (สก.)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
252. หลัว	lua ²⁴	"ภาชนะสานทึบ รูปสูง ๆ"	lua ⁵⁵ (ตจ.) lo ²⁵ (ฮก.)	籬

(ที่มาของข้อมูล : รบ.1.(ไม่ระบุ), รบ.2.(ไม่ระบุ), ฉ.)

คำยืม "หลัว" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 286 และหน้า 304 ประกอบ)
สนับสนุนให้ตัดสินว่า เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว

253. หยวนโล่	juan ²⁴ lo: ⁴⁵³	"หม้อใส่แกงมีปล่อง ไฟอยู่ข้างในเพื่อให้ แกงร้อนอยู่เสมอ"	juan ²⁴ low ⁵⁵ (ตจ.) d ¹ uan ²⁵ lo ²⁵ (ฮก.)	暖爐
--------------	---------------------------------------	--	---	----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ, ว.)

หมวดที่ 4 : ความเชื่อ - คำล่ำนา - ประเพณี - วรรณคดี

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มาก ของคำยืม	อักษรจีน
254. ปุ่นเท่างัง	pun ³³ thaw ⁴¹ koŋ ²⁴	"จ้าวพ่อ"	pun ³⁵ thaw ²¹ koŋ ⁵⁵ (กต.)	本頭公
(ที่มาของข้อมูล : ฉ)				
255. เต๊ะเฮีย	teŋ ⁵⁵ ɣia ³³	"ให้เงินแก่ลูกหลานเมื่อวันสิ้นปีหรือวันขึ้นปีใหม่ โดยปริยายหมายถึงเงินโบนัส"	teŋ ⁵⁵ ɣio ³³ (ตจ.) teŋ ⁵⁵ ɣio ³³ (ฮก.)	-
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว)				
teŋ ⁵⁵ ɣio ³³ (ตจ.) และ teŋ ⁵⁵ ɣio ³³ (ฮก.) หมายความว่า "ทับ หรือถ่วงเอา คือให้เงินเป็นของขวัญเพื่อไว้ถ่วงกระเป๋าคูที่เอวให้หนัก" เป็นคำที่ชาวจีนแต้จิ๋วและชาวจีนฮกเกี้ยนใช้ในการพูดเท่านั้น ส่วนคำที่ใช้ในการเขียน คือ 壓歲 ɣiap ²² sue ¹¹ (ตจ.)				
เฉลิม ยงบุญเกิด ได้ให้ประวัติของคำนี้ไว้ว่า				
การให้เงินเย็บล่วยเป็นประเพณีโบราณที่ผู้ใหญ่ชาวจีนให้เงินแก่ลูกหลานเมื่อวันสิ้นปีหรือวันขึ้นปีใหม่ เงินที่ให้เป็นที่แปะร้อยอันร้อยด้วยเชือกสีแดงถือเอาความหมายว่า ร้อยปี ส่วนแต๊ะเฮียในเมืองไทยเป็นเรื่องผู้ใหญ่ให้เงินแก่เด็กโดยห่อกระดาษสีแดงหรือนายจ้างให้แก่ลูกจ้างเมื่อวันสิ้นปีหรือวันขึ้นปีใหม่ (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 97)				
256. เตีย	te:j ⁴⁵³	"เรียไร, บริจาค"	toj ⁵⁵ (ตจ.) tuej ²⁵ (ฮก.)	題
(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)				
257. เต๋า	taw ²⁴	"ชื่อคำล่ำนาล้ำคัญคำล่ำนานึ่งของจีน มีคำล่ำนาคือ เล่าลือ หรือ เหล่าลือ"	taw ²⁴ (ตจ.) to ³² (ฮก.)	道
(ที่มาของข้อมูล : รบ.1 (ไม่ระบุ), รบ.2 (ไม่ระบุ), ม, ฉ)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
258. ก. เต้าสื่อ	taw ⁴¹ sɿ: ²⁴	"นักพรตของจีนพวกหนึ่ง" (ที่มาของข้อมูล : ม.)	taw ³² sɿ ²⁴ (ตจ.) tɔ ²² sɿ ⁵¹ (ฮก.)	道士
258. ข. เต้าหอิน	taw ⁴¹ jin ²⁴	"นักพรตของจีนพวกหนึ่ง" (ที่มาของข้อมูล : ม.)	taw ³² zɿŋ ⁵⁵ (ตจ.) tɔ ²² d ¹ in ²⁵ (ฮก.)	道人
259. ก. ลี้มก้อง	tɕim ⁴¹ koŋ ⁴¹	"เจริญทางพระราช ไมตรี บรรณาการ เช่น แต่งทูตออกไปลี้มก้อง (พงศาวดาร ร.3)" (ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่ระบุ), รบ2(ไม่ระบุ), ม.)	tɕin ⁵¹ koŋ ⁵¹ (ก.)	進貢
259. ข. ก้อง	koŋ ⁴¹	"บรรณาการ" (ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, จ,ว.)	koŋ ⁵¹ (ก.)	貢
貢 มีความหมายว่า "เสนอ หรือถวาย" จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำยืม "ก้อง" ในภาษาไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปจากคำในภาษาจีนเดิม ทั้งนี้สันนิษฐานว่า คำยืม "ก้อง" นี้ คงจะมาจากคำยืม "ลี้มก้อง" คือเรามีคำยืม "ลี้มก้อง" ในความหมาย "เจริญทางพระราชไมตรีบรรณาการ" อยู่ก่อนแล้ว คนไทยคงจะเข้าใจว่า "ลี้ม" เป็นคำกริยา และ "ก้อง" เป็นคำนามตามแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ของภาษาไทย จึงใช้คำ "ก้อง" ในความหมายของคำนามว่า "บรรณาการ"				
260. กิเลน	ki ²² le:n ³³	"ชื่อสัตว์ในนิยายจีน, ตาม ตำราของจีนว่า หัวเป็นมังกร มีเขาอ่อนหนึ่งเขา ตัวเป็น กวาง ตีนมีกับเหมือนม้า หางเป็นพวง" (ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ),จ)	khi ²² lian ³³ (หล.)	麒麟

คำยืม การออกเสียง ความหมาย ภาษาศาสตร์ที่มา อักษรจีน
ในภาษาไทย ของคำยืม

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "กิเลน" ไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416

ว่า "กิเลน, สัตว์สี่เท้าตัวเป็นเกล็ดคล้ายจระเข้, หัวคล้ายมังกร, หางคล้ายสิงโต, มีอยู่เมืองจีน"

261. กงเต็ก $kon^{33}tek^{55}$ "การทำบุญให้แก่ผู้ตายตาม $kon^{33}tek^{22}$ (ตจ.) 功德

พิธีของนักบวชนิกายจีนและ $kwɔŋ^{33}tek^{55}$ (ฮก.)

ญวนมีการสวดและเผา

กระดาษที่ทำเป็นรูปต่าง ๆ

มีบ้านเรือน คนไข้ เป็นต้น"

(ที่มาของข้อมูล : រប1 (ไม่ระบุ), រប2, ม, จ, ว, E)

ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 281 และหน้า 307) สันับสนุนให้ผู้วิจัย

ตัดสินใจให้ "กงเต็ก" เป็นคำยืมภาษาจีนนอกเกิน

262. ฟังเพย $phan^{33}phə:j^{33}$ "คำกล่าวที่กล่าวไว้ $phan^{21}pho:j^{33}$ (ตจ.) 旁批

ให้ตีความเข้ากับเรื่อง" $poŋ^{22}phue^{33}$ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : រប1 (ไม่ระบุ), រប2 (ไม่ระบุ), จ)

旁批 มีความหมายว่า "เขียนหมายเหตุไว้ข้าง ๆ, เขียนคำวิจารณ์

ไว้ข้าง ๆ, หมายเหตุที่ควบอยู่ข้าง ๆ, คำวิจารณ์ที่ควบอยู่ข้าง ๆ" จะเห็นได้ว่า ความหมาย

ของ "ฟังเพย" ในภาษาไทยเปลี่ยนจากคำในภาษาจีน

263. ตะ $thaʔ^{22}$ "พระเจดีย์แบบจีน" $thaʔ^{22}$ (ตจ.) 塔

$thaʔ^{55}$ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : រប1, រប2, ม, จ, E)

264. ถังชาสัง $than^{24}sam^{33}$ "ชื่อพระที่เป็นตัวละคร $than^{21}sam^{33}tsaŋ^{24}$ (ตจ.) 唐三藏

$tɕaŋ^{24}$ เอกในเรื่อง ไชอิ้ว" $toŋ^{22}sam^{33}tsoŋ^{32}$ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ว)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
265. เชียงเม้ง	tɕhen ³³ men ⁴⁵³	"เทศกาลเช่นไหว้ วิญญาณผู้ล่วงลับไป แล้วราวเดือน เมษายนของทุกปี"	tshen ³³ meŋ ⁵⁵ (ตจ.) tshen ³³ beŋ ²⁵ (ฮก.)	清明
(ที่มาของข้อมูล : ม.)				
266. ช่ง	tɕhon ³³	"ดวงชะตาไม่ตองกัน"	tshon ³³ (ตจ.) tshion ³³ (ฮก.)	衝
(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ฉ)				
267. คำหับ	kham ³³ hap ²²	"พระราชลาล์นคำหับ"	kham ³³ ha ² 55 (ตจ.) kham ³³ hap ²⁵ (ฮก.)	勘合
(ที่มาของข้อมูล : ฉ)				
勘合 มีความหมายว่า "ตรวจสอบเข้ากันพอดี" เฉลิม ยงบุญเกิด ได้กล่าวถึงความหมายของ "คำหับ" ไว้ว่า				

คำหับเป็นวิธีการส่ง เคลื่อนทัพของจีนในสมัยโบราณ คือ เอาไม้ไผ่มาประทับตราหรือ
เครื่องหยกอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วผ่าออกเป็นสองซีก ซีกหนึ่งผู้ออกคำสั่งถือไว้ อีกซีกหนึ่ง
ส่งไปให้ผู้ที่จะรับคำสั่ง เมื่อเวลาออกคำสั่งผู้ออกคำสั่งก็จะส่งซีกไม้ไผ่ที่ตนถือไว้ไปให้ผู้รับ
คำสั่ง ผู้รับคำสั่งเมื่อได้รับซีกไม้ไผ่มา ก็จะนำซีกที่ตนถืออยู่มาต่อกันดู ถ้าเข้ากันพอดี ก็เชื่อ
ได้ว่าเป็นคำสั่งที่แท้จริง (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 71-72)

268. {	{	{	"โขกหัวกับพื้นเพื่อ	khaw ⁵⁵ thaw ⁵⁵ (ตจ.)	叩頭
{	{	{	แสดงความเคารพ	khaw ⁵⁵ thaw ²⁵ (ฮก.)	
			อย่างสูง"		
(ที่มาของข้อมูล : บ)					
269. {	{	{	"ชื่อคำสนาสำคัญคำสนา	khon ²⁴ tsɿ ⁵¹ (ตจ.)	孔子
{	{	{	หนึ่งของสน มีคำสนาชื่อ	khon ²⁵ tsɿ ⁵⁵ (ฮก.)	
			ขงจื้อ"		

(ที่มาของข้อมูล : รบ2(ไม่ระบุ), ฉ, E)

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ { ขงจื้อ } ฝังไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์
{ ขงจื้อ }

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
พ.ศ. 2416	"ซงจี้, คือเบนเขื่อนมีลี้ติบัญญัติคนหนึ่ง, ในเมืองจีนประเทศ"	(บรรด.เลข 2514 : 78)		
270. เขียมซี	siam ³³ si: ³³	"ใบทำนายโชคชะตา ตามคาลเจ้าหรือวัด มี เลขหมายเทียบกับเลข หมายบนตัวที่เสี่ยงได้"	tshiam ³³ si ³³ (ตจ.) tshiam ³³ si ³³ (ฮก.)	籤 詩
(ที่มาของข้อมูล : รบ2, ฉ, ๕)				
271. เขียวกาง	siaw ⁴¹ ka:ŋ ³³	"รูปทวารบาล คือ ผู้ รักษาประตู มักทำไว้ 2 ประตู"	siau ⁵³ kaŋ ³³ (หล.)	哨 崗
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ)				
哨 崗 มีความหมายว่า "ยืนยาม, ตูยาม, ชุ่ยยาม" จะเห็นได้ว่าความหมาย ของคำยืม "เขียวกาง" ในภาษาไทยแคบลงกว่าในคำจีนเดิม ทั้งนี้เพราะตามวัดจีนหรือคาลเจ้า จีนนิยมวาดรูปนายทหารเอกยืนยามอยู่ล่องข้างประตูวัดหรือประตูคาลเจ้านั้น คนไทยจึงยืมคำ "เขียวกาง" มาใช้เฉพาะในความหมายของรูปทหารยามหน้าประตูนี้เท่านั้น				
272. เข็กเราว	sek ⁵⁵ thaw ³³	"ผ้าของลิโป้ในเรื่อง สามก๊ก"	tshia? ⁵⁵ thow ¹¹ (ตจ.) tshia? ⁵⁵ tho ³² (ฮก.)	赤 兔
(ที่มาของข้อมูล : ฉ)				
273. ซ่าปอกง	sam ³³ po: ³³ koŋ ³³	"พระพุทธรูปจีน องค์หนึ่ง"	sam ³³ po ²⁴ koŋ ³³ (ตจ.) sam ³³ po ²⁵ koŋ ³³ (ฮก.)	三 保 公
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
274. สามก๊ก	sa:m ²⁴ kok ⁵⁵	"ชื่อหนังสือประวัติคำสัตย์ จีนในช่วงที่มีการแตกแยก กันออกเป็น 3 อาณาจักร"	sam ³³ kok ²² (ตจ.) sam ³³ kok ⁵⁵ (ฮก.)	三 國
(ที่มาของข้อมูล : ฉ, E)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "สามก๊ก" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "สามก๊ก, สามเมือง, เป็นคำจีน แปลเป็นภาษาไทยว่า สามพวก, สามเหล่า, สามหมู่, สามกอง, นั้น" (บรัดเลย์ 2514 : 738)

ระบบการปรับเสียงคำยืม (ดูหน้า 281 และหน้า 307) สำหรับสำนวนให้ผู้วิจัยคิดว่า "สามก๊ก" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนนอกเกียน

275. เหงเสย $heŋ^{41}tɕia^{33}$ "ชื่อสิ่งที่เป็นตัวละครเอก ในเรื่อง ไซอิ๋ว" $heŋ^{21}tsia^{33}$ (ตจ.) $heŋ^{22}tsia^{55}$ (อก.) 行者
(ที่มาของข้อมูล : ว)
276. อวงซุย $huan^{33}suɿ^{453}$ "ที่บรรลุมงคลของชาวจีน" $huan^{33}tsuj^{51}$ (ตจ.) $huan^{33}suɿ^{55}$ (อก.) 風水
(ที่มาของข้อมูล : รบ2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว)
277. $\left\{ \begin{array}{l} \text{เอ้ากวง} \\ \text{โฮ้วกวง} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{haw}^{55}kuan^{33} \\ \text{how}^{55}kuan^{33} \end{array} \right\}$ "แสงวิเศษ" $haw^{21}kuan^{33}$ (ตจ.) $ho^{22}kɿŋ^{33}$ (อก.) 毫光
(ที่มาของข้อมูล : ม)
278. โหงวเอ็ง $ŋow^{24}heŋ^{453}$ "การพยากรณ์รูปลักษณะ ของจีน" $ŋow^{24}heŋ^{55}$ (ตจ.) $gɔ^{25}heŋ^{25}$ (อก.) 五行
(ที่มาของข้อมูล : ม)
- 279 ก. (ม้า) ล่อ $lɔ^{41}$ "แผ่นโลหะสี่เหลี่ยม รูปคล้ายถาด ตให้มีเสียงดัง เป็นของจีนใช้" $lɔ^{55}$ (ตจ.) $lɔ^{25}$ (อก.) 鑼
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ, บ, ว)
- 279 ข. ล่อโก้ $lɔ^{41}ko^{453}$ "ม้าล่อและกลอง" $lɔ^{21}kow^{51}$ (ตจ.) $lɔ^{22}kw^{55}$ (อก.) 鑼鼓
(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

จากผลการศึกษาการปรับเสียงคำยืมวรรณยุกต์ 21 ในคำจีน มักจะเป็นวรรณยุกต์ 41

ในคำยืม ทำให้สันนิษฐานได้ว่า คำยืม "ล่อโก๊" คงเป็นคำยืมที่มีใช้ก่อน เพราะ "ล่อโก๊" หมายถึง "ม้าล่อและกลอง" ต่อมาเมื่อจะใช้คำที่หมายถึง "(ม้า)ล่อ" อย่างเดียว ก็ตัดเอาคำ lo²¹ ซึ่งเป็นพยางค์แรกของ lo²¹kow⁵¹ (ตล.) มาใช้

หมวดที่ 5 : จูรกี้การคำ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
280. แป๊ะเสี้ยะ	peɿ ⁵⁵ tɕiaɿ ⁵⁵	"เงินกินเปล่า"	peɿ ²² tsiaɿ ⁵⁵ (ตจ.) peɿ ²² tsiaɿ ²⁵ (ฮก.)	白食

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่วะบุ), จ,บ,ว,ธ, E)

281. ป้าย	pa:j ⁴¹	"แผ่นหนังสือหรือแผ่นเครื่อง หมายที่บอกให้รู้ เช่น ป้าย ชื่อห้างร้าน ป้ายจราจร"	paj ⁵⁵ (ตจ.) paj ²⁵ (ฮก.)	牌
-----------	--------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่วะบุ), รบ2(ไม่วะบุ), จ,บ,ธ)

牌 มีความหมายว่า "ป้าย, แผ่น, โป้, ตรา (เครื่องหมาย)" เมื่อคำ
นี้อยู่เดี่ยว ๆ คนจีนแต่จิวจะอ่านออกเสียงว่า paj⁵⁵ (ตจ.) แต่เมื่อคำนี้เป็นพยางค์แรกของ
คำประสม เสียงจะเปลี่ยนไปเป็น paj²¹ คือวรรณยุกต์ 55 > 21 เช่น paj⁵⁵ > paj²¹ tsɿ⁵¹
(牌子) ซึ่งมีความหมายว่า "ป้ายชื่อห้างร้าน" เป็นต้น ภาษาไทยน่าจะยืมคำ "ป้าย"
นี้มาจาก paj²¹ ซึ่งเป็นพยางค์แรกของคำประสม paj²¹ tsɿ⁵¹ มากกว่าจะยืมมาจาก paj⁵⁵

สำหรับคำยืม "ป้าย" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์
พ.ศ.2416 ว่า "ป้าย, คือ หนังสือสันตตราตามหมายเมืองกำหนดว่าจะไปเข้าเมืองนั้น,
มีสำหรับสำเนาทุกสำ เรียกว่า ป้าย ตามภาษาจีนนั้น" (บรัดเลย์ 2514 : 404) จะเห็นได้ว่า
ใน พ.ศ.2416 "ป้าย" มีความหมายแคบกว่าที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

282. ตีง	tɕiŋ ⁴⁵³	"จำนำ"	tɕiŋ ¹¹ (ตจ.) tɕiŋ ³² (ฮก.)	當
----------	---------------------	--------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่วะบุ), จ,ว)

當 มีความหมายว่า "จำนำ" ในภาษาจีนแต่จิวและฮกเกี้ยน "โรงจำนำ"
จะเรียกว่า tɕiŋ⁵⁵ phow¹¹ (ตจ.) tɕiŋ⁵⁵ pho³² (ฮก.) ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากเสียง คำยืม
"ตีง" นี้ น่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากพยางค์แรกของคำประสม tɕiŋ⁵⁵ phow¹¹ (ตจ.) หรือ
tɕiŋ⁵⁵ pho³² (ฮก.) มากกว่าจะเป็นคำที่ยืมมาจาก tɕiŋ¹¹ (ตจ.) หรือ tɕiŋ³² (ฮก.) ที่อยู่
เดี่ยว ๆ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาจาก ของคำยืม	อักษรจีน
283. ตั่งตั่ง	taŋ ²⁴ taŋ ²⁴	"เงินจำนวนมาก"	taŋ ³² taŋ ²⁴ (ตจ.) taŋ ²² taŋ ⁵¹ (ฮก.)	重重

(ที่มาของข้อมูล : E)

重 มีความหมายว่า "หนัก" เมื่อใช้เป็นคำซ้ำจะมีความหมายว่า "หนักมาก" การที่คำยืม "ตั่งตั่ง" มีความหมายว่า "เงินจำนวนมาก" คงเป็นเพราะหมายถึง "กระเป๋าหนักมาก" นั่นเอง คำยืม "ตั่งตั่ง" เอเกอร์รอด (Egerod 1959 : 147) ให้ที่มาของคำยืมว่ามาจากคำ 銅 taŋ⁵⁵ (ตจ.) taŋ²⁵ (ฮก.) ที่มีความหมายว่า "ทองแดง" แต่คำ 銅 นี้ไม่สามารถจะเป็นคำซ้ำในภาษาจีนได้ และเมื่อพิจารณาความหมายแล้ว จะเห็นว่าคำยืมนี้ควรมาจากคำ 重 taŋ²⁴ (ตจ.) taŋ⁵¹ (ฮก.) มากกว่า

284. ตุน	tun ³³	"เก็บหรือกักไว้เพื่อกันขาดแคลน หรือหวังกำไรในการค้า เช่น ชื่อของตุนไว้ ตุนสินค้า, กักตุน ก็ว่า"	tun ³³ (ตจ.) tun ⁵⁵ (ฮก.)	囤
----------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, จ, บ, ว, ร, E)

คำยืม "ตุน" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีตัวอย่างสนับสนุนด้วยกันทั้งสองฝ่าย* ผู้วิจัยจึงยังไม่สามารถตัดสินว่า "ตุน" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน

* ในการปรับเสียงพยัญชนะท้ายในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 263 และดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 283

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
285. ตั่ว	tua ²⁴	"บัตรบางอย่างที่แสดงสิทธิของ ผู้ใช้ เช่น ตั๋วรถ ตั๋วหนัง"	tũa ³³ (ตจ.) tũa ³³ (ฮก.)	單
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2, ม (ไม่ระบุ), ฉ, บ , ว, ธ, E)				
286. กงสี	kɔŋ ³³ si: ²⁴	"ของกลาง กองกลางที่ใช้ รวมกัน สำหรับคนหมู่หนึ่ง ๆ; หุ้นส่วน บริษัท เช่น กงสี ทำการต้มกลั่นสุรา"	kɔŋ ³³ si ³³ (ตจ.) kɔŋ ³³ si ³³ (ฮก.)	公司
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, บ , ว, ธ, E, H)				
คำยืม "กงสี" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "กงสี, โรงหอย หกโรงโป หกโรงน้ำตานทรายเป็นต้น, ที่เพนของหลวง, สันว่าเป็น กงสี" (บรัดเลย์ 2514 : 29)				
287. โผ	pho: ²⁴	"บัญชี หรือ บันทึกลง"	phow ²⁴ (ตจ.) pho ⁵¹ (ฮก.)	簿
(ที่มาของข้อมูล : ฉ)				
288. โผย	pho:j ³³	"บัญชี, ทะเบียน"	phoj ³³ (ตจ.) phue ³³ (ฮก.)	批

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, ว, ธ)

批 มีความหมายว่า "จดหมายส่งเงิน, บันทึกลง" ประวัติการยืมคำ
"โผย" มาใช้ในภาษาไทยนั้น เฉลิม งบประมาณเกิด กล่าวไว้ว่า

...คำนี้มาจากการเล่นหอย คือ เล่นพนันเขียนหอยมีหน้าที่ที่จะต้องเขียนใบโผย นำส่ง
โผย ใบโผย ก็คือ ใบแจ้งให้ทราบว่าหอยตัวใดมีคนแทงเท่าใด การเขียนโผยมีข้อบังคับว่า
โผยใบหนึ่งไม่ให้แทงเกินตัวละ 1 บาท และจำนวนเงินในโผย 1 ใบ จะเป็นหอยกี่ตัวก็ตาม
จำนวนเงินจะต้องไม่เกิน 5 บาท เมื่อเขียนใบโผยเสร็จแล้ว ให้พับโผยในลักษณะที่ไม่ให้เห็น
ตัวหอยข้างใน และให้เขียนจำนวนเงินรวมไว้ข้างหลังว่า เป็นเท่าใด ประทับตราร้านเป็น
สำคัญทุกใบ แล้วรวมใบโผยเข้าเป็นมัด ทำใบนำส่งบอกจำนวนใบโผยและจำนวนเงินรวม
เหน็บติดไว้กับมัดโผย เพื่อนำส่งแหวงต่อไป (เฉลิม งบประมาณเกิด 2512 : 112-113)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นกึ่งมา ของคำยืม	อักษรจีน
289. โพบก๊วน	pho:j ³³ kuan ⁴⁵³	"เอกสารที่เกี่ยวกับการ การส่งเงินทางจดหมาย ไปเมืองจีน"	phoj ³³ kuan ⁵¹ (ตจ.) phue ³³ kuan ⁵⁵ (ฮก.)	批 館

(ที่มาของข้อมูล : รบ2, ม(ไม่ระบุ), ฉ)

批 館 มีความหมายว่า "ร้านรับส่งเงินและจดหมายไปเมืองจีน"

จะเห็นได้ว่าคำยืม "โพบก๊วน" ในภาษาไทย ได้เปลี่ยนความหมายไปเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับการออกเสียงคำ "โพบก๊วน" ในภาษาไทยกับในภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน จะเห็นว่า ไทยออกเสียงพยางค์แรกใกล้เคียงกับแต้จิ๋ว ในขณะที่ออกเสียงพยางค์หลังใกล้เคียงกับฮกเกี้ยน และผู้วิจัยก็ยังไม่พบข้อมูลใดที่จะมาช่วยตัดสินให้แน่ชัดลงไปได้ คำยืม "โพบก๊วน" นี้จึงยังเป็นคำที่ตัดสินไม่ได้ว่ายืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน

290. เถ้าเกเถีย	thaw ⁴¹ ke: ³³ nia ⁴⁵³	"ภรรยาเจ้าของ ร้านค้า เจ้าของ ร้านค้าที่เป็นหญิง"	thaw ²¹ ke ³³ nia ⁵⁵ (ตจ.) thaw ²² ke ³³ nia ²⁵ (ฮก.)	頭 家 娘

(ที่มาของข้อมูล : ม)

291. เถ้าแก	thaw ⁴¹ ke: ²²	"เรียกชายจีนที่เป็นผู้ใหญ่ และมีฐานะดี, ชายจีน เจ้าของร้านค้า, นายห้าง"	thaw ²¹ ke ³³ (ตจ.) thaw ²² ke ³³ (ฮก.)	頭 家

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ฐ, E)

292. เฉ่ง	tʃheŋ ²²	"การชำระสะล้างเงินที่ ได้เสียกัน ชำระเงินที่ ติดค้างกันอยู่"	tsheŋ ³³ (ตจ.) tsheŋ ³³ (ฮก.)	清

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ฐ, E)

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "เฉ่ง" นี้ไว้ในหนังสืออักษรภริธานศรึบที่ พ.ศ.2416 ว่า "เฉ่ง, คือ การเปนนธรรมนิยมสิน ที่เขาชำระเงินได้เสียกันครึ่งหนึ่ง, เหมือนอย่างห้เลงเล่นโป เปนต้น" (บรัดเลย์ 2514 : 161) จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำยืม "เฉ่ง" นี้

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มาก ของคำยืม	อักษรจีน
เริ่มต้นมาจากวงการพนัน แต่ในบัลลูน ความหมายของคำยืมนี้ขยายกว้างขึ้น คือหมายถึง การชำระเงินที่ติดค้างกันอยู่ทั้งด้านการพนัน ธุรกิจ และโดยทั่วไป ซึ่งเป็นความหมายที่ ตรงตามความหมายของคำภาษาถิ่นเดิม				
293. เซ้ง	seŋ ⁴⁵³	"โอนสิทธิ์หรือกิจการไปให้อีก คนหนึ่ง โดยได้ค่าตอบแทน รับโอนสิทธิ์หรือกิจการจากอีก คนหนึ่ง โดยต้องเสียค่าตอบแทน เรียกว่า 'รับเซ้ง'"	seŋ ⁵⁵ (ตจ.) seŋ ²⁵ (ฮก.)	承
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, บ, ว, ธ, E)				
294. เซ็งลี	seŋ ³³ li: ⁴⁵³	"ค้าขายในทางเก็งกำไร, ค้าขายเพื่อเอากำไรอีก ต่อหนึ่ง"	seŋ ³³ d ¹ i ⁵¹ (ตจ.) seŋ ³³ d ¹ i ⁵⁵ (ฮก.)	生理
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว, ธ, E)				
295. ซ่าปัว	sa: ³³ pua ⁴⁵³	"ร้านค้าช่วงที่สาม ส่วนมาก เป็นร้านค้าปลีก"	sã ³³ pũa ⁵⁵ (ตจ.) sã ³³ pũa ²⁵ (ฮก.)	三盤
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว, ธ, E)				
296. โล้หุย	so: ²⁴ huj ⁴¹	"ค่าใช้จ่าย"	so ²⁴ huj ¹¹ (ตจ.) so ²⁵ huj ³² (ฮก.)	所費
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ฉ, บร, ว, ธ, E)				
297. หั่งเซ้ง	haŋ ²² tcheŋ ⁴⁵³	"ราคาตลาด"	haŋ ²¹ tsheŋ ⁵⁵ (ตจ.) haŋ ²² tsheŋ ²⁵ (ฮก.)	行情
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
298. ห้าง	ha:ŋ ⁴¹	"สถานที่จำหน่ายสินค้า, หุ้นส่วนการค้า"	haŋ ⁵⁵ (ตจ.) haŋ ²⁵ (ฮก.)	行
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ฉ, บ, ว, ธ, E)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	------------------------------	----------

行 มีความหมายเท่ากับคำ "ห้าง" ในภาษาไทย เมื่อคำนี้อยู่เดี่ยว ๆ คนจีนแต่แล้วจะออกเสียงว่า han⁵⁵ (ตจ.) แต่เมื่อคำนี้เป็นพยางค์แรกของคำประสม เสียงจะเปลี่ยนไปเป็น han²¹ คือ วรรณยุกต์ 55 > 21 เช่น han⁵⁵ > han²¹ki⁵¹
(行 紀) ซึ่งมีความหมายว่า "สถานที่จำหน่ายสินค้า" เป็นต้น ภาษาไทยน่าจะยืมคำ "ห้าง" นี้มาจาก han²¹ ซึ่ง เป็นพยางค์แรกของคำประสม มากกว่าจะยืมมาจาก han⁵⁵

299. หุ้น	hun ⁴¹	"ส่วนที่ลงทุนเท่ากันในการค้า เป็นต้น"	hun ²¹ (ตจ.) hun ³² (ฮก.)*	份
-----------	-------------------	--	---	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ฉ, ว, ธ, E)

คำยืม "หุ้น" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "หุ้น, คือคำภาษาจีนปนภาษาไทยว่า ล่วริน, คนจีนเข้าส่วนเงินกันเล่นไปว่า ปีหุ้น" (บรัดเลย์ 2514 : 766) จะเห็นได้ว่า คำยืมคำนี้จะยืมมาใช้ในวงการพนันก่อน แล้วจึงมีที่ใช้กว้างออกมายังวงการธุรกิจดัง เช่นที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

300. ฮั่ว	hua ⁴⁵³	"รวมหัวกัน, ร่วมกัน กระทำการ"	hua ⁵⁵ (ตจ.) ho ²⁵ (ฮก.)	和
-----------	--------------------	----------------------------------	---	---

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

301.	<table border="0"> <tr> <td rowspan="2"> <table border="0"> <tr> <td>ฮิกต็อก</td> <td rowspan="2"> <table border="0"> <tr> <td>jik⁵⁵</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> <tr> <td>ji:⁴¹</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> </table> </td> <td rowspan="2"> "บันทึกสถิติรายวัน" </td> <td>zik²² tok⁵⁵ (ตจ.)</td> <td rowspan="2">日 逐</td> </tr> <tr> <td>ฮี้ต็อก</td> <td>d¹it²² tsok²⁵ (ฮก.)</td> </tr> </table> </td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="3">(ที่มาของข้อมูล : ฉ)</td> <td></td> </tr> </table>	<table border="0"> <tr> <td>ฮิกต็อก</td> <td rowspan="2"> <table border="0"> <tr> <td>jik⁵⁵</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> <tr> <td>ji:⁴¹</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> </table> </td> <td rowspan="2"> "บันทึกสถิติรายวัน" </td> <td>zik²² tok⁵⁵ (ตจ.)</td> <td rowspan="2">日 逐</td> </tr> <tr> <td>ฮี้ต็อก</td> <td>d¹it²² tsok²⁵ (ฮก.)</td> </tr> </table>	ฮิกต็อก	<table border="0"> <tr> <td>jik⁵⁵</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> <tr> <td>ji:⁴¹</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> </table>	jik ⁵⁵	tok ⁵⁵	ji: ⁴¹	tok ⁵⁵	"บันทึกสถิติรายวัน"	zik ²² tok ⁵⁵ (ตจ.)	日 逐	ฮี้ต็อก	d ¹ it ²² tsok ²⁵ (ฮก.)				(ที่มาของข้อมูล : ฉ)			
<table border="0"> <tr> <td>ฮิกต็อก</td> <td rowspan="2"> <table border="0"> <tr> <td>jik⁵⁵</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> <tr> <td>ji:⁴¹</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> </table> </td> <td rowspan="2"> "บันทึกสถิติรายวัน" </td> <td>zik²² tok⁵⁵ (ตจ.)</td> <td rowspan="2">日 逐</td> </tr> <tr> <td>ฮี้ต็อก</td> <td>d¹it²² tsok²⁵ (ฮก.)</td> </tr> </table>	ฮิกต็อก		<table border="0"> <tr> <td>jik⁵⁵</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> <tr> <td>ji:⁴¹</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> </table>		jik ⁵⁵	tok ⁵⁵	ji: ⁴¹	tok ⁵⁵		"บันทึกสถิติรายวัน"		zik ²² tok ⁵⁵ (ตจ.)	日 逐	ฮี้ต็อก	d ¹ it ²² tsok ²⁵ (ฮก.)					
	ฮิกต็อก	<table border="0"> <tr> <td>jik⁵⁵</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> <tr> <td>ji:⁴¹</td> <td>tok⁵⁵</td> </tr> </table>		jik ⁵⁵	tok ⁵⁵	ji: ⁴¹	tok ⁵⁵	"บันทึกสถิติรายวัน"	zik ²² tok ⁵⁵ (ตจ.)		日 逐									
jik ⁵⁵	tok ⁵⁵																			
ji: ⁴¹	tok ⁵⁵																			
ฮี้ต็อก	d ¹ it ²² tsok ²⁵ (ฮก.)																			
	(ที่มาของข้อมูล : ฉ)																			

日 逐 มีความหมายว่า "รายวัน, บันทึกกรายวัน" เฉลิม ยงบุญเกิด ได้ให้ประวัติของการยืมคำนี้เข้ามาใช้ในภาษาไทย "แต่ก่อนเมื่อยังมีการออกหวยกระดานป้าย ซึ่งแสดงรายการไว้ว่า เมื่อวันก่อน ๆ หวยออกตัวอะไรบ้าง เรียกว่า ฮิกต็อก" (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 114) แต่ในปัจจุบัน "ฮิกต็อก" หมายถึง "บันทึกสถิติรายวัน" ทั้ง ๆ ไปที่ใช้ในวงการธุรกิจ

* ดูเหตุผลการตัดลิ้นคำยืมลักษณะนี้ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ต้อฮวน" หน้า 67

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
302. ยี่วี่*	ji: ⁴¹ pua ⁴⁵³	"ที่จำหน่ายสินค้าช่วงที่ล่อง จากผู้ผลิต ล้วนมากเป็น ร้านค้าล่อง"	zi ³² pua ⁵⁵ (ตจ.) d ¹ i ²² pua ²⁵ (ฮก.)	二 盤
(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม้ระบุ), ร, H)				
303 ก. ยี่หื้อ	ji: ⁴¹ ho: ⁴¹	"เครื่องหมายสำหรับร้าน ค้า หรือการค้า, ชื่อเสียง"	zi ³² ho ²¹ (ตจ.) d ¹ i ²² ho ³² (ฮก.)	字 號
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, จ, ว, ร, E)				
หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "ยี่หื้อ" ไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศัพท์ พ.ศ.2416 ว่า "ยี่หื้อ, คือชะนิดดี, คืออย่างดี, คือเข่นดี, ยี่หื้อเปนภาษาจีน, ภาษาไทว่า ชะนิดดี, แลเข่นดี, แลอย่างดี" (บรัดเลย์ 2514 : 534)				
303 ข. พะยี่หื้อ	pha ⁵⁵ ji: ⁴¹ ho: ⁴¹	"ตราเครื่อง หมายการค้า"	pha ⁵⁵ zi ³² ho ²¹ (ตจ.) phok ⁵⁵ d ¹ i ²² ho ³² (ฮก.)	拍 字 號
(ที่มาของข้อมูล : E)				
304. หยง	jong ²⁴	"ค่าธรรมเนียม, ค่านายหน้า"	jong ³⁵ (กต.)	佣
(ที่มาของข้อมูล : จ)				

* คำ "ยี่" ที่มีความหมายว่า "ล่อง เข่น เดือนยี่ ยี่สิบ" นี้ เป็นคำซึ่ง ประดิษ
มโนมัยวิบูลย์ (Prapin Manomaiviboon 2518) ได้กล่าวว่า เป็นคำรวมเชื้อสายไทยจีน
แต่ผู้วิจัยมิได้ตัดออกจากการพิจารณาคำยืมในงานวิจัยนี้ เพราะข้อมูลที่ได้จากเอกสารและ
จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทำให้ผู้วิจัยคิดว่า "ยี่" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยมาก
กว่า และเมื่อพิจารณาดูจะเห็นว่า ไทยมีคำว่า "ล่อง" ใช้อยู่แล้วด้วย

หมวดที่ 6 : เครื่องหมาย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
305.ก. (อา)แป๊ะ*	(2a: ³³) peɿ ⁵⁵	"ลุง, คำเรียก ชายสิ้นแก่"	(2a ³³)peɿ ²² (2a ³³)peɿ ⁵⁵	(ตจ.) (阿)伯 (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, ร, E, H)

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "แป๊ะ" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ.

2416 ว่า "ตาแป๊ะ, เปนคำเรียกเจ๊กแก่, เหมือนอย่างเรียกกันว่า ตาแก่" (บรัดเลย์ 2514 : 228)

ระบบการปรับเสียงคำยืม** สันนิษฐานให้ผู้วิจัยคิดว่า " (อา)แป๊ะ " น่าจะเป็นคำยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน

305.ข. เล่าแปะ	law ⁴¹ peɿ ²²	"พี่ชายปู่, ลุงแก่, คำเรียกชายสิ้นแก่"	law ³² peɿ ²² law ²² peɿ ⁵⁵	(ตจ.) 老 伯 (ฮก.)
----------------	-------------------------------------	---	--	--------------------

(ที่มาของข้อมูล : ม)

306. เตย	tia ²²	"พ่อ"	tia ³³ tia ³³ tia ¹¹	(ตจ.) 爹 (ฮก.) (ค.)
----------	-------------------	-------	---	--------------------------

(ที่มาของข้อมูล : ม, จ, ว, E)

คำยืม "เตย" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์

พ.ศ. 2416 ว่า "เตย, เปนชื่อพ่อตัวเอง, เปนภาษาเจ๊ก เช่น เขาพูดกันว่า ไปหาเตย" (บรัดเลย์ 2514 : 260)

* คำ (อา) ที่นำหน้าคำยืมเกี่ยวกับเครื่องหมายในหมวดคำยืมที่ 6 นี้ (เช่น (อา)แป๊ะ, (อา)ตี้ ฯลฯ) หมายถึง คำยืมมาจาก 阿 ³³ (ตจ.) (ฮก.) ซึ่งเป็นคำภาษาจีนที่ใช้หน้าหน้าคำอื่นเพื่อแสดงการเป็นคำเรียกขาน ที่ใส่คำ 阿 ไว้ในวงเล็บเป็น (阿) นั้น หมายถึง จะใช้คำนี้หรือไม่ใช้ก็ได้ และคำยืม (อา) ที่มิในภาษาไทยก็จะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้เช่นกัน

** ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต่จิว หน้า 281 และการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 304

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

เมื่อพิจารณาการออกเสียงคำ "เตี้ย" ในภาษาถิ่นต่าง ๆ (ดูภาคผนวกท้ายเล่ม) จะเห็นได้ว่าการออกเสียงในภาษาจีนและใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงในภาษาไทย คือ tia¹¹ (ค.) tia²² (ไทย) แต่คำยืมที่เกี่ยวกับเครือญาติในหมวดคำยืมนี้ ไม่มีคำใดที่ยืมมาจากภาษาจีนและเลย จึงทำให้ผู้วิจัยไม่กล้าตัดสินให้คำนี้เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนและ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียงคำนี้ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และฮกเกี้ยน ก็ใกล้เคียงกับการออกเสียงในภาษาไทยอยู่ไม่น้อย คือทั้ง 2 ภาษาออกเสียงเป็น tia³³ (ตจ.) (ฮก.) และการปรับเสียงวรรณยุกต์ 33 ให้เป็น 22 ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ต่างก็มีตัวอย่างคำยืมอื่น ๆ สันับสนุนด้วยอีกทั้งคำยืมที่เกี่ยวกับเครือญาติส่วนใหญ่ก็เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ผู้วิจัยจึงจัดให้คำ "เตี้ย" นี้เป็นคำยืมแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยนไปก่อน

307.	(อา) ตี	(2a: 33) ti: 24	"น้องชาย, เด็กชาย ชาวจีน"	(2a 33) ti 24 (ตจ.)	(阿) 弟
				(2a 33) ti 51 (ฮก.)	
			(ที่มาของข้อมูล : ม, จ, ว, ธ, E)		

308.	เจ็ก	tɕek 55	"อา, คำเรียกคนจีน"	tsek 22 (ตจ.)	叔
				tsek 55 (ฮก.)	
			(ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่ระบุ), รบ2(ไม่ระบุ), ม, จ, ว, H)		

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "เจ็ก" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "เจ็ก, จีน, เป็นชื่อคนที่ไฉ้ผมแบนหางเป็ย, ไล่เลื้อ, ไล่ ก. เกง, มาแต่เมืองจีนนั้น" (บรัดเลย์ 2514 : 141)

309.	(อา) เจี	(2a: 33) tɕe: 453	"พี่สาว"	(2a 33) tse 51 (ตจ.)	(阿) 姐
				(2a 33) tsi 55 (ฮก.)	
				(a: 33) tse 55 (กต.)	
			(ที่มาของข้อมูล : ม, จ, ธ, E, H)		

เมื่อพิจารณาการออกเสียงคำ "(อา) เจี" ในภาษาถิ่นต่าง ๆ (ดูภาคผนวกท้ายเล่ม) จะเห็นได้ว่าการออกเสียงในภาษาจีนกวางตุ้งนั้นใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงในภาษาไทย คือ (a: 33) tse 55 (กต.) (2a: 33) tɕe: 453 (ไทย) แต่คำยืมที่เกี่ยวกับเครือญาติในหมวดคำยืมนี้ไม่มีคำใดที่ยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้งเลย จึงทำให้ผู้วิจัยไม่กล้าตัดสินให้คำนี้

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนกลางตั้ง คำยืมที่เกี่ยวกับเครือญาติส่วนใหญ่จะยืมมาจากภาษาจีน
แต้จิ๋วและฮกเกี้ยน เมื่อมาดูการออกเสียงคำยืมในภาษาจีนแต้จิ๋ว และฮกเกี้ยนก็จะเห็นว่า การ
ออกเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋วมีที่ต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยอยู่ 2 แห่ง คือ ต่างที่เสียงสระ
และเสียงวรรณยุกต์ (2a: 33) tse⁵¹ (ตจ.) (2a: 33) tse: 453 (ไทย) ส่วนฮกเกี้ยนมีที่
ต่างจากไทยอยู่เพียงแห่งเดียว* คือ ต่างที่เสียงสระ (2a: 33) tsi⁵⁵ (ฮก.) (2a: 33) tse: 453
(ไทย) แต่ผลการศึกษาระบบเสียงคำยืมที่ได้หันกลับค้นหาทางฝ่ายจีนแต้จิ๋วมากกว่า กล่าวคือ
การปรับเสียงสระ ให้เป็นสระ e และการปรับเสียงสระ i ให้เป็นสระ e ในคำยืมภาษา
จีนฮกเกี้ยนนั้นไม่มีตัวอย่างอื่นใดมาสนับสนุนเลย** อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่
กล่าวมายังไม่เพียงพอที่จะทำให้แน่ใจได้ว่า คำยืม " (อา) เจี " นี้ น่าจะยืมมาจากภาษาจีน
ถิ่นใดใน 3 ถิ่นนี้ แต่เมื่อคำยืมที่เกี่ยวกับเครือญาติส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว
และฮกเกี้ยน ผู้วิจัยจึงจัดคำยืม " (อา) เจี " นี้ไว้ในประเภทคำยืมแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยนที่ยังตัดสิน
ไม่ได้ว่ายืมมาจากแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยนไปก่อน

310 . (อา) คุ	(2a: 33) ku: 24	" น้าชาย "	(2a 33) ku 24 (ตจ.)	(阿) 舅
			(2a 33) ku 51 (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : ม)

311 . ก่ง	kon ²⁴	" ปู่, ตา "	kon ³³ (ตจ.)	公
			kon ³³ (ฮก.)	
			kon ³³ (หล.)	

(ที่มาของข้อมูล : ม, จ, ว, E)

จะเห็นได้ว่า ภาษาจีนไหหลำก็ออกเสียงคำยืมว่า kon³³ (หล.) เช่นกัน แต่เนื่อง
จากคำยืมเกี่ยวกับเครือญาติส่วนใหญ่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว และฮกเกี้ยน ผู้วิจัยจึงจัดคำยืม
" ก่ง " นี้ไว้ในประเภทคำยืมแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยน ที่ยังตัดสินไม่ได้ว่ายืมมาจากแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน
ไปก่อน

*วรรณยุกต์ 55 และ วรรณยุกต์ 453 ถือว่าเป็นวรรณยุกต์สูงเหมือนกัน

**ดูการปรับเสียงสระและวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหน้า 272 และหน้า 283 และ
ดูการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 302

คำยืม   การออกเสียง   ความหมาย   ภาษาถิ่นที่มา   อักษรจีน
 ในภาษาไทย   ของคำยืม

312 ก. (อา)โก (2a: 33)ko: 33 "พี่ชาย, คำเรียก (2a 33)ko 33 (หล.) (阿)哥
 คนจีนไหหลำ"

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ),จ)

คนจีนออกเสียงอ่านอักษร (阿)哥 เป็นเสียง (2a 33)ko 33

(ฮก.) เช่นกัน แต่จีนออกเสียงจะใช้คำที่เฉพาะในการอ่านหรือการเขียนหนังสือเท่านั้น ส่วน
 คำที่ใช้ในการพูด จีนออกเสียงจะใช้ (阿)兄 (2a 33)hiã 33 (ฮก.) (ดูคำยืมที่ 325
 ในหมวดที่ 6 : เครื่องาติ) ต่างจากคนจีนไหหลำซึ่งใช้คำ (阿)哥 (2a 33)ko 33
 (หล.) นี้ทั้งในการพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้น คำยืม "(อา)โก" จึงน่าจะเป็นคำยืม
 มาจากภาษาจีนไหหลำ

312 ข. ตัวกอ tua 41 ko: 33 "พี่ชายใหญ่, พี่ชายคนหัวปี" $\frac{tua 21 ko 33}{tua 22 ko 33}$ (ตจ.) 大哥
 (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม)

313. (อา)โก (2a: 33)ko: 33 "ป้า" (2a 33)kow 33 (ตจ.) (阿)姑
 (2a 33)kw 33 (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ว, E)

คำยืม "(อา)โก" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและออกเสียง ต่างก็มี
 ตัวอย่างอื่นสนับสนุนด้วยกันทั้งสองฝ่าย* ผู้วิจัยยังไม่แน่ใจว่า คำยืมนี้ควร เป็นคำยืมมาจาก
 ภาษาจีนแต้จิ๋วหรือออกเสียง

314. (อา)อี (2a: 33)zi: 453 "น้าสาว" $\frac{(2a 33)zi 55}{(2a 33)zi 25}$ (ตจ.) (阿)姨
 (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม, ว)

*ดูการปรับเสียงสระและพยัญชนะท้ายในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหน้า 270 และ 265
 และดูการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนออกเสียง หน้า 307

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
315. (อา) อี้ม	(2a: 33) 2im 453	"ป้าละไก้"	(2a 33) m 51 (ตจ.) (2a 33) m 55 (ฮก.)	(阿) 姆
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
316. อาฝั้ง	2a: 33 nɿŋ 453	"พี่เขย"	2a 33 nɿŋ 55 (ตจ.) 2a 33 nɿŋ 25 (ฮก.)	(阿) 郎
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
317. (อา) ซัม	(2a: 33) sim 453	"อาละไก้"	(2a 33) sim 51 (ตจ.) (2a 33) tsim 55 (ฮก.)	(阿) 孀
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว, ธ)				
แม้การปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 มา เป็นวรรณยุกต์ 453 ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว จะมีตัวอย่างคำยืมอื่น ๆ สลับส่น ในขณะที่มีการปรับเสียงพยัญชนะต้น ts- ให้มา เป็น s- ในคำยืมภาษาจีนอกเกี้ยน จะไม่มีตัวอย่างอื่นสลับส่น* แต่ผู้วิจัยคิดว่าการปรับเสียง ts > s นั้น น่าจะเป็นไปได้เช่นกัน ผู้วิจัยจึงไม่กล้าตัดสินว่า "(อา) ซัม" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว				
318. แเซ่	se: 41	"ชื่อสกุลวงศ์ของจีน"	sɿ 11 (ตจ.) sɿ 32 (ฮก.)	姓
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, บ, ว, ธ, E)				
319. (อา) ซ้อ	(2a: 33) so: 453	"พี่ละไก้"	(2a 33) so 51 (ตจ.) (2a 33) so 55 (ฮก.)	(阿) 嫂
(ที่มาของข้อมูล : ม, ว)				

*ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมในภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283 และดูการปรับเสียงพยัญชนะในคำยืมภาษาจีนอกเกี้ยน หน้า 294

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาจาก ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------------	----------

คำยืม "(อา)ซ้อ" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีตัวอย่างอื่นสลับส่นด้วยกันทั้งสองฝ่าย* ผู้วิจัยจึงไม่สามารรถตัดสินว่า "ซ้อ" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หรือฮกเกี้ยน

320. ซือแป้	sɿ: ³³ pe: ²⁴	"พ่อผู้ให้ความรู้, คำที่ ศิษย์เรียกอาจารย์"	sɿ: ³³ pe: ²⁴ (ตจ.) sɿ: ³³ hu: ⁵¹ (ฮก.)	師父
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
321. ซือตี้	sɿ: ³³ ti: ²⁴	"คำที่ศิษย์ผู้พี่เรียกศิษย์ ผู้น้องที่เป็นชาย"	sɿ: ³³ ti: ²⁴ (ตจ.) sɿ: ³³ ti: ⁵¹ (ฮก.)	師弟
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
322. ซือเลี	sɿ: ³³ tɕe: ⁴⁵³	"คำที่ศิษย์ผู้น้องเรียก ศิษย์ผู้พี่ที่เป็นหญิง"	sɿ: ³³ tɕe: ⁵¹ (ตจ.) sɿ: ³³ tɕi: ⁵⁵ (ฮก.)	師姐
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
323. ซือเฮีย	sɿ: ³³ hia ³³	"คำที่ศิษย์ผู้น้องเรียก ศิษย์ผู้พี่ที่เป็นชาย"	sɿ: ³³ hia ³³ (ตจ.) sɿ: ³³ hia ³³ (ฮก.)	师兄
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
324. ซือม่วย	sɿ: ³³ muaj ⁴¹	"คำที่ศิษย์ผู้พี่เรียกศิษย์ ผู้น้องที่เป็นหญิง"	sɿ: ³³ mue ²¹ (ตจ.) sɿ: ³³ bɿ: ³² (ฮก.)	师妹
(ที่มาของข้อมูล : ม)				

* ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283 และดูการปรับเสียงสระ
ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 306

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
325 ก. (อา)เฮีย	(2a: ³³)hia ³³	"พี่ชาย"	(2a ³³)hīa ³³ (ตจ.) (2a ³³)hīa ³³ (ฮก.)	(阿)兄

(ที่มาของข้อมูล : ม,จ,ร, E)

325 ข.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ตัว เฮีย} \\ \text{ตัว เขี่ย} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{tua}^{41}\text{hia}^{33} \\ \text{tua}^{41}\text{hia}^{22} \end{array} \right\}$	"พี่ชายใหญ่"	tua ²¹ hīa ³³ (ตจ.) tua ²² hīa ³³ (ฮก.)	大兄
--------	--	--------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม,จ,ว, E)

เนื่องจากคำยืม "ตัว เฮีย" มีความหมายว่า "พี่ชายใหญ่" คนไทยจึงนำมาใช้ "ตัว เขี่ย"

เรียกบุคคลผู้ซึ่ง เป็นหัวหน้าฮ้างยี่ (ขบวนการลับที่ผิดกฎหมายในสมัยรัชกาลที่ 3-4) เพราะผู้ซึ่ง เป็นหัวหน้าฮ้างยี่นั้น เป็นคนกับบรรดาสมาชิกในขบวนการนั้นนับถือว่าเป็น "พี่ชายใหญ่"

(เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 91)

326. อาม่า	2a: ³³ ma: ⁴⁵³	"แม่, ย่า, ยาย"	2a ³³ ma ⁵¹ (ตจ.) 2a ³³ ma ⁵⁵ (ฮก.)	(阿)媽
------------	--------------------------------------	-----------------	--	------

(ที่มาของข้อมูล : ม)

327.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{(อา) ม่วย} \\ \text{(อา) หมวย} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{2a: }^{33}\text{muaj}^{41} \\ \text{2a: }^{33}\text{muaj}^{24} \end{array} \right\}$	"น้องสาว, คำเรียก เด็กสาวชาวฮั่น"	(2a) ³³ mue ²¹ (ตจ.) (2a ³³)b ³² (ฮก.) (a: ³³)mu:i ³⁵ (กต.)	(阿)妹
------	---	--------------------------------------	---	------

(ที่มาของข้อมูล : ม,จ,ร, E)

จะเห็นได้ว่า " (อา) ม่วย " ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว แต่ " (อา) หมวย " น่าจะยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้งมากกว่า

328. โนงเกี้ยะ	no:ŋ ³³ kiaŋ ⁵⁵	"ลูกหลาน, เด็ก ๆ "	now ³³ kīa ⁵¹ (ตจ.) no ³³ kā ⁵⁵ (ฮก.)	孖仔
----------------	---------------------------------------	--------------------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : E)

หมวดที่ 7 : อาชีพ-ตำแหน่ง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาสันสกृतที่มา ของคำยืม	อักษรสัน
329. บันลือ	pan ⁴¹ sɯː ²²	"บุคคลในคณะทูตตำแหน่ง ธุรการ"	paṅ ³³ sɯː ²¹ (ตจ.) pan ²² sɯː ³² (อก.)*	辦事

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

辦事 มีความหมายว่า "จัดการ ทำงาน" จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำยืม "บันลือ" แคลงกว่าคำสันเดิม และเปลี่ยนแปลงไปเล็กน้อย

330. ปอนิ่ง	poː ³³ mɯ̃ŋ ⁴⁵³	"ผู้ควบคุมดูแลห้องบรรทุก สินค้าในเรือ"	po ³³ mɯ̃ŋ ⁵⁵ (ตจ.) po ³³ mɯ̃ŋ ²⁵ (อก.)	波門
-------------	---------------------------------------	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

331. ไต้ก๋ง	taj ⁴¹ koŋ ²⁴	"นายท้ายเรือสำเภาหรือ เรือสับปลา"	taj ²¹ koŋ ³³ (ตจ.) tɔ ²² koŋ ³³ (อก.)	舵公
-------------	-------------------------------------	--------------------------------------	---	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ, จ)

หมอบรัดเลย์ ไต่กล่าวถึงคำ "ไต้ก๋ง" ไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ไต้ก๋ง, คือคนที่แจวท้าย, ถ้าภายท้ายทำให้เรือไปตามใจนั้น " (บรัดเลย์ 2514 : 268)

332. ไต้อ่อง	taj ⁴¹ ɔaŋ ²⁴	"หัวหน้าใหญ่ของพวก ทุจรัตติดกฏหมาย"	taj ²¹ ɔuaŋ ⁵⁵ (ตจ.) taj ²² ɔaŋ ²⁵ (อก.)	大王
--------------	-------------------------------------	--	---	----

(ที่มาของข้อมูล : ม)

*ดูเหตุการณ์การตัดลิ้นคำยืมลักษณะนี้ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ตืออวน" หน้า 67

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

333. $\left. \begin{matrix} \text{ตัวโผ} \\ \text{โต้โผ} \end{matrix} \right\} \begin{matrix} \text{tua}^{41} \text{pho:}^{24} \\ \text{to:}^{41} \text{pho:}^{24} \end{matrix} \left. \begin{matrix} \text{"หัวหน้าคณะทรลพ"} \\ \text{ฝึลละคร จั้ว เป็นต้น"} \end{matrix} \right\} \begin{matrix} \text{tua}^{21} \text{phow}^{24} \text{ (ตจ.)} \\ \text{tua}^{22} \text{pho}^{51} \text{ (อก.)} \end{matrix} \quad \text{大 灣}$

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2, ม (ไม่ระบุ), จ, ว, E)

คำยืมนี้เดิมคงจะออกเสียงเป็นแต่ "ตัวโผ" ซึ่งตรงตามการออกเสียงของคำจีนที่ยืมมา คือ tua²¹phow²⁴ (ตจ.) มากกว่า ต่อมาเกิดการกลมกลืนของเสียงสระ (vowel assimilation) ทำให้ออกเสียงเป็น "โต้โผ" ซึ่งปัจจุบันการออกเสียงเป็น "โต้โผ" นี้เป็นแบบที่นิยมใช้มากกว่า

334. สันเต็ง tɕi:n³³teŋ³³ "หัวหน้าคนงานที่เป็น ชิวจั้ง³³เต็ง³³ (ตจ.) 親 丁
 ชาวจีน (ใช้เฉพาะใน ชชิน³³เต็ง³³ (อก.)
 ล้อทานที่ทำการรวมกัน
 มาก ๆ เช่น บ่อน หรือ
 โรงสุรารายาฝัน"

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม (ไม่ระบุ), จ, ว)

คำว่า "สัน" ในคำยืม "สันเต็ง" นี้ น่าจะเป็นการลากเสียงให้เข้ากับ ความ (folk etymology) เนื่องจากคำคำนี้เป็นคำใช้เรียกคนสัน

แม้การออกเสียงคำ "สันเต็ง" ในภาษาไทยจะใกล้เคียงกับการออกเสียงในภาษา สันนอกเกินมามากกว่าในภาษาสันแต้จิว คือในพยางค์แรกคำสันนอกเกินมีเสียงพยัญชนะท้าย เป็น -n เหมือนคำในภาษาไทย ในขณะที่พยางค์แรกของคำสันแต้จิว มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น -ŋ แต่ ผู้วิจัยไม่กล้าตัดสินให้คำ "สันเต็ง" เป็นคำยืมจากภาษาสันนอกเกิน เพราะผู้วิจัยคิดว่า การ ที่ไทยออกเสียงพยางค์แรกของคำยืมที่เป็น "สัน" น่าจะเกิดจากการลากเสียงให้เข้ากับ ความ (folk etymology) เนื่องจากคำคำนี้เป็นคำใช้เรียกคนสัน ฉะนั้นก็อาจเป็นไปได้ว่า ไทย อาจจะมี "สันเต็ง" มาจากคำสันแต้จิว tshing³³teŋ³³ (ตจ.) แล้วจึงลากเสียง tshing³³ ให้เป็น "สัน" ไปก็ได้ ประกอบกับการปรับเสียง -ŋ ให้เป็น -n ในคำยืมภาษาสันแต้จิวก็มี คำยืมอื่นล้นหลามอยู่ด้วย ผู้วิจัยจึงยังไม่สามารถตัดสินได้ว่า คำ "สันเต็ง" นี้ยืมมาจากภาษา สันแต้จิวหรือออกเกิน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
335.	$\left. \begin{matrix} \text{สิ้นแล้} \\ \text{ชินแล้} \end{matrix} \right\} \left\{ \begin{matrix} \text{tɕi:n}^{33} \text{se:}^{24} \\ \text{sin}^{33} \text{se:}^{24} \end{matrix} \right.$	"หมอ, ครู"	$\frac{\text{sin}^{33} \text{se}^{33}}{\text{sin}^{33} \text{si}^{33}}$ (ตจ.) (ฮก.)	先生
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, ว, ฐ, E, H)				

คำว่า "สิน" ในคำยืม "สิ้นแล้" น่าจะเป็นการลากเสียงให้เข้ากับความเป็น (folk etymology) ด้วยเช่นกัน ปัจจุบันนิยมใช้ "ชินแล้" มากกว่า "สิ้นแล้" สำหรับคำยืมนี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักขราภิธานศรับท์ พ.ศ.2416 ว่า "สิ้นแล้, คือเล็กที่เปนมออย่างนั้น, เหมือนอย่างเล็กที่มีวิชาต่าง ๆ เป็นต้น" (บรัดเลย์ 2514 : 348)

การออกเสียงคำ "ชินแล้" ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และฮกเกี้ยน ต่างก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มา* อยู่เพียงแห่งเดียว คือ พยางค์หน้าของคำจีนแต้จิ๋ว จะต่างที่เสียงพยัญชนะท้ายกับพยางค์หน้าของคำไทย $\text{sin}^{33} \text{se}^{33}$ (ตจ.) $\text{sin}^{33} \text{se:}^{24}$ (ไทย) และพยางค์หลังของคำจีนฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงสระกับพยางค์หลังของคำไทย $\text{sin}^{33} \text{si}^{33}$ (ฮก.) $\text{sin}^{33} \text{se:}^{24}$ (ไทย) แต่การปรับเสียงพยัญชนะท้าย -ŋ ให้เป็น -n ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วมีตัวอย่างอื่น ๆ สลับส่น ในขณะที่มีการปรับเสียงสระ ɿ ให้เป็น e: ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้นไม่มีตัวอย่างอื่นสลับส่น ผู้วิจัยจึงตัดลิ้นให้ "ชินแล้" หรือ "สิ้นแล้" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว

336.	สับกัง	$\text{tsap}^{22} \text{kaj}^{33}$	"คนทำงานกุลิ"	$\text{tsap}^{22} \text{kaj}^{33}$	(ตจ.)	雜工
				$\text{tsap}^{22} \text{kaj}^{33}$	(ฮก.)	
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, ว, ฐ, E)						

337.	จันจู้	$\text{tɕun}^{41} \text{tɕu:}^{453}$	"ผู้อำนวยการเรือ, หัวหน้า และผู้จัดการ เรือสินค้าในเรือ"	$\text{tsuŋ}^{21} \text{tsu}^{51}$	(ตจ.)	船主
				$\text{tsun}^{22} \text{tsu}^{55}$	(ฮก.)	
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, ฐ)						

* ข้อแตกต่างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มา ได้แก่ ข้อแตกต่างจากการออกเสียงภาษาไทยที่ต่างก็ฝอยทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ตัวอย่างเช่น ในคำยืม "ชินแล้" นี้ เสียงวรรณยุกต์ 33 ในพยางค์หลังของคำจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ต่างก็แตกต่างจากเสียงวรรณยุกต์ 24 ในพยางค์หลังของคำไทย เช่นนี้ ถือว่าข้อแตกต่างดังกล่าวไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มา เพราะเป็นข้อแตกต่างที่ไม่สามารถนำไปใช้คัดค้านหรือสลับส่นฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ ดังนี้ เป็นต้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาสันสกृतที่มาจาก ของคำยืม	อักษรจีน
338. กุณฐี	kun ³³ sɯ̃: ³³	"ที่ปรึกษา"	kun ³³ sɯ̃: ³³ (ตจ.) kun ³³ sɯ̃: ³³ (ฮก.)*	軍師

(ที่มาของข้อมูล : ม)

軍師 มีความหมายว่า "ขุนนางที่ปรึกษาของพระเจ้าแผ่นดิน"
จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำยืม "กุณฐี" ในภาษาไทยขยายกว้างขึ้นกว่าคำในภาษาสันสกृत

339. อ่อง	ɔwŋ ²⁴	"เจ้า"	ɔwŋ ⁵⁵ (ตจ.) ɔwŋ ²⁵ (ฮก.)	王
-----------	-------------------	--------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ)

340. ถ้ำน้ำ	thaw ⁴¹ naŋ ⁴⁵³	"ชาวสันผู้มีอาวุธ ผู้ประกอบอาชีพลู่ลัด เป็นที่ยกย่องนับถือใน หมู่ชาวสัน, หัวหน้า ใหญ่ชาวสัน"	thaw ²¹ naŋ ⁵⁵ (ตจ.) thaw ²² laŋ ²⁵ (ฮก.)	頭人
-------------	---------------------------------------	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม)

341. ท่องสื่อ	thoŋ ⁴¹ sɯ̃: ²²	"ตำแหน่งสามสิ้นครึ่ง โบราณ เช่น ขุนพจนานุกรม พิชิตรท่องสื่อใหญ่ (พงศาวดาร ร.3)"	thoŋ ³³ sɯ̃: ²¹ (ตจ.) thoŋ ³³ sɯ̃: ³² (ฮก.)	通事
---------------	---------------------------------------	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, ว)

通事 มีความหมายว่า "ติดต่อธุรการงาน" จะเห็นได้ว่า คำยืม

* ดูเหตุผลการตัดลिनคำยืมลักษณะนี้ ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ต้อฮวน" หน้า 67

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาจาก ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------------	----------

"ท้องถิ่น" ในภาษาไทยมีความหมายแคบลง และเปลี่ยนแปลงไปจากคำภาษาจีนเดิมเล็กน้อย

342. ไซ่หู่ saj⁴¹ hu:⁴¹ "ช่างชาวจีน" saj³³ hu¹¹ (ตจ.) 師傅
saj³³ hu⁵¹ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ฉ)

343. เฮียงกง hia³³ kog³³ "ผู้ดูแลรักษาศาลเจ้า" hīw³³ kog³³ (ตจ.) 香公
hīw³³ kog³³ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ)

344. (หัว) ปาก pa:k²² "นายร้อย (คำโบราณ)" pa:k³³ (กต.) 佰

(ที่มาของข้อมูล : รบ1)

345. อองไทเฮา hɔŋ³³ thaj³³ "พระราชินีมารดา 21 thaj⁵⁵ 皇太后
ของฮ่องเต้" haw³³ hɔw²⁴ (ตจ.)
hɔŋ²² thaj⁵⁵ (ฮก.)
hew⁵¹ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม)

346. อองเฮา hɔŋ³³ haw³³ "อัครมเหสีของฮ่องเต้ 21 hɔw²⁴ (ตจ.) 皇后
hɔŋ²² hew⁵¹ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม)

347. ฮ่องเต้ hɔŋ⁴¹ te:⁴¹ "จักรพรรดิของจีน" huaj²¹ ti²¹ (ตจ.) 皇帝
hɔŋ²² te³² (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ, ว)

348. แมะ meɛ⁵⁵ "หมอสืบชีพจรตรวจโรค meɛ⁵⁵ (ตจ.) 脈
มักเรียก หมอแมะ" beɛ²⁵ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
349. เนี้ยว	niaw ⁴⁵³	"เด็กรับใช้ชาวฮั่นไหหลำ"	nioʔ ⁴⁴ (หล.)	孛
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
孛 มีความหมายว่า "ลูกหลาน" เป็นคำที่ชาวฮั่นใช้เรียกเด็ก ๆ ที่ เป็นลูกหลานด้วยความรักใคร่เอ็นดู จะเห็นได้ว่าความหมายของคำยืม "เนี้ยว" ในภาษาไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปจากคำภาษาจีนเดิม				
350. ล้ำต้า	la: ⁵⁵ ta: ⁴¹	"คนถือบัญชีเรือสำเภา"	lia ⁵¹ tuo ⁵¹ (ก.)	掠舵
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2)				
掠舵 มีความหมายว่า "ถือหางเสือเรือ" จะเห็นได้ว่า คำยืม "ล้ำต้า" นี้เปลี่ยนแปลงจากคำภาษาจีนเดิมไปเล็กน้อย				
351. หลงจู้	loŋ ²⁴ tɕu: ⁴⁵³	"ผู้จัดการ"	loŋ ²⁴ tsu ⁵¹ (ตจ.)	廊主
			loŋ ²⁵ tsu ⁵⁵ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : ม, ๖)

คำ "หลงจู้" นี้เป็นคำที่ไม่สามารถตัดสินว่ายืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว
หรือออกเฉียง เพราะการออกเสียงคำนี้ของทั้งสองภาษาต่างก็มีข้อแตกต่างจากการออกเสียง
ในภาษาไทยอยู่เพียงแห่งเดียว คือ คำจีนแต้จิ๋วจะมีที่ต่างที่เสียงวรรณยุกต์ loŋ²⁴ tsu⁵¹ (ตจ.)
loŋ²⁴ tɕu:⁴⁵³ (ไทย) ส่วนคำจีนออกเฉียงจะมีที่ต่างที่เสียงสระ * loŋ²⁵ tsu⁵⁵ (ฮก.)
loŋ²⁴ tɕu:⁴⁵³ (ไทย) และการปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ให้เป็น 453 ในคำยืมภาษาจีน
แต้จิ๋ว กับการปรับเสียงสระ ๐ ให้เป็น 0 ในคำยืมภาษาจีนออกเฉียง ต่างก็มีตัวอย่างอื่นล้น
ล้นทั้งสองฝ่าย

* เสียงวรรณยุกต์ 25 และ 24 ถือว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์ต่ำขึ้นเหมือนกัน และเสียง
วรรณยุกต์ 55 และ 453 ถือว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์สูงเหมือนกัน

หมวดที่ 8 : การละเล่น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาจาก ของคำยืม	อักษรจีน
352. เปียหวย	pia ³³ hua ²⁴	"เล่นแฮร์"	pio ³³ hue ²⁴ (ตจ.) pio ³³ hue ³² (ฮก.)	標會

(ที่มาของข้อมูล : จ)

353. ปี่	pi: ⁴¹	"กระเบื้องถ้วยหรือทอง เหลืองหรือแก้วทำเป็น เครื่องหมายสำหรับ ใช้แทนเงินในบ่อนเปีย"	pi ²⁴ (ตจ.) pi ⁵¹ (ฮก.)	幣*
----------	-------------------	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ)

幣

มีความหมายว่า "เงินตรา" จะเห็นได้ว่า คำยืม "ปี่" ใน

ภาษาไทยมีความหมายที่แคบลงกว่าคำในภาษาจีนเดิม แม้ภาษาจีนกลางจะออกเสียงคำนี้เป็น pi⁵¹ (ก) เช่นกัน แต่เนื่องจากคำยืมที่เกี่ยวข้องกับการเล่นการพนันส่วนใหญ่จะเป็นคำยืมที่มาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว และออกเสียง ดังนั้นคำยืม "ปี่" นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนออกเสียง สำหรับคำยืม "ปี่" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ปี่, คือ ของใช้แทนเงิน, เขาเอาทองเหลืองมาหล่อทำรูปแบน วงกลมคล้ายอึแปะ ใช้แทนเงินเฟื้องหัว, เงินสี่สิบบ้าง, สำหรับใช้ในบ่อนแก้ว" (บรรดเลข 2514 : 380)

* 幣 pi²⁴ (ตจ.) pi⁵¹ (ฮก.) เป็นคำภาษาจีนที่ไทยยืมมาใช้เป็นคำยืมถึง 3 คำ (3 ความหมาย) ซึ่งได้แก่ คำยืมที่ 353 "ปี่(1)" คำยืมที่ 354 "ปี่" ในหมวดที่ 8 : การละเล่น และคำยืมที่ 449 "ปี่(2)" ในหมวดที่ 15 : เบ็ดเตล็ด (ดูหน้า 215)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
354. ซี	pi: ²⁴	"การเล่นพนันงวดหนึ่ง คือ แจ่งเงินกันคราวหนึ่งมักพบ ในคำ "แจ่งซี" "	pi ²⁴ (ตจ.) pi ⁵¹ (ฮก.)	幣

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, H)

幣 มีความหมายว่า "เงินตรา" จะเห็นได้ว่า คำยืม "ซี" ใน

ภาษาไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากคำในภาษาถิ่นเดิม

355. ปาหี่	pa: ³³ hi: ²²	"การแสดงกลหรือกายกรรม ของนักแสดง เร่ร้อนตามที่ ต่าง ๆ เพื่อจุดประสงค์ใน การขายยา เป็นต้น"	pa ²⁴ hi ¹¹ (ตจ.) pa ²⁵ hi ³² (ฮก.)	把戲
------------	-------------------------------------	--	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ2, ม, จ)

356. โป	po: ³³	"เครื่องเล่นการพนันของจีน ทำด้วยทองเหลืองสีเหลือง มีลิ้นแดงขาว ข้างในไข่มุน"	po ⁵¹ (ตจ.) po ⁵⁵ (ฮก.)	寶
---------	-------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, ว, ร, E)

สำหรับคำยืม "โป" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า

"โป, คือของสิ่งหนึ่ง เอาทองเหลืองทำรูปเบนสีเหลือง, มีลิ้นแดงขาวไว้ข้างในนั้น (บรรดเลข 2514 : 38

357. (ลูก)เต่า	(lu:k ⁴¹) taw ²⁴	"ลูกบาศก์สำหรับทอด เขย่านับแต้มเล่น การพนัน"	(lok ²²) tau ³⁵ (กต.)	(六) 骰
----------------	---	--	--	-------

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, บ, ว,

ร, E, H)

六 骰 มีความหมายว่า "ลูกเต๋าที่มีแต้มสูงสุดเป็นหกแต้ม"

จะใช่ 骰 tau³⁵ (กต.) คำเดียว เพื่อเรียกลูกเต๋าก็ได้ แต่ที่น่าคำเต็มมาเทียบให้ดู
ข้างต้น เพื่อจะได้เป็นข้อสังเกตว่า คำว่า "ลูก" ในคำยืม "(ลูก)เต่า" อาจจะเป็นการ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
361. กังฟู	kan ³³ fu: ³³	"ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบหนึ่งของจีน เน้นหนัก ไปทางฝึกสมาธิ และความ แข็งแกร่งว่องไวของร่างกาย"	kan ³³ hu ³³ (ตจ.) kan ³³ hu ³³ (ฮก.)	工夫
(ที่มาของข้อมูล : รบ2 (ไม่ระบุ), ม)				

362. เอี้ยว	ɣiaw ²²	"หนึ่ง, แต่มหนึ่งของลูกเต๋า เรียกลำดับชุดที่หนึ่งของไพ่ ตองว่า เอี้ยว เช่น เอี้ยวช เอี้ยวยาว"	ɣiaw ³³ (ตจ.) ɣiaw ³³ (ฮก.)	幺
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, E)				

幺 มีความหมายว่า "หนึ่ง, แต่มหนึ่งของลูกเต๋า, ลำดับชุดหนึ่ง
ของไพ่ตอง" ซึ่งเป็นคำสันนิษฐานในความหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับการเล่นพนัน คำยืม "เอี้ยว" นี้
นอกจากไทยจะนำมาใช้ในความหมายที่เกี่ยวกับการเล่นพนันตามแบบของคำสันนิษฐานแล้ว ยังนำ
มาใช้เป็นคำสละสลวยในความหมาย "หุ้่น, ส่วนร่วม" อีกด้วย (ดูคำยืมที่ 153. "เอี้ยว" ใน
หมวดที่ 2 : ล้านวนพูด : ภาษาสละสลวย หน้า 116) ภาษาจีนไหหลำก็ออกเสียงคำนี้ว่า
ɣiaw³³ (หล.) เช่นกัน แต่เนื่องจากคำยืมที่เกี่ยวกับการละเล่นนี้ส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจาก
ภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ไม่มีคำอื่นที่ยืมมาจากภาษาจีนไหหลำ ผู้วิจัยจึงตัดสินใจให้ "เอี้ยว"
เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ฮกเกี้ยน เพราะมีแนวโน้มที่น่าจะเป็นเช่นนั้นมากกว่า

363. ผะหสี	pha ²² mi: ²⁴	"การทายปริศนา"	pha ⁵⁵ mi ²⁴ (ตจ.) pha ⁵⁵ bi ²⁵ (ฮก.)	打謎
(ที่มาของข้อมูล : ม)				

打謎 มีความหมายว่า "การทายปริศนา" เป็นคำที่ชาวฮกเกี้ยนแต้จิ๋ว
และฮกเกี้ยนนิยมใช้ในการพูด ส่วนคำที่เป็นสำกลที่ใช้ในการเขียนสำหรับภาษาจีนทุกถิ่นคือ

猜謎	อ่านออกเสียงเป็น tshaj ³³ mi ²⁴ (ตจ.)	ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และอ่าน ออกเสียงเป็น tshaj ³³ bi ²⁵ (ฮก.)
ในภาษาจีนฮกเกี้ยน		

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
364. ไฟ*	phaj ⁴¹	"เครื่องเล่นการพนันทำเป็น แผ่นบาง ๆ "	pha:j ²¹ (กต.)	牌
		(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ) หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "ไฟ" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ไฟ, เปนกตาดที่เล่นทำเปนใบรี ๆ ตีพิมพ์ด้วยน้ำหมึก, เปนหลายต่าง ๆ ตัด ออกเปนใบเล่นกัน" (บรัดเลย์ 2514 : 451)		
365 ก. ไฟผ่อง	phaj ⁴¹ phoŋ ²²	"การเล่นไฟสั้น แบบหนึ่ง"	pha:j ²¹ (กต.) phoŋ ³² (อก.)	牌 碰
		(ที่มาของข้อมูล : ม) ดูคำอธิบายของคำยืมที่ 365 ข ประกอบ		
365 ข. ผ่อง	phoŋ ²²	"กริยาที่ร้อง เมื่อไฟขึ้นมา เข้าตอง เป็นคำใช้ในการ เล่นไฟผ่องไทยหรือจีน"	phoŋ ¹¹ (ตจ.) phoŋ ³² (อก.)	碰
		(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ) จะเห็นได้ว่า เรามีคำยืม "ไฟ" ซึ่งยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้งอยู่เดิม แล้ว ต่อมาเรายืมคำ "ผ่อง" ที่ใช้เรียกลักษณะการเล่นไฟผ่องมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน ซึ่งได้ มีการนำคำยืม "ไฟ" และ "ผ่อง" มาประสมรวมกันเพื่อใช้เป็นชื่อเรียกการเล่นไฟชนิดนี้		

* คำ "ไฟ" ที่มีความหมายว่า "เครื่องเล่นการพนันทำเป็นแผ่นบาง ๆ" นี้ เป็นคำ
ซึ่งประทีป มโนมัยวิบูลย์ (Prapin Manomaiviboon 2518) ได้กล่าวว่าเป็นคำร่วมเชื้อ
สายไทย-จีน แต่ผู้วิจัยมิได้ตัดออกจากการพิจารณาคำยืมในงานวิจัยนี้ เพราะข้อมูลที่ได้จาก
เอกสารและจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาทำให้ผู้วิจัยคิดว่า "ไฟ" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนใน
ภาษาไทยมากกว่า ประกอบกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ก็ยืนยันว่า ไทยรับการพนันมาจาก
จีน (มัลลิกา เรื่องระพี 2518 : 216)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
366. เท้	thaw ⁴⁵³	"หัวหรือต้น เป็นภาษาที่ ใช้ในการเล่นแฮร์ หัวหน้า วงแฮร์ เรียกว่า เท้แฮร์"	thaw ⁵⁵ (ตจ.) thaw ²⁵ (ฮก.)	頭
		(ที่มาของข้อมูล : จ)		
367. ไท้เก๊ก	thaj ⁵⁵ kek ⁵⁵	"มวยจีนแบบหนึ่ง"	thai ⁵⁵ kek ⁵⁵ (กต.)	太極
		(ที่มาของข้อมูล : ม)		
		ภาษาจีนแต้จิ๋วก็ออกเสียงคำนี้เป็น thaj ⁵⁵ kek ⁵⁵ (ตจ.) เช่นกัน แต่จากการสอบถามผู้บอกภาษา ปรากฏว่า เจ้าตำรับมวยไท้เก๊ก คือ ชาวจีนกวางตุ้ง ผู้บอก ภาษาจีนแต้จิ๋วเล่าว่า ตนเรียกชื่อมวยนี้ตามคนจีนกวางตุ้ง		
368. ถั่ว	thua ²²	"ชื่อการพนันชนิดหนึ่ง ใช้ ถ้วยครอบเบี้ย โดยมากใช้ เบี้ยสี่เม็ด เมล็ดมะขามหรือ เมล็ดละหุ่ง เป็นต้น แล้ว แจกเป็นคะแนนทีละ 4 ถ้าเหลือเศษ 1 เรียกว่า ออกหน่วย ถ้าเหลือเศษ 2,3 เรียกว่าออก 2 ออก 3 ถ้าครบ 4 พอดี เรียกว่า ออกครบ โปกำ ก็เรียก"	thūa ³³ (ตจ.) thūa ³³ (ฮก.)	攤
		(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), จ)		
369. ซีมเซ็ก	sim ³³ sek ⁵⁵	"ไพ่สี่สี"	sei: ³³ sek ⁵⁵ (กต.)	四色
		(ที่มาของข้อมูล : จ)		
370 ก.หวย	huaj ²⁴	"การพนันอย่างหนึ่ง เดิมใช้ ออกเป็นตัวหนังสือ, (ปาก) สลากกินแบ่ง"	hue ²⁴ (ตจ.) hue ³² (ฮก.)	會

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

(ที่มาของข้อมูล : រប1 (ไม่ระบุ), រប2 (ไม่ระบุ), ជ, វ, ឆ, E)

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "หวย" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศรีบท
พ.ศ.2416 ว่า "หวย, ฮวยหวย, คำนี้เป็นคำภาษาจีน, เขียนชื่อคนจีนที่ตายไปแล้วสามสิบ
หกชื่อ, แล้วเอาออกแขวนตัวหนึ่ง ถ้าใครตายถูกตัวนั้น, แขนง เพื่อหนึ่งใช้ให้สามสิบเพื่อ" (บรัดเลย์ 2514 : 778)

370. ๒. โพบวย*	pho:j ³³ hua:j ²⁴	"บัญชีรายชื่อผู้แทง หวย"	phoj ³³ hue ²⁴ phue ³³ hue ³²	(ตจ.) (อก.)	批會
----------------	---	-----------------------------	--	----------------	----

(ที่มาของข้อมูล : ม)

371. จั้ว	ɲiw ⁴⁵³	"ละครของจีนอย่างหนึ่ง"	jau ⁵⁵	(กต.)	優
-----------	--------------------	------------------------	-------------------	-------	---

(ที่มาของข้อมูล : រប1 (ไม่ระบุ), រប2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ជ, វ, E)

優 มีความหมายว่า "ตัวละครที่แสดงจั้ว" จะเห็นได้ว่า คำยืม
"จั้ว" ได้เปลี่ยนความหมายจากคำในภาษาจีนเดิมไปบ้าง

372. ย์อ็ด	ji: ⁴¹ ʔit ⁴¹	"การเล่นไพ่แบบหนึ่งนับ แต้มรวมย์ลิบเอ็ด"	zi ³² ʔik ²² d ¹ i ²² ʔit ⁵⁵	(ตจ.) (อก.)	廿一
------------	-------------------------------------	---	--	----------------	----

(ที่มาของข้อมูล : ม)

*ที่ไม่ใช่คำยืม "โพบวย" เป็นคำยืมอีกคำหนึ่งต่างหาก เพราะคำยืม "หวย" และ
"โพบวย" ก็พอจะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง และจัดอยู่ในหมวดเดียวกันได้ ประกอบกับว่า มี
คำ "โพบ" (คำยืมที่ 288. ในหมวดที่ 5 : จูรกีการคำ) และคำยืม "หวย" (คำยืมที่
344 ในหมวดที่ 8 : การละเล่นนี้) อยู่แล้ว

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

สำหรับคำ "ยี่อ็ด" นี้ การออกเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋วและออกเกี้ยน

ต่างก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้มที่มาอยู่ 2 แห่ง* เมื่อเปรียบเทียบกับ การออกเสียง
ในภาษาไทย กล่าวคือ คำจีนแต้จิ๋วจะต่าง เสียงพยัญชนะท้ายและเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ 2
กับคำไทย $zi^{32} \eta i k^{22}$ (ตจ.) $ji:^{41} \eta i t^{41}$ (ไทย) (z เป็นเสียงย่อยของ /j/ ในภาษา
จีนแต้จิ๋ว) ในขณะที่คำจีนออกเกี้ยนจะต่าง เสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรก และต่าง เสียงวรรณยุกต์
ในพยางค์ที่ 2 กับคำไทย $d^{1} i^{22} \eta i t^{55}$ (อก.) $ji:^{41} \eta i t^{41}$ (ไทย) (d^1 เป็นเสียงย่อย
ของ /l/ ในภาษาจีนออกเกี้ยน) แต่เมื่อพิจารณากระบวนการปรับเสียงคำยืมในงานวิจัยนี้ จะเห็น
ได้ว่าข้อแตกต่างทางฝ่ายจีนแต้จิ๋ว (คือ $-k > -t$ และ $22 > 41$) นั้น มีตัวอย่างคำยืมอื่น ๆ
สนับสนุน** ในขณะที่ข้อแตกต่างทางฝ่ายจีนออกเกี้ยน (คือ $d^1 \rightarrow j$ และ $55 > 41$) นั้น

---

* วรรณยุกต์ 32 ในภาษาจีนแต้จิ๋วและวรรณยุกต์ 32 ในภาษาจีนออกเกี้ยน ต่างก็มีการ
ปรับเสียงมาเป็นวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทย จึงถือว่าข้อแตกต่างนี้เป็นข้อแตกต่างที่ไม่มีความ
สำคัญในการตัดลิ้มที่มาของคำยืม

** ดูการปรับเสียงพยัญชนะท้ายและการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วใน
หน้า 262 และหน้า 281

ไม่มีคำยืมอื่นสำหรับสำนวน* ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่า "ย้อัด" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต่คำว่า

หมวดที่ 9 : เสื้อผ้า-เครื่องแต่งกาย-เครื่องประดับ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
373. ต่วน	tuan ²²	"ชื่อแพรชนิดหนึ่ง เนื้อ เกลี้ยง เป็นมันด้านเดียว ทอเป็นลายล่อง"	tɕɿŋ ²¹ (ตจ.) tuan ³² (ฮก.)	綉

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), จ, บร, ว, ธ)
หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "ต่วน" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์
พ.ศ.2416 ว่า "ต่วน, เปนชื่อแพรอย่างหนึ่ง พื้นเลื่อมเปนมันมาแต่เมืองจีน เช่น เขาเรียก
แพรหัวเปิดบ้าง" (บรัดเลย์ 2514 : 253)

* ยกเว้นในคำยืมที่ 107 "(หมู)หยอง" ที่มีการปรับเสียง $d^1 \rightarrow j-$ แต่ต้องนับ
เป็นคนละกรณีกับคำยืม "ย้อัด" นี้ เพราะการปรับเสียง $d^1 \rightarrow j-$ ในคำยืม "(หมู)หยอง"
นั้น เกิดเนื่องจากอิทธิพลของเสียงสระ i ซึ่งตามเสียงพยัญชนะต้น d^1- คือ ผู้วิจัยตีความว่า
เรายืม d^1- และ i จากคำจีนอกเสียง $d^1 i \omega \eta$ ²⁵ (ฮก.) ในฐานะที่เป็นส่วนของเสียงพยัญชนะ
ต้น $j-$ ของคำไทยว่า "หยอง" โดยยืม มาเป็นเสียงสระแท้ และยืม η มาเป็นเสียง
พยัญชนะท้าย แต่สำหรับคำยืม "ย้อัด" นี้ แม้ i จะตาม d^1- มากี่จริง แต่สระ i ได้ทำหน้าที่
ที่เป็นเสียงสระแท้ของพยางค์หน้าไปแล้ว จึงไม่น่าจะมีอิทธิพลให้เสียง d^1- กลายเป็น $j-$
ได้ (ดูคำยืมที่ 107 "(หมู)หยอง" ในหน้า 100 และดูการปรับเสียงพยัญชนะและการปรับเสียง
วรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนอกเสียง ในหน้า 314 ประกอบ)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
374. ฉินเฉา	tɕin ³³ tɕaw ³³	"ชื่อแพะจีนชนิดหนึ่ง	tshan ²² tsau ⁵⁵ (กต.)	陳州

มีดอกดวงโต"

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ)

陳州 เป็นชื่อนครเก่าแก่ในมณฑลโชนาน (Honan) มีชื่อในการ
เสียงใหม่ คำยืม "ฉินเฉา" นี้ หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรภิธานคำรับท พ.ศ.
2416 ว่า "แพะจีนเฉา, ฉ่าฉินเฉา, คือ ฉ่าแพะชาติหมาดอกเปนนลายใหญ่โต, สำหรับเปนน
ผ้าห่มมีศรีต่าง ๆ" (บรัดเลย์ 2514 : 471)

375. สโบ	tɕi: ³³ bo: ³³	"หมวกโบราณชนิดหนึ่งทำ	tsi ³³ bo ²¹ (ตจ.)	髻帽
		ด้วยขนสัตว์ ข้าง ๆ ยาวลง	tsi ³³ bo ³² (อก.)	

มาปรกหู กันความร้อน

เวลาไม่ใช้มันขึ้น (ประชุม

พงศาวดารภาค 50)

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ)

髻帽 มีความหมายว่า "หมวกสักหลาด" จะเห็นได้ว่าความหมาย
คำยืม "สโบ" ได้เปลี่ยนแปลงไปบ้าง

376. กีบ	kip ⁵⁵	"ที่ทับผมทำด้วยโลหะหรือ	kiap ⁵⁵ (ตจ.)	夾
		พลาสติก เป็นต้น สำหรับ	kiap ²⁵ (อก.)	
		บังคับผมให้อยู่ในลักษณะที่		
		ต้องการ หรือเพื่อประดับ		
		ตกแต่ง"		

(ที่มาของข้อมูล : รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ)

แม้ภาษาจีนไหหลำและภาษาจีนแคะจะออกเสียงคำนี้เป็น kiap⁴⁴

(หล.) และ kiap⁴⁴ (ค.) เช่นกัน แต่เนื่องจากคำยืมเกี่ยวกับเสื้อผ้า - เครื่องแต่งกาย -
เครื่องประดับนี้ เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว หรือออกเสียงเป็นส่วนใหญ่ จึงได้ตัดสินใจให้
"กีบ" เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน												
377. เกี้ยะ	kia ² ₅₅	"เกือกไม้แบบจีน"	kia ² ₅₅ (ตจ.) khia ² ₂₅ (ฮก.)	屐												
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E, H)																
378. กี่แพะ	ki: ²² phaw ⁴⁵³	"กระโปรงชุดผ้าข้าง ของหญิงจีน"	ki ²¹ phaw ⁵⁵ (ตจ.) ki ²² phaw ³² (ฮก.)	旗袍												
(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ), ธ)																
379. กุ๊น	kun ⁴⁵³	"ขลิบเย็บหุ้มริมผ้าหรือของ อื่น ๆ แต่ต้องใช้แถบผ้าช่วย หรือเจสียง และใช้เย็บหุ้ม 2 ข้าง เม้มเข้าเป็นตะเข็บ กลมบ้าง แบนบ้าง"	kun ⁴⁴ (ค.)	緞												
(ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่ระบุ), รบ2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ)																
เท่าที่ล่อถามผู้ออกภาษา และที่ผู้วิจัยพบด้วยตนเอง ชาวจีนและเป็น เจ้าของกิจการร้านค้าตัดเสื้อผ้ามากที่สุดในบรรดาชาวจีนกลุ่มอื่น ๆ ในประเทศไทย ผู้วิจัยจึง คิดว่า น่าจะตัดสินให้คำว่า "กุ๊น" เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนและ																
380. กุยเอง	kuj ³³ heŋ ³³	"เสื้อแบบจีนชนิดหนึ่ง คอกลม ผ่าอกตลอด ติดกระดุม"	khuj ³³ heŋ ³³ (ตจ.) khuj ³³ heŋ ³³ (ฮก.)	開胸												
(ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่ระบุ), รบ2, ม(ไม่ระบุ), ฉ, ว, ธ, E)																
381.	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">{</td> <td>ก้วยเล้ย</td> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td>kuj²² loj⁴⁵³</td> </tr> <tr> <td>ก้วยเล้ย</td> <td>kuaj⁴¹ loj⁴⁵³</td> </tr> </table>	{	ก้วยเล้ย	}	kuj ²² loj ⁴⁵³	ก้วยเล้ย	kuaj ⁴¹ loj ⁴⁵³	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">{</td> <td>"หมวกจีนแบบหนึ่ง</td> <td>koj²² loj⁵⁵</td> <td rowspan="2" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> </tr> <tr> <td>ทำด้วยไม้ไผ่และ หญ้า ปีกหมวกกลม กว้าง ตัวหมวกเป็น รูปทรงกรวยแหลม"</td> <td>koj²² loj²⁵</td> </tr> </table>	{	"หมวกจีนแบบหนึ่ง	koj ²² loj ⁵⁵	}	ทำด้วยไม้ไผ่และ หญ้า ปีกหมวกกลม กว้าง ตัวหมวกเป็น รูปทรงกรวยแหลม"	koj ²² loj ²⁵	(ตจ.) (ฮก.)	郭笠
{	ก้วยเล้ย		}		kuj ²² loj ⁴⁵³											
	ก้วยเล้ย	kuaj ⁴¹ loj ⁴⁵³														
{	"หมวกจีนแบบหนึ่ง	koj ²² loj ⁵⁵	}													
	ทำด้วยไม้ไผ่และ หญ้า ปีกหมวกกลม กว้าง ตัวหมวกเป็น รูปทรงกรวยแหลม"	koj ²² loj ²⁵														
(ที่มาของข้อมูล : ม, ธ)																

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
382. อินสี	ʔin ³³ tɕi: ³³	"สีแดง เข้มคล้ายสีลิ้นจี่ ใช้สำหรับทาแก้มและปาก"	i:n ³³ tsi: ³³ (กต.)	胭脂
(ที่มาของข้อมูล : จ)				
383. เขียม	ʔiam ⁴⁵³	"แผ่นผ้าสำหรับติดหน้าอก เด็กเล็ก ๆ มีเชือกคล้อง ไปผูกไว้ข้างหลัง; ผักกั้น เป็อน"	ʔiam ⁵⁵ (ตจ.) ʔiam ⁵⁵ (ฮก.)	掩
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม(ไม่ระบุ), จ, ว, ธ)				
384. ฉ่งช้า	tɕhoŋ ²² sam ⁴⁵³	"กระโปรงชุดผ้าข้างของ หญิงชาวจีน"	tshoe:ŋ ²¹ sa:m ⁵⁵ (กต.)	長衫
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
長衫 มีความหมายว่า "เสื้อชุดยาว" หมายถึง "ชุดที่แพ้ว" (คือ "กระโปรงชุดผ้าข้างของหญิงชาวจีน") เฉพาะในภาษาถิ่นกวางตุ้งเท่านั้น ส่วนในภาษา ถิ่นอื่น ๆ หมายถึง "เสื้อชุดยาว" โดยทั่ว ๆ ไป				
385. ขาก๊วย	kha: ²⁴ kuaŋ ⁴⁵³	"กางเกงจีนขาลิ้น"	khaw ⁵⁵ kueŋ ⁵⁵ (ตจ.) khw ⁵⁵ kueŋ ²⁵ (ฮก.)	褲坐
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, จ, ว, ธ)				
褲坐 มีความหมายว่า "กางเกงขาลิ้น" คำว่า "ขา" ใน คำยืม "ขาก๊วย" นี้ คงจะเป็นการลากเสียงให้เข้ากับความ (folk etymology) คือ คนไทยได้ยินเสียง khaw ⁵⁵ จากคำ khaw ⁵⁵ kueŋ ⁵⁵ (ตจ.) จึงออกเสียงให้เป็น "ขา" ในคำ "ขาก๊วย" เพราะ "ขา" เป็นคำที่คนไทยสามารถเข้าใจความหมายได้ดีกว่า				
386. หลิน	lin ²⁴	"ชื่อแพรจีนมีหลายชนิด"	lin ³⁵ (ก.)	綾
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม, จ, ว, ธ, E)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
387. โล่	lo: ⁴¹	"ชื่อแพรวชนิดหนึ่งเส้นไหม โปร่ง, ไข่เรียกผ้าบาง ๆ จะผี เช่น ผ้าปานโล่"	lo ⁵⁵ (ตจ.) lo ²⁵ (ฮก.)	羅

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), จ, E)

เมื่อคำนี้ยู่เดี่ยว ๆ คนจีนออกเสียงจะออกเสียงว่า lo²⁵ (ฮก.) แต่
เมื่อคำนี้เป็นพยางค์แรกของคำประสม เสียงจะเปลี่ยนไปเป็น lo²² คือ วรรณยุกต์ 25 > 22
เช่น lo²⁵ > lo²² po³² (羅布) ซึ่งมีความหมายว่า "ผ้าโล่" เป็นต้น ภาษาไทย
น่าจะยืมคำ "โล่" นี้มาจาก lo²² ซึ่งเป็นพยางค์แรกของคำประสม lo²² po³² มากกว่า
จะยืมมาจาก lo²⁵ ทั้งนี้เพราะจากผลการศึกษาระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนออกเสียง
ปรากฏว่า วรรณยุกต์ 22 ในภาษาจีนออกเสียง มักจะมา เป็น วรรณยุกต์ 41 ในคำยืมภาษาไทย

388. ยี่โป้	ji: ⁴¹ po: ⁴¹	"ผ้าสำหรับพาดไหล่ หรือคาดพุง"	y ⁵¹ pu ⁵¹ (ก.)	浴布
-------------	-------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------------	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ)

浴布 มีความหมายว่า "ผ้าอาบน้ำ" หมายถึง "ผ้าขาวม้า"
นั่นเอง จะเห็นได้ว่า คำยืม "ยี่โป้" เปลี่ยนแปลงความหมายจากคำภาษาจีนเดิมไปเล็กน้อย

389. หยก	jok ²²	"หินแก้วมีลักษณะแข็ง เป็น สีต่าง ๆ, ไข่ทำเครื่อง ประดับและเครื่องใช้ ถือว่า เป็นของมีราคา"	jok ²² (กต.)	玉
----------	-------------------	---	-------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ2 (ไม่ระบุ), จ)

ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ
ที่มีความหมายเกี่ยวกับ "หยก" อยู่ 2 คำ ดังนี้ "หยุก, เปนชื่อของอย่างหนึ่งคล้ายแก้ว,
สีขาวเหมือนหยวก, พวกจีนสำหรับใช้ทำตรา" (บรรดเลข 2514 : 203) "หยก, เปนของ
สิ่งหนึ่ง, ศรีขาวนวลคล้ายสีลาอ่อน, จีนมักใช้ทำของต่าง ๆ" (บรรดเลข 2514 : 537)

หมวดที่ 10 : สถานที่

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
390. ปักกิ่ง	pak ²² kiŋ ²²	"ชื่อเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน (Peking)" (ที่มาของข้อมูล : ม)	pak ⁵⁵ keŋ ⁵⁵ (กต.)	北京
391. (โรง)เตี้ยม	tiam ⁴⁵³	"ที่พักคนเดินทาง, โรงแรม" (ที่มาของข้อมูล : ม (ไม่ระบุ), ฉ, ว, E) จากการสอบถามผู้ออกภาษา ได้ความว่า กิจการโรงแรมเล็ก ๆ มักจะเป็นของชาวจีนและเป็นส่วนใหญ่ จากคำบอกเล่านี้ประกอบกับการพิจารณาลักษณะการออกเสียงซึ่งปรากฏว่า การออกเสียงคำนี้ในภาษาจีนและใกล้เคียงกับการออกเสียงคำยืม "เตี้ยม" ในภาษาไทยมากที่สุด ทำให้สรุปได้ว่า คำยืม "เตี้ยม" นี้ น่าจะยืมมาจากภาษาจีนและ	tiam ⁴⁴ (ค.)	店
392. ตังเกี้ยว	taj ³³ kia ²⁴	"ชื่ออ่าวทางตะวันออกของเวียดนามเหนือ" (ที่มาของข้อมูล : ฉ)	taj ³³ kia ³³ (ตจ.) taj ³³ kia ³³ (อก.)	東京
393. ไต้หวัน	taj ⁴¹ wan ²⁴	"ชื่อเกาะในทะเลจีนใต้ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของมณฑลฮกเกี้ยน เป็นที่ตั้งของประเทศสาธารณรัฐจีน" (ที่มาของข้อมูล : รบ2 (ไม่ระบุ), ม)	taj ³² wan ⁵⁵ (ตจ.) taj ²² wan ²⁵ (อก.)	台灣
394. ตงก๊ก	toŋ ³³ kok ⁵⁵	"ประเทศจีน" (ที่มาของข้อมูล : E)	toŋ ³³ kok ²² (ตจ.) tiŋ ³³ kɔk ⁵⁵ (อก.)	中國

中國 มีความหมายว่า "ประเทศจีน" เมื่อคำนี้อยู่แต่ลำพัง คือไม่มีคำอื่นมาต่อท้าย คนจีนแต่จิว จะออกเสียงเป็น toŋ³³ kok²² (ตจ.) แต่ถ้ามีคำอื่นมาต่อท้าย

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
397. เกาหลี	kaw ³³ li: ²⁴	"ชื่อประเทศและชนชาติ หนึ่งอยู่ในคาบสมุทรทาง ตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปเอเชีย"	kao ⁵⁵ li ³⁵ (ก.)	高麗

(ที่มาของข้อมูล : รบ2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ)

398. กว๋าน	kwa:n ⁴¹	"ตึก ไขควบกันว่า ตึกกว๋าน"	kuan ⁵¹ (ตจ.) kuan ⁵⁵ (ฮก.)	館
------------	---------------------	----------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

館 มีความหมายว่า "โรง, สำนัก, บ้านพัก, สถาน, ร้านหอ"

จะเห็นได้ว่า คำยืม "กว๋าน" ในภาษาไทย ได้เปลี่ยนแปลงความหมายจากคำในภาษาจีนเดิม ไปเล็กน้อย คำ "กว๋าน" นี้ สันนิษฐานว่าออกเสียงเป็น kuan⁵³ (หล.) ซึ่งจะเห็นว่า ใกล้เคียงกับการออกเสียงคำ "กว๋าน" ในภาษาไทยมากกว่า แต่เนื่องจากพจนานุกรมคำยืมเกี่ยวกับสถานะนั้น ส่วนใหญ่เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ผู้วิจัยจึงคิดว่าคำยืมนี้น่าจะยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน เมื่อมาพิจารณาการออกเสียงคำนี้ในภาษาไทยกับการออกเสียงคำนี้ในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ก็จะเห็นว่าทั้งจีนแต้จิ๋วและจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มาจาก * อยู่เพียงแห่งเดียว คือ จีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงพยัญชนะท้ายกับไทย kuan⁵¹ (ตจ.) kwa:n⁴¹ (ไทย) ส่วนจีนฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์กับไทย kuan⁵⁵ (ฮก.)

* ข้อแตกต่างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มาจาก ได้แก่ ข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยที่ต่างก็มีอยู่ทั่วไปในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ตัวอย่างเช่น ในคำยืม "กว๋าน" นี้ เสียงพยัญชนะต้น k- ที่ตามมาด้วยสระ u ทั้งในคำภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ต่างก็แตกต่างจากเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ kw- ในคำภาษาไทย เช่นนี้ถือว่า ข้อแตกต่างดังกล่าวไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มาจาก เพราะเป็นข้อแตกต่างที่ไม่สามารถนำไปใช้คัดค้านหรือสนับสนุนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ ดังนี้ เป็นต้น

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	------------------------------	----------

kwa:n⁴¹ (ไทย) อย่างไรก็ตาม ระบบการปรับเสียงคำยืมในงานวิจัยลุ่มส่นทางฝ่ายจีน แต่ลุ่มมากกว่า กล่าวคือ การปรับเสียงพยัญชนะท้าย -ŋ ให้เป็น -n ในคำยืมภาษาจีนแต่ลุ่ม นั้นมีตัวอย่างอื่น ๆ ลุ่มลุ่มน* ในขณะที่การปรับเสียงวรรณยุกต์ 55 ให้เป็น 41 ในคำยืมภาษาจีนนอกเกี้ยนนั้นไม่มีตัวอย่างอื่นลุ่มลุ่มน** ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่า "ก้วน" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต่ลุ่ม

399. ก้วน	kuan ⁴⁵³	"ช่อง , แหล่งมั่วลุ่มพวก ทุจริต"	kuan ⁵¹ (ตจ.) kuan ⁵⁵ (ฮก.)	館
-----------	---------------------	-------------------------------------	--	---

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ),จ)

館 มีความหมายว่า "โรง , สำนัก , บ้านพัก , สถานที่ , ร้านหอ"

จะเห็นได้ว่าคำยืม "ก้วน" ในภาษาไทย เปลี่ยนแปลงความหมายจากคำในภาษาจีนเดิมไปอย่างมาก และเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่ดีด้วย คำภาษาจีน 館 kuan⁵¹ (ตจ.) kuan⁵⁵ (ฮก.) ที่ ไทยรับมาใช้เป็นคำยืม 2 คำ คือ "ก้วน" และ "ก้วน" คำยืม "ก้วน" มีความหมายว่า "ตึก" (ดูคำยืมที่ 398 ข้างต้น) เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต่ลุ่ม kuan⁵¹ (ตจ.) ส่วนคำยืม "ก้วน" ที่มีความหมายว่า "ช่อง , แหล่งมั่วลุ่มพวกทุจริต" นี้ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนนอกเกี้ยน kuan⁵⁵ (ฮก.)

400. ู๋	u: ²²	"ที่ที่ไข่น้ำเข้าออกได้สำหรับ เก็บเรือหรือข่ง , ที่ต่อหรือ ซ่อมเรือ"	u: ²¹ (ตจ.) u: ³² (ฮก.)	塢
---------	------------------	--	--	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่ระบุ),รบ2(ไม่ระบุ),จ)

* การปรับเสียงพยัญชนะในคำยืมภาษาจีนแต่ลุ่ม หน้า 263

** การปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนนอกเกี้ยน หน้า 314

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
401. ชำ	tɕham ³³	"ชื่อร้านหรือเรือขายของแห้ง ต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องอาหาร เป็นต้น เรียกว่า ร้านชำ หรือ เรือชำ"	tsham ³³ (ตจ.) tsham ³³ (ฮก.)	參

(ที่มาของข้อมูล : រប1 (ไม่ระบุ), រប2 (ไม่ระบุ), บ)

參 มีความหมายว่า "ปะปน, ปนเป" ภาษาจีนก็ใช้คำนี้ใน

ความหมายของ "ร้านขายของชำ" เช่นกัน

402. แคะจั้น	kheɿ ⁵⁵ tɕan ²²	"โรงแรม"	kheɿ ⁵⁵ tsan ¹¹ (ตจ.) kheɿ ⁵⁵ tsan ³² (ฮก.)	客棧
--------------	---------------------------------------	----------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : ม)

การออกเสียง "แคะจั้น" ในภาษาจีนแต้จิ๋วและออกเสียงต่างก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดสินที่มาอยู่ฝ่ายละแห่งเดียว คือ พยางค์หลังของคำจีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงพยัญชนะท้ายกับพยางค์หลังของคำไทย kheɿ⁵⁵ tsan¹¹ (ตจ.) kheɿ⁵⁵ tɕan²² (ไทย) และพยางค์หน้าของคำจีนออกเสียงจะต่างที่เสียงสระกับพยางค์หน้าของคำไทย kheɿ⁵⁵ tsan³² (ฮก.) kheɿ⁵⁵ tɕan²² (ไทย) ผู้วิจัยไม่กล้าตัดสินได้ว่า "แคะจั้น" ควรเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือออกเสียง เพราะการปรับเสียงทั้งสองแบบต่างก็มีตัวอย่างคำยืมอื่นสนับสนุน*

403. เขียมหลอกัก	siam ⁴¹ lo: ²⁴ kok ⁵⁵	"ประเทศสยาม"	siam ³² lo ²¹ (ตจ.) kok ²² (ฮก.) siam ²² lo ²² kok ⁵⁵ (ฮก.)	暹羅國
------------------	--	--------------	--	-----

(ที่มาของข้อมูล : E)

* ดูการปรับเสียงพยัญชนะในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 263 และดูการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนออกเสียง หน้า 304

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

เมื่อเปรียบเทียบการออกเสียงคำ "เซียมหลอก๊ก" ในภาษาไทยกับในภาษาจีนแต้จิ๋วและในภาษาจีนฮกเกี้ยนแล้ว จะเห็นได้ว่า การออกเสียงในภาษาไทยนั้นมีข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาจีนแต้จิ๋วน้อยกว่าการออกเสียงในภาษาจีนฮกเกี้ยน กล่าวคือ คำภาษาจีนแต้จิ๋วมีลักษณะแตกต่างที่สำคัญในการตัดสินที่มา * อยู่เพียงแห่งเดียว คือพยางค์ท้ายของคำจีนแต้จิ๋วมีเสียงวรรณยุกต์ 22 ในขณะที่พยางค์ท้ายของคำไทยมีเสียงวรรณยุกต์ 55 ส่วนคำภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้นมีลักษณะแตกต่างที่สำคัญดังกล่าวอยู่ถึง 2 แห่ง คือ พยางค์ที่ 2 และ 3 ของคำจีนฮกเกี้ยนนั้นออกเสียงเป็นสระ ๐ และ ๖ ในขณะที่พยางค์ที่ 2 และ 3 ของคำไทยออกเสียงเป็นสระ ๐ และ ๐ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่ตัดสินให้คำนี้เป็นคำที่ยืมมาจากจีนแต้จิ๋ว เพราะการปรับเสียงสระ ๐ ให้เป็น ๖ และสระ ๖ ให้เป็น ๐ ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้นมีตัวอย่างคำยืมอื่น ๆ มาสนับสนุน **

* ข้อแตกต่างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดสินที่มา ได้แก่ ข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยที่ต่างก็มีอยู่ทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและออกเสียงในภาษาจีนฮกเกี้ยน ตัวอย่างเช่น ในคำยืม "เซียมหลอก๊ก" นี้ วรรณยุกต์ 32 ในพยางค์แรกของคำจีนแต้จิ๋ว และวรรณยุกต์ 22 ในพยางค์แรกของคำจีนฮกเกี้ยนนั้น ต่างก็แตกต่างจากวรรณยุกต์ 41 ในพยางค์แรกของคำไทย แต่ทั้งวรรณยุกต์ 32 ในภาษาจีนแต้จิ๋ว และวรรณยุกต์ 22 ในภาษาจีนฮกเกี้ยน ต่างก็มีข้อสนับสนุนการปรับเสียงมาเป็นวรรณยุกต์ 41 ในภาษาไทยด้วยกันทั้งสองฝ่าย เช่นนี้ถือว่า ข้อแตกต่างดังกล่าวไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดสินที่มา เพราะเป็นข้อแตกต่างที่ไม่สามารถนำไปใช้คัดค้านหรือสนับสนุนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ ดังนี้ เป็นต้น

** ดูการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนในหน้า 306 และ 307

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย	ภาษาถิ่นที่มาจาก	อักษรจีน
		ในภาษาไทย	ของคำยืม	

ในขณะที่ การปรับเสียงวรรณยุกต์ 22 ให้เป็น 55 ในพยางค์ท้ายของคำยืมภาษาจีนแต่เดิมนั้น ไม่มีคำยืมอื่นมาลบล้าง* โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้วิจัยคิดว่า การออกเสียงสระในพยางค์ที่ 2 และ 3 ของคำในภาษาไทยที่ต่างจากคำในภาษาจีนนอกเกี้ยนนั้น อาจอธิบายได้ว่า เกิดจากการ สลับเสียงสระ (Metathesis of Vowels) กล่าวคือ เราอาจยืมคำ "เซียมหลอก๊ก" มาใช้ โดยสลับเสียงสระ ๐ และ ๖ ในพยางค์ที่ 2 และ 3 ของคำจีนนอกเกี้ยน lo²²kok⁵⁵ มา เป็นสระ ๖ และ ๐ ในพยางค์ที่ 2 และ 3 ของคำไทย lo:⁴¹kok⁵⁵ ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่า คำ "เซียมหลอก๊ก" นี้ น่าจะเป็นคำยืมมาจากภาษาจีนนอกเกี้ยน

404. เซียงไฮ้ siaj⁴¹haj⁴⁵³ "ชื่อเมืองท่าในประเทศ siaj³²haj⁵¹ (ตจ.) 上海
จีน; ชื่อสิ่งของที่มาจาก siow²²haj⁵⁵ (ฮก.)
เมืองนี้ เช่น แพรเซียงไฮ้
(Shanghai) "

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม่ระบุ),จ,E)

405. เจหนิง ge:⁴¹mɛŋ²⁴ "สถานที่ราชการ เช่น ge²¹mɛŋ⁵⁵ (ตจ.) 衙門
ที่ทำการรัฐบาล" ge²²mɛŋ²⁵ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : จ)

406. เหลา law²⁴ "ภัตตาคาร" law⁵⁵ (ตจ.) 樓
law²⁵ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : ม,จ,บ,ว,ร)

樓 มีความหมายว่า "ตึกสูง" อันที่จริงคำภาษาจีนที่มีความหมายว่า "ภัตตาคาร" นั้นคือคำ 酒樓 tsiw²⁴law⁵⁵ (ตจ.) tsiw²⁵law²⁵ (ฮก.) แต่เนื่องจากชื่อภัตตาคารจีนทั้งหลายในไทยส่วนใหญ่จะมีชื่อร้านที่ลงท้ายด้วยคำว่า "เหลา" เช่น "อูฟเหลา" "ก๊กสีเหลา" "ห้อยเทียนเหลา" ฯลฯ คำยืม "เหลา" จึงมีความหมายเป็น "ภัตตาคาร" ไปในที่สุด

* การปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต่เดิมนั้น หน้า 281

หมวดที่ 11 : ลักษณะนาม-จำนวน-มาตรา

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
407. ปิ่ง	pɿŋ ⁴⁵³	"เล่ม (ที่มีความหนา)"	pɿŋ ⁵¹ (ตจ.) pun ⁵⁵ (อก.)	本
		(ที่มาของข้อมูล : จ)		
408. ตึ่ง	tɿŋ ²⁴	"มาตราวัดระยะของจีน 1 ตึ่ง เท่ากับ 10 เซียะ หรือ 10 ตึ่ง เท่ากับ 1 ลี้"	tɿŋ ²⁴ (ตจ.) tɿŋ ⁵¹ (อก.)	丈
		(ที่มาของข้อมูล : ม)		
409. ลีบ	tɕap ⁵⁵	"สิบ (จำนวนนับ)"	tsap ⁵⁵ (ตจ.) tsap ²⁵ (อก.)	十
		(ที่มาของข้อมูล : ว)		
410. กี้	ki: ³³	"แท่ง, อัน"	ki ³³ (ตจ.) ki ³³ (อก.) ki ³³ (หล.)	枝
		(ที่มาของข้อมูล : ว)		
		จะเห็นได้ว่า มีภาษาจีนถึง 3 ถิ่นที่ออกเสียงคำนี้ว่า ki ³³ คือ แต่ฉิว ฮกเกี้ยน และไหหลำ แม้ว่าคำยืมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะนาม-จำนวน-มาตรา ในหมวดนี้นั้น ส่วนใหญ่ จะยืมมาจากแต่ฉิวและฮกเกี้ยน แต่ก็ยังมีบางคำที่ยืมมาจากไหหลำ ผู้วิจัยยังไม่กล้าตัดสินถิ่น ที่มาของคำยืมนี้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคำยืมส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า ยืมมาจากแต่ฉิวและฮกเกี้ยน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอจัดคำยืม "กี้" นี้ให้อยู่ในประเภทคำยืมแต่ฉิว- ฮกเกี้ยนไปก่อน		
411. กัก	kak ⁵⁵	"ส่วน 1 ใน 4 ของเหล้าเท หนึ่ง, ส่วน 1 ใน 4 ของเหล้า ขวดใหญ่ ขนาด 750 ซีซี, ส่วน 1 ใน 4 ของน้ำแข็ง ของหนึ่ง"	kak ²² (ตจ.) kak ⁵⁵ (อก.)	角

คำยืม	การออกเสียง	ความหมาย ในภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มก ของคำยืม	อักษรจีน
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, ว)				
412. กิ่ง	kon ⁴⁵³	"หน่วยดวงเหล้าโรง เป็นต้น ตามวิธีประเพณี 1 กิ่ง เท่ากับ 50 ลูกบาศก์เซ็นติเมตร	kon ⁵¹ (ตจ.) kon ⁵⁵ (ฮก.)	管
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, ฐ, E)				
คำยืม "กิ่ง" นี้ ระบบการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีน ออกเกี้ยนต่างก็มีตัวอย่างอื่นสนับสนุนด้วยกันทั้งสองฝ่าย* ผู้วิจัยจึงไม่สามารถตัดสินว่า "กิ่ง" ควรเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนออกเกี้ยน				
413. เทียบ	thiap ⁴¹	"ชุด, ขนนาน เช่น ยา 1 เทียบ"	thiap ⁴² (ค.)	帖
(ที่มาของข้อมูล : ม, ฉ)				
414. เถา	thaw ²⁴	"ลักษณะนามเรียกภาชนะ ที่สอดเข้าเป็นชุดเดียวกัน เช่น ปิ่นโตเถาหนึ่ง ปิ่นโต 2 เถา หรือเรียกภาชนะ หรือสิ่งของในจำพวกเดียวกัน ที่ใหญ่ รอง และเล็ก เรียง ไปตามลำดับ เช่น ตะลุ่ม มุกเถาหนึ่ง หม้อ 2 เถา"	thau ²⁴ (หล.)	套
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ)				
415. เขียะ	tshia? ⁵⁵	"ชื่อมาตราวัดระยะของจีน เท่ากับ 1 หลา"	tshio? ²² (ตจ.) tshio? ⁵⁵ (ฮก.)	尺
(ที่มาของข้อมูล : ม)				

* ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283 และดูการปรับเสียงสระ
ในคำยืมภาษาจีนออกเกี้ยน หน้า 307

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
416. บ่วน	buan ²²	"หมื่น (จำนวนนับ)"	buan ²¹ (ตจ.) ban ³² (ฮก.)	萬
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
417. หุน	hun ²⁴	"ชื่อมาตราวัดหรือชั่งของสินใน มาตราวัด 1 หุน หมายถึง เส้น ผ่าศูนย์กลาง 1.5 ใน 16 ของ นิ้ว ในมาตราชั่ง 5 หุน เท่ากับ 1 เฟื้อง"	hun ³³ (ตจ.) hun ³³ (ฮก.)*	分
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ฉ, ฐ, E)				
418. ลี้	li: ⁴⁵³	"ชื่อมาตราวัดความยาวของสิน 1 ลี้ = 555.55 เมตร"	d ¹ i ⁵¹ (ตจ.) d ¹ i ⁵⁵ (ฮก.)	里
(ที่มาของข้อมูล : ฉ, ว, E)				
419. หลี	li: ²⁴	"ชื่อมาตราสิน คือ 10 หลี เป็น 1 หุน"	d ¹ i ⁵⁵ (ตจ.) d ¹ i ²⁵ (ฮก.)	釐
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, E)				
420. ลุย	luj ⁴⁵³	"ลักษณะของใบผักที่ห่อหุ้ม กันเป็นหัว ๆ เช่น ผักกาด ลุย คะนาลุย"	luj ⁵⁵ (ตจ.) luj ²⁵ (ฮก.)	蕾
(ที่มาของข้อมูล : ม)				

* ดูเหตุผลการตัดลิ้นคำยืมลักษณะนี้ ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ตือฮวน" หน้า 67

หมวดที่ 12 : ดอกไม้-ต้นไม้

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
421. แปะอะ	peɿ ⁵⁵ haɿ ⁵⁵	"ไม้จำพวกมีหัว ดอกใหญ่ กลีบยาว ฝีสต่าง ๆ มีชื่อ วิทยาศาสตร์ว่า Lillium japonicum Thumb" (ที่มาของข้อมูล : จ, E) เมื่อคำนี้อยู่แต่ลำพัง คือไม่มีคำอื่นมาต่อท้าย คนจีนแต่จิวจะออกเสียงเป็น peɿ ⁵⁵ haɿ ²² (ตจ.) แต่ถ้ามีคำอื่นมาต่อท้ายเมื่อใด เสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ท้ายของคำจะเปลี่ยน จาก haɿ ²² ไปเป็น haɿ ⁵⁵ คือวรรณยุกต์ 22 > วรรณยุกต์ 55 เช่น peɿ ⁵⁵ haɿ ²² > peɿ ⁵⁵ haɿ ⁵⁵ hue ³³ (百合花) ซึ่งมีความหมายว่า "ดอกแป๊ะอะ" เป็นต้น ภาษา ไทยน่าจะยืมคำ "แป๊ะอะ" นี้มาจาก peɿ ⁵⁵ haɿ ⁵⁵ ซึ่งเป็นการออกเสียงเมื่อมีคำอื่นมาต่อท้าย อย่างเช่นในคำ peɿ ⁵⁵ haɿ ⁵⁵ hue ³³ มากกว่าจะยืมมาจาก peɿ ⁵⁵ haɿ ²² ซึ่งเป็นการออก เสียงเมื่อคำนี้อยู่โดยลำพัง	peɿ ⁵⁵ haɿ ²² (ตจ.) pek ⁵⁵ hap ²² (ฮก.)	百合
422. โป๊ยเซียน	po:j ⁵⁵ sian ³³	"ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง (Euphorbia sp.) ในวงศ์ Euphorbiaceae ต้นเป็นเหลี่ยมหนามแหลม มีดอกเล็ก ๆ เป็นกระจุก โดยมากสีแดง" (ที่มาของข้อมูล : รบ2(ไมระบุ), ม(ไมระบุ), จ, ๘)	pojɿ ⁵⁵ sian ³³ (ตจ.) pat ⁵⁵ sian ³³ (ฮก.)	八仙
423. เต๋ฮวย	te: ⁴¹ huaj ³³	"ดอก camellia ซึ่งเป็น ดอกของพันธุ์ไม้ดอกใน ตระกูลชาและเมียง" (ที่มาของข้อมูล : E)	te ²¹ hue ³³ (ตจ.) te ²² hue ³³ (ฮก.)	茶花

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
424. ตัวโฮ่งสี	tua ⁴¹ ho:ŋ ⁴¹ tɕi: ⁴⁵³	"เมล็ดของพืชชนิดหนึ่ง ใช้เข้ายาสมุนไพร ประทานแก้โรคเรื้อน"	tua ²¹ huan ³³ tsi ⁵¹ (ตจ.) tua ²² huan ³³ tsi ⁵⁵ (ฮก.)	大風子

(ที่มาของข้อมูล : E)

425. อาเฟียน	ʔa: ³³ phian ⁴¹	"ฝิ่น"	ʔa ³³ phian ⁴² (ตจ.)	鴉片
--------------	---------------------------------------	--------	--	----

(ที่มาของข้อมูล : E)

426. ฉ่าฉ่า	tɕham ²⁴ tɕha: ²⁴	"ชื่อเรียกไม้เนื้ออ่อน โดยมากเป็นพวกไม้ สน (conifers) ที่ใช้ ทำหีบบรรจุของมาจาก ต่างประเทศ"	sam ³³ tsha ⁵⁵ (ตจ.) sam ³³ tsha ²⁵ (ฮก.)	杉柴
-------------	---	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : រប1 (ไม่ระบุ), រប2 (ไม่ระบุ), ជ, វ)

การออกเสียงคำยืมคำนี้เป็น "ฉ่าฉ่า" คงเป็นไปตามการกลมกลืนของเสียง (sound assimilation) คือ เมื่อรับคำภาษาจีนอกเสียง sam³³tsha²⁵ (ฮก.) เข้ามาในภาษาไทยเสียง s ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์แรกเกิดการกลมกลืนกับเสียง tsh ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์หลัง จึงเปลี่ยนเป็นเสียงพยัญชนะต้น tɕh ในภาษาไทย ในขณะที่เสียงวรรณยุกต์ 33 ในพยางค์แรกก็เกิดการกลมกลืนกับเสียงวรรณยุกต์ 25 ในพยางค์หลัง จึงเปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์ 24 ในภาษาไทย เราจึงออกเสียงเป็น tɕham²⁴tɕha:²⁴ "ฉ่าฉ่า" *

* คำยืมที่ 456 "ฉ่าฉ่าง" ซึ่งมีการปรับเสียงคำยืมในลักษณะที่คล้ายคลึงกันนี้

คำยืม การออกเสียง ความหมายใน ภาษาสันถินที่มา อักษรจีน
ภาษาไทย ของคำยืม

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำยืม "จำจ๋า" ไว้ในหนังสือ อักษรธานศรับท
พ.ศ. 2416 ว่า "จำจ๋า, เป็นชื่อไม้อย่างหนึ่ง มาแต่เมืองจีนแล้ว เมืองอังกริศบ้าง, เหมือน
ที่เขาต่อหีบนั้น" (บรัดเลย์ 2514 : 157)

427. เบ็ส be:⁵⁵ tɕi:²⁴ "ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง (Strychnos be²⁴ tsi⁵¹ (ตจ.) 馬前
nuxvomica) ในวงศ์ be²⁵ tsi²⁵ (ฮก.)

Strychnaceae

คล้ายตุ้มกา ผลกลม เมล็ด

แบนกลม มีสารประกอบ

ประเภทแอลคาลอยด์ 2

ชนิด คือ สตรีกนิน และ

บรูซิน เป็นยาพิษ ใช้เป็น

เครื่องยา, โกรฐกะกลิ้ง

หรือตุ้มกาแดงก็ว่า, แลลง

ใจ, แลลงเขือก็ว่า"

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, ว)

428. โบทัน bo:³³ tan²⁴ "ชื่อไม้ดอกของจีนชนิดหนึ่ง bow²⁴ tũa³³ (ตจ.) 牡丹
มีดอกหลายสี มีชื่อวิทยาศาสตร์ - bo²⁵ tan³³ (ฮก.)
คำศัพท์ว่า Paeonia

moutan Art."

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม้ระบุ), ฉ, E)

429. เหมย me:j²⁴ "ชื่อดอกไม้ของจีนชนิดหนึ่ง mei³⁵ (ก.) 梅
มีดอกสีขาว มีชื่อวิทยาศาสตร์
ว่า Myrica esculenta
Ham"

(ที่มาของข้อมูล : ม(ไม้ระบุ), ฉ)

คำยืม   การออกเสียง   ความหมายใน
ภาษาไทย   ภาษาจีนที่มาจาก
คำยืม   อักษรจีน

คำยืม "เหมย" นี้ นอกจากไทยจะรับมาเป็นคำเรียกช่อดอกไม้ชนิดหนึ่ง
แล้วยังรับมาเป็นคำสะแลงในความหมาย "หญิงสาวชาวจีน" อีกด้วย (ดูคำยืมที่ 197 "เหมย"
ในหมวดที่ 2 : สำนวนพูด-ภาษาสะแลง หน้า 130)

430. หลิว   liw²⁴   "ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง   d¹liw⁵¹ (ตจ.) 柳
(*Salix babylonica*)   d¹liw⁵⁵ (ฮก.)
ในวงศ์ Salicaceae
ออกดอก เป็นช่อกลม ๆ
ยาวประมาณ 2.5-4 ซม.
กิ่งและใบ ห้อยลงมา
นิยมปลูกเป็นไม้
ประดับ"

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม, ธ)

การปรับเสียงวรรณยุกต์ 55 ให้เป็น 24 ในคำยืมภาษาจีนอกเกือบนั้น
ตัวอย่างอื่น ๆ สันับสนุน ในขณะที่การปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ให้เป็น 24 ในคำยืมภาษาจีน
แต่ตัวนั้นไม่มีตัวอย่างอื่นสนับสนุน* ดังนั้น คำยืม "หลิว" จึงน่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนอกเกือบ

431. โลติน   lo:⁴¹ tin⁴⁵³   "ต้นหางไหล เป็นพรรณ   low²¹ tin⁵⁵ (ตจ.) 蘆藤
ไม้ชนิดหนึ่ง (*Millettia   lo²² tin²⁵ (ฮก.)
racemosa*) ในวงศ์ Legu-
minosae ใช้เป็นยาพิษฆ่า
แมลงที่กินใบผัก เป็นต้น"

(ที่มาของข้อมูล : ม)

* ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนอกเกือบ หน้า 315 และดูการปรับเสียง
วรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแท้ หน้า 283

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม
-------	-------------	-----------------------	---------------------------

ผลการศึกษาระบบการปรับเสียงคำยืม ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจว่าคำยืม "โล่ตัน"
ควรจะเป็นคำยืมที่มาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ทั้งนี้เพราะ การปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วมีข้อมูล
สนับสนุนว่า เสียงสระ ๐ ที่ตามพยัญชนะกึ่งสระ w ในภาษาจีนแต้จิ๋ว จะยืมมา เป็นเสียงสระ ๐ :
ในภาษาไทย และพยัญชนะท้าย -ŋ ในภาษาจีนแต้จิ๋ว จะยืมมา เป็น พยัญชนะท้าย -ŋ ใน
ภาษาไทย ในขณะที่การปรับเสียงคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ไม่มีข้อมูลใดที่จะมาสนับสนุนว่า เสียง
วรรณยุกต์ 25 ในพยางค์ท้ายของภาษาจีนฮกเกี้ยน จะยืมมา เป็น เสียงวรรณยุกต์ 55 ในพยางค์
ท้ายของคำ เป็นในภาษาไทย*

---

* ดูการปรับเสียงสระและพยัญชนะในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 270 และหน้า 265
และดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 208

หมวดที่ 13 : คำเรียกชนชาติ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มาจากคำยืม	อักษรจีน
432. แต่ฉิว	te: ⁴¹ tɕiw ²⁴	"จีนชาวเมืองแต่ฉิวใน มณฑลกวางตุ้ง ประเทศ จีน; เรียกภาษาของจีน ชาวนี้นี้ว่า ภาษาแต่ฉิว"	tiə ²¹ tsiw ³³ (ตจ.) tio ²² tsiw ³³ (ฮก.)	潮州
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, E)				
433. ตังนั้ง	tɕiŋ ⁴¹ nan ⁴⁵³	"คนจีน"	tɕiŋ ²¹ nan ⁵⁵ (ตจ.) tɕiŋ ²² lan ²⁵ (ฮก.)	唐人
(ที่มาของข้อมูล : ม)				
434. จีน	tɕi:n ³³	"ชื่อประเทศและชนชาติหนึ่ง อยู่ทางทิศเหนือของประเทศ ไทย"	tɕhiŋ ⁵⁵ (ตจ.) tsin ⁵¹ (ฮก.)	秦
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ๕, H)				
秦 หมายถึง ราชวงศ์ฉิน (พ.ศ. 289-337) เข้าใจกันว่า จีน สิ้น และไชน่า มาจากคำว่า "ฉิน" นี้เอง (เจลิม ยงบุญเกิด 2512 : 15)				
435. กวางตุ้ง	kwa:ŋ ³³ tɕuŋ ⁴¹	"ชื่อชนจีนชาวหนึ่งอยู่ใน มณฑลกวางตุ้งของประเทศ จีน"	kwa:ŋ ³⁵ toŋ ⁵⁵ (กต.)	廣東
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, ว)				
คำยืม "กวางตุ้ง" นี้ หมอบรัดเลย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "เมืองกวางตุ้ง" เป็นเมืองจีน, เรียกเมืองกิ่งตั้งบ้าง ว่า เป็นเมืองปากน้ำ ขึ้นกับเมืองปะกิ่งนั้น" (บรรดเลข 2514 : 514)				
436. อังม้อ	ɔaŋ ⁴¹ mo: ⁴⁵³	"ฝรั่ง"	ɔaŋ ²¹ mo: ⁵⁵ (ตจ.) ɔaŋ ²² mo: ²⁵ (ฮก.)	紅毛

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

(ที่มาของข้อมูล : จ)

紅毛 มีความหมายว่า "ผมแดง" เป็นคำใช้เรียกพวกชาวฝรั่ง

437. แคะ	khɛɯ ⁵⁵	"ชื่อสินพวกหนึ่ง"	khɛɯ ²² (ตจ.)	客
			khɛɯ ⁵⁵ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม)

เมื่อคำนี้อยู่เดี่ยว ๆ สินแต่จ้าวจะออกเสียงเป็น khɛɯ²² (ตจ.) แต่เมื่อคำนี้เกิดเป็นพยางค์แรกของคำประสมเสียงจะเปลี่ยนไปเป็น khɛɯ⁵⁵ คือ วรรณยุกต์ 22 > 55 เช่น khɛɯ²² > khɛɯ⁵⁵ naŋ⁵⁵ (客人) ซึ่งมีความหมายว่า "คนจีนแคะ" เป็นต้น และเมื่อจะพูดถึงคนจีนแคะ คนจีนแต่จ้าวมักจะต้องใช้คำ khɛɯ⁵⁵ naŋ⁵⁵ (ตจ.) เสมอ หายากมากที่จะพูดว่า khɛɯ²² (ตจ.) เพียงคำเดียว ดังนั้น ภาษาไทยน่าจะยืมคำ "แคะ" นี้มาจาก khɛɯ⁵⁵ ซึ่งเป็นพยางค์แรกของคำประสม khɛɯ⁵⁵ naŋ⁵⁵ มากกว่าจะยืมมาจาก khɛɯ²²

438. ไหลล่า	haj ²⁴ lam ²⁴	"ชนชาติจีนล่าชาหนึ่งอยู่ ที่เกาะไหลล่า"	haj ²⁴ nam ⁵⁵ (ตจ.)	海南
			haj ²⁵ lam ²⁵ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, ว, E)

439. ฮวน	huan ³³	"คำที่จีนใช้เรียกคน ต่างชาติ"	huɑŋ ³³ (ตจ.)	番
			huan ³³ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, จ)

ผู้วิจัยตัดสินให้คำยืม "ฮวน" เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน เพราะการออกเสียงคำนี้ในภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้นใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงในภาษาไทย คือ huan³³ (ฮก.) huan³³ (ไทย) อย่างไรก็ตาม การปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต่จ้าวก็มีข้อมูลที่น่าสนใจว่า พยางค์หน้าท้าย -ŋ ของคำภาษาจีนแต่จ้าวบางคำ จะเปลี่ยนเป็น -n เมื่อมีการยืมคำเข้ามาใช้ในภาษาไทย แต่เนื่องจากการปรับเสียงแบบ -n > -n ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ก็มีข้อมูลสนับสนุนอยู่มากมายและผู้วิจัยคิดว่า การใช้หลักเกณฑ์ระบบการปรับเสียงช่วยตัดสินยังเป็นหลักเกณฑ์อันดับรองจากการเปรียบเทียบภาษาถิ่นที่มีการออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทย โดยเฉพาะเมื่อยังมีข้อมูลอันใดที่จะมาสนับสนุนทางฝ่ายจีนแต่จ้าวเพื่อคัดค้านทาง

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	---------------------------	----------

ฝ่ายจีนอกเกี้ยน ฉะนั้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะตัดสินให้คำ "ฮวน" เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนอกเกี้ยนไปก่อน*

อนึ่ง ภาษาจีนไหหลำก็ออกเสียงคำนี้เป็น huan³³ (หล.) เช่นกัน แต่เนื่องจากคำยืมที่ใช้เรียกชนชาติในหมวดนี้ ไม่มีคำใดเลยที่จะยืมมาจากภาษาจีนไหหลำ แม้แต่ชื่อเรียกชนชาติไหหลำเองก็ตาม ดังนั้น "ฮวน" จึงน่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนอกเกี้ยนมากกว่า

440. อกเกี้ยน hok⁵⁵ kian⁴¹ "ชาวจีนในเขตลอกเกี้ยน hok⁵⁵ kian¹¹ (ตจ.) 福建
ของประเทศจีน, ชาวจีน hok⁵⁵ kian³² (อก.)**
ที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในเขตล
อกเกี้ยน"

(ที่มาของข้อมูล : รบ2(ไม่ระบุ), ม(ไม่ระบุ), ฉ)

* ดูเหตุผลการตัดสินคำยืมลักษณะนี้ ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ต้อฮวน" หน้า 67 ประกอบ

** ดูเหตุผลการตัดสินคำยืมลักษณะนี้ ในเชิงอรรถของคำยืมที่ 13 "ต้อฮวน" หน้า 67

หมวดที่ 14 : ยานพาหนะ

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
441. โปะจ้าย	po ² tɕa:j ⁴¹	"เรือสำเสียงหรือบรรทุก ของชนิดหนึ่ง เป็นเรือ ขนาดใหญ่ต่ออย่างแบบ ตะวันตก แต่มีเสาเพลลา ใบเป็นอย่างสำเภา"	po ² tsaj ¹¹ (ตจ.) pɔk ⁵⁵ tsaj ³² (ฮก.)	駁 儀
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), จ, ๕, E)				
442. ตังเก	taŋ ³³ ke: ³³	"ชื่อเรือสับปลาทะเล ชนิดหนึ่ง"	taŋ ³³ ke ³³ (ตจ.) tɔŋ ³³ ka ³³ (ฮก.)	東 家
(ที่มาของข้อมูล : รบ2, จ, ๖)				
443. เก่งฟั้ง	keŋ ²⁴ phaŋ ⁴⁵³	"เรือสำปั้นขนาดใหญ่มีแก่ง กลางสำ เช่น เรือเก่งฟั้ง ทั้งล่องสำรอง เสรีจ (นิราศลอนดอน)"	keŋ ³³ phaŋ ⁵⁵ (ตจ.) kiɔŋ ³³ phɔŋ ²⁵ (ฮก.)	宮 航
(ที่มาของข้อมูล : รบ, ม (ไม่ระบุ), จ)				
หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "เก่งฟั้ง" ไว้ในหนังสืออักษรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "เก่งฟั้ง, ทำด้วยไม้แปนหลังคาเล็กบ้างโตบ้าง ใส่วัสดุเรือสำปั้นแปนต้น" (บรัดเลย์ 2514 : 31)				
444. เจียมจิ้น	ɕiam ⁴¹ tɕun ⁴⁵³	"ชื่อเรือขนาดใหญ่ ต่อด้วย ไม้สำหรับขนถ่ายและบรร- ทุกสินค้า"	ɕiam ²¹ tsun ⁵⁵ (ตจ.) ɕiam ²² tsun ²⁵ (ฮก.)	監 船
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2, ม (ไม่ระบุ), จ, ๖, ๕, E)				
監 船 มีความหมายว่า "เรือเกลือ" เรือชนิดนี้คงจะใช้บรรทุกเกลือ มาก่อน ภายหลังจึงได้ใช้ขนถ่ายและบรรทุกสินค้าในสำน้ำ" (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 133)				

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	------------------------------	----------

ผู้วิจัยตัดลิ้นให้คำ "เฮี้ยมจิ้น" ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว เพราะการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วมีข้อมูลที่จะสนับสนุนว่า พยางค์หน้าท้าย -ŋ ของคำภาษาจีนแต้จิ๋วจะเปลี่ยนเป็น -n เมื่อมีการยืมคำเข้ามาใช้ในภาษาไทย ในขณะที่การปรับเสียงคำยืมภาษาจีนออกเฉียง ไม่มีข้อมูลที่จะสนับสนุนว่าวรรณยุกต์ 25 ในคำพยางค์ท้ายของภาษาจีนออกเฉียง จะเปลี่ยนเป็น วรรณยุกต์ 453 เมื่อมีการยืมคำมาใช้ในภาษาไทย

445. ฮับเฉา $ʔap^{22} tɕhaw^{24}$ "ของถ่วงเรือกันโคลง $ʔa:t^{33} tshw:ŋ^{35}$ (กต.) 壓艙

มีหินและทรายเป็นต้น"

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ฉ)

446. ลำปั้น $sam^{24} pan^{41}$ "ชื่อเรือชนิดหนึ่ง ห้างท้าย $sam^{33} pan^{51}$ (ตจ.) 三板

เฮ็ด" $sam^{33} pan^{55}$ (ฮก.)

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ, ฐ)

三板

มีความหมายตามตัวอักษรว่า "ไม้กระดาน 3 แผ่น" ใช้เป็นคำเรียกเรือลำปั้นในภาษาจีน ที่ใช้ความหมายว่าไม้กระดาน 3 แผ่น มาเรียกชื่อเรือชนิดนี้คงเป็นเพราะเรือลำปั้นเป็นเรือขนาดเล็กนั่นเอง เฉลิม ยงบุญเกิด กล่าวว่ "เรือใหญ่กินน้ำสกเข้าเทียบฝั่งไม่ได้ การไปมาระหว่างเรือใหญ่กับฝั่งต้องใช้เรือเล็ก คือเรือลำปั้น เวลาออกเรือก็ยกเรือลำปั้นขึ้นบนเรือใหญ่" (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 120)

แม้ว่าชาวจีนแคะจะเรียกเรือลำปั้นว่า $sam^{24} pan^{42}$ (ค.) ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาดูแล้วเห็นว่า ชาวจีนแคะไม่มีผู้เชี่ยวชาญทางทะเลเลย ประกอบกับคำยืมที่ใช้เรียกชื่อเรือ ส่วนใหญ่ก็เป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วและออกเฉียง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สกินเนอร์ (Skinner 1962) และ มัลลิกา เรื่องระพี (2518) ก็ได้กล่าวสนับสนุนเรื่องบทบาทในการเดินทะเลในประเทศไทยของชาวจีนแต้จิ๋ว และออกเฉียง (ดูเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หน้า 6) และเมื่อสอบถามจากผู้ออกภาษาก็ได้ความตรงกัน ผู้วิจัยจึงคิดว่า คำ "ลำปั้น" น่าจะยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือออกเฉียง เมื่อพิจารณาการออกเสียงคำนี้ใน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	--------------------------	----------

ภาษาไทยกับการออกเสียงคำยืมในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ก็จะเห็นว่า ทั้งจีนแต้จิ๋วและจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มาอยู่เพียงแห่งเดียว คือ จีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงพยัญชนะท้ายกับไทย sam³³ paŋ⁵¹ (ตจ.) sam²⁴ paŋ⁴¹ (ไทย) ส่วนจีนฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์กับไทย sam³³ paŋ⁵⁵ (ฮก.) sam²⁴ paŋ⁴¹ (ไทย) อย่างไรก็ตาม ระบบการปรับเสียงคำยืมในงานวิจัยนี้สำหรับสำนวนทางฝ่ายจีนแต้จิ๋วมากกว่า กล่าวคือ การปรับเสียงพยัญชนะท้าย -ŋ ให้เป็น -n ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋วนั้นมีตัวอย่างอื่น ๆ สำหรับสำนวน ในขณะที่การปรับเสียงวรรณยุกต์ 55 ให้เป็น 41 ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้นไม่มีตัวอย่างอื่นสำหรับสำนวน** ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดว่า "สามปั้น" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว

447. ซ่าเล้ง	sa: ³³ leŋ ⁴⁵³	"สามล้อ"	sã ³³¹ diŋ ⁵¹ (ตจ.)	三輪
			sã ³³¹ dian ⁵⁵ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : ม)

* ข้อแตกต่างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มา ได้แก่ ข้อแตกต่างจากการออกเสียงในภาษาไทยที่ต่างก็มีอยู่ทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ตัวอย่างเช่น ในคำยืม "สามปั้น" นี้ เสียงวรรณยุกต์ 33 ในพยางค์แรกของคำจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน ต่างก็แตกต่างจากเสียงวรรณยุกต์ 24 ในพยางค์แรกของคำไทย เช่นนี้ถือว่า ข้อแตกต่างดังกล่าวไม่ใช่ข้อแตกต่างที่สำคัญในการตัดลิ้นที่มา เพราะเป็นข้อแตกต่างที่ไม่สามารถนำไปใช้คัดค้านหรือสนับสนุนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้ ดังนี้ เป็นต้น

** ดูการปรับเสียงพยัญชนะท้ายในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 263 และ ดูการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 314

หมวดที่ 15 : เบ็ดเตล็ด

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
448. เปีย	pi^{33}	"ผมที่ตกห้อยยาวลงมา ; เรียกกลายที่ตกตอก 3 ขา ไขว้กันว่า ลายเปีย"	pi^{33} (ตจ.) pi^{33} (ฮก.)	辮

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2, ฉ)

หมอบรัดเลย์ ได้กล่าวถึงคำ "เปีย" ไว้ในหนังสืออักษรธาภิธานศรับท์ พ.ศ.
2416 ว่า "เปีย, คือแฉ่งวงกลม, เปนภาษาจีนว่าเปีย, เหมือนผมเล็กทำเป็นวงไว้ที่หัวนั้น"
(บรัดเลย์ 2514 : 405)

449. ซี	pi^{41}	"ครึ่งประทับตราที่ผูก ข้อมือขึ้นครั้งก่อน เป็น สำคัญว่าได้เสียเงิน ค่าราชการแล้ว"	pi^{24} (ตจ.) pi^{51} (ฮก.)	幣
---------	-----------	--	------------------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม (ไม่ระบุ), ฉ)

幣 มีความหมายว่า "เงินตรา" จะเห็นได้ว่า คำยืม "ซี" ในภาษา
ไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากคำในภาษาจีนเดิม คำ 幣 pi^{24} (ตจ.) pi^{51} (ฮก.) นี้ เป็นคำ
ภาษาจีนที่ไทยยืมมาใช้เป็นคำยืมถึง 3 คำ (3 ความหมาย) ซึ่งได้แก่ คำยืมที่ 449 นี้ คำยืม
ที่ 353 "ซี" และคำยืมที่ 354 "ซี" ในหมวดที่ 8 : การละเล่น (ดูหน้า 181 และ 182)

450. เต็ง	$teŋ^{33}$	"ทับลงไป"	$teŋ^{11}$ (ตจ.) $teŋ^{33}$ (ฮก.)	釘
-----------	------------	-----------	--------------------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2 (ไม่ระบุ), ม)

451. ตัวลีว	$tua^{41} siw^{24}$	"ซ่อมแซม เช่น ต้องตัว- ลีว ลีวเอาเอาเข้าอู่"	$tua^{21} siw^{33}$ (ตจ.) $tua^{32} siw^{33}$ (ฮก.)	大修
-------------	---------------------	---	--	----

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, E)

452. { เก้า }	{ kaw^{41} kaw^{453} }	"หมา"	kaw^{51} (ตจ.) kaw^{55} (ฮก.)	狗
---------------	-------------------------------	-------	--------------------------------------	---

(ที่มาของข้อมูล : ว, E)

จะเห็นได้ว่า "เก้า" ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ในขณะที่ "เกี้ยว" ยืมมาจาก
ภาษาจีนฮกเกี้ยน

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
453. เก๋า	kaw ²⁴	"สิง"	kaw ⁵⁵ (ตจ.) kaw ²⁵ (อก.)	猴
(ที่มาของข้อมูล : ว)				
454. เกาเหลียง*	kaw ³³ lian ²⁴	"ชื่อดินชนิดหนึ่งใช้ ปั้นทำเครื่องเคลือบ ดินเผาได้ดี"	kao ⁵⁵ lian ³⁵ (ก.)	高良
(ที่มาของข้อมูล : รบ1 (ไม่ระบุ), รบ2)				
455. อั้งยี่	ʔaŋ ⁴¹ ji: ⁴¹	"ลัษณาคมสับของคนจีน"	ʔaŋ ²¹ zɛi ²¹ (ตจ.) ʔaŋ ²² d ¹ i ³² (อก.)	洪字
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม (ไม่ระบุ), ฉ, ว, E)				
456. ฉ่าเจง	tɕham ²⁴ tɕheŋ ²⁴	"มูลฝืนครั้งที่สามใช้ ลุ่มใหม่ได้อีก"	sam ³³ tshen ³³ (ตจ.) sam ³³ tshen ³³ (อก.)	三清
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ว, ฉ)				

三清 มีความหมายว่า "ชำระเป็นครั้งที่สาม" เป็นภาษาที่ใช้ในการ
ลุ่มฝืน กล่าวคือ ฝืนที่ลุ่มแล้ว เมื่อแคะเอามูลฝืนออกจากกลอง ก็ยังนำมูลฝืนนั้นมาลุ่มได้อีกและ
เมื่อลุ่มมูลฝืนแล้ว ก็ยังแคะเอามูลฝืนที่เหลือจากมูลฝืนครั้งที่แล้วนำมาลุ่มใหม่ได้อีก มูลฝืนที่แคะ
จากกลองนำมาลุ่มใหม่เป็นครั้งที่ 3 นี้เรียกว่า 三清 sam³³ tshen³³ (ตจ.) (อก.)
(เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 82)

* คำ "เกาเหลียง" ที่เป็นชื่อดินเกาเหลียงนี้ เป็นคนละคำกับ คำยืมที่ 43
"เกาเหลียง" ในหมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร ที่เป็นชื่อเหล่าเกาเหลียง อักษรจีน
ของคำ 2 คำนี้ก็ใช้ต่างกัน คือ "(ดิน)เกาเหลียง" ใช้อักษรจีนว่า 高良 kao⁵⁵ lian³⁵ (ก.)
ส่วน "(เหล่า)เกาเหลียง" ใช้อักษรจีนว่า 高梁 kao⁵⁵ lian³⁵ (ก.)

คำยืม	การออกเสียง	ความหมายใน ภาษาไทย	ภาษาจีนถิ่นที่มา ของคำยืม	อักษรจีน
-------	-------------	-----------------------	------------------------------	----------

การออกเสียงคำนี้เป็น "จ่าเจง" ก็คงเนื่องมาจากการกลมกลืนของเสียง (sound assimilation) คือ เมื่อรับคำภาษาจีน sam³³ tshen³³ (ตจ.) เข้ามาในภาษาไทย เสียง s ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์แรกเกิดการกลมกลืนกับเสียง tsh ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นในพยางค์หลัง จึงต่างก็มาเป็นเสียงพยัญชนะต้น tɕh ในภาษาไทย คือออกเสียงเป็น tɕham²⁴ tɕhen²⁴ ไปในที่สุด*

457. อ้วน	huan ⁴⁵³	"ก่อความวุ่นวาย, ก่อปฏิ- .กิริยา, ขบถ"	huan ⁵¹ (ตจ.)	反
			huan ⁵⁵ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : จ, E)

458. อวง	huan ³³	"ลม"	huan ³³ (ตจ.)	風
			huan ³³ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : จ)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษาจีนไหหลำก็ออกเสียงคำนี้ว่า huan³³ (หล.) เช่นกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่าคำ "อวง" น่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยน เพราะคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยนมากกว่าภาษาจีนไหหลำ ผู้วิจัยจึงอาศัยแนวโน้มดังกล่าวนี้เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินที่มาของคำยืมนี้

459. หอง	hɔŋ ²⁴	"สั่งให้ลุกขึ้น, แต่งให้ลุกขึ้น"	hɔŋ ³³ (ตจ.)	封
			hɔŋ ⁵⁵ (ฮก.)	

(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, จ)

* คำยืมที่ 426 "จ่าจ่า" ซึ่งมีการปรับเสียงคำยืมในลักษณะที่คล้ายคลึงกันนี้ในหน้า 205

คำยืม การออกเสียง ความหมายใน ภาษาจีนถิ่นที่มา อักษรจีน

封 มีความหมายว่า "เลื่อนชั้น, เลื่อนตำแหน่ง, แต่งตั้งให้สูงขึ้น"

จะเห็นได้ว่าคำยืม "หอม" ในภาษาไทยนี้มีความหมายใกล้เคียงกับคำในภาษาจีนเดิมมาก แต่ภาษาจีนมิได้ใช้คำนี้เป็นคำเรียกชื่ออาหาร เหมือนดังที่ไทยรับคำ "หอม" นี้มาใช้ในความหมายของคำว่า "แกงหอม" (ดูคำยืมที่ 92 "หอม" ในหมวดที่ 1 : อาหาร-การปรุงอาหาร) อีกความหมายหนึ่งด้วย

460. โล๊ะผ่าง lo⁵⁵ pha:n²² "โจรสลัดออกค้าส่งปล้น" lak⁴⁴ pha:n¹¹ (หล.) 落帆
(ที่มาของข้อมูล : ฉ)

ไทยคงจะยืมคำ "โละผ่าง" นี้มาจากภาษาจีนไหหลำแน่ เพราะในอดีตจีนไหหลำมักเป็นพวกที่เกี่ยวข้องกับทะเลและผจญภัยทางทะเลมากกว่าจีนจำพวกอื่น ลักินเนอร์กล่าวไว้ว่า

The Hainanese Chinese were from the beginning a seagoing people; they had arrived by sea, and, faced with an inhospitable mountainous interior and hostile aborigines, they maintained their maritime orientation (Skinner 1962 : 29)

461. โล้ lo:⁴⁵³ "การแจวเรือโดยวิธีโหนดตัว" lu⁵¹ (ตจ.) 櫓
กตแจวลงไปในน้ำ กระตัก lo⁵⁵ (ฮก.)
ไปมา"

(ที่มาของข้อมูล : รบ1(ไม่ระบุ), รบ2(ไม่ระบุ), ฉ, ว)

คำยืมนี้มักจะใช้ในสำนวนพูด เช่น "จึงโถมโละสำเภา" "แจวไม่เป็นโละเป็นพาย" และ "ทำอะไรไม่เป็นโละเป็นพาย" เป็นต้น

462. โล้โต lo:³³ to:³³ "อูฐ" luo⁵¹ tuo⁵⁵ (ก.) 駱駝
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ, ว)

463. เรียว riaw³³ "สายสำหรับรั้งใบเรือ" liau¹¹ (หล.) 繚
(ที่มาของข้อมูล : รบ1, รบ2, ม, ฉ)

ภาษาจีนแคะก็ออกเสียงคำนี้เป็น liau¹¹ (ค.) เช่นกัน แต่เนื่องจากชาวฮั่นแคะเป็นชาวฮั่นที่ไม่ชำนาญทางทะเลและไม่มีใครได้ผูกพันกับท้องทะเลเท่าชาวฮั่นไหหลำ

ข้อสังเกตเกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบันทั้ง 463 คำที่ได้กล่าวถึงโดยละเอียดมาแล้วนั้น ลຸບໄດ້ຄວາມວ່າ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ คิดเป็นจำนวนคำและจำนวนร้อยละได้ ดังนี้

- คำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว	จำนวน 202	คำ คิดเป็น 43.63%
- คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน	จำนวน 113	คำ คิดเป็น 24.41%
- คำที่ยืมมาจากทั้งภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน *	จำนวน 5	คำ คิดเป็น 1.08%
- คำที่ยังตัดสินไม่ได้ว่ายืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน	จำนวน 86	คำ คิดเป็น 18.57%
- คำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ **	จำนวน 57	คำ คิดเป็น 12.31%

คำที่ยังตัดสินไม่ได้ว่ามาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว หรือภาษาจีนฮกเกี้ยน จะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่ออกเสียงเหมือนกันมากทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน

ตัวอย่างเช่น คำยืมที่ 12 "ตั้งชง" tɕɿŋ⁴¹ tɕhəŋ (ไทย) < tɕɿŋ²¹ tɕhəŋ³³ (ตจ.)
 tɕɿŋ²² tɕhəŋ³³ (ฮก.)
 คำยืมที่ 20 "เต้าหู้" taw⁴¹ hu:⁴¹ (ไทย) < taw²¹ hu²¹ (ตจ.)
 taw²² hu³² (ฮก.)
 คำยืมที่ 38 "แก๊กฮวย" kek⁵⁵ huaj³³ (ไทย) < kek⁵⁵ hue³³ (ตจ.)
 kek⁵⁵ hue³³ (ฮก.)

* ตัวอย่างเช่น คำยืมที่ 27 "แจ" เป็นคำที่ยืมมาจากทั้งภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน กล่าวคือ "แจ" tɕe:³³ (ไทย) ยืมมาจากภาษาจีนฮกเกี้ยน tse³³ (ฮก) และ "แจ" tɕe:³³ (ไทย) ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว tse³³ (ตจ.)

** คำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ 57 คำนี้ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนกวางตุ้ง 26 คำ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนไหหลำ 11 คำ เป็นคำที่ยังตัดสินไม่ได้ว่ายืมมาจากภาษาจีนไหหลำหรือกวางตุ้ง 1 คำ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนกลาง 12 คำ และเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแคะ 7 คำ

2. ประเภทที่ทั้งในภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน ต่างก็มีการออกเสียงที่ใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทย

ตัวอย่างเช่น คำยืมที่ 53 "ก้วยเตี้ยว" $kuaj^{24} tiaw^{24}$ (ไทย) < $kue^{24} tiaw^{55}$ (ตจ.)
 $ko^{25} tiaw^{25}$ (ฮก.)

คำยืมที่ 196 "ฮ้อ" ho^{55} (ไทย) < ho^{51} (ตจ.)
 ho^{55} (ฮก.)

คำยืมที่ 319 "(จ)ฮ้อ" $(2a:33)so^{55}$ (ไทย) < $(2a:33)so^{51}$ (ตจ.)
 $(2a:33)so^{55}$ (ฮก.)

คำยืมที่ยังตัดสินไม่ได้ประเภทที่ล่อง คือ ประเภทที่ต่างก็มีการออกเสียงที่ใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทยนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการแตกต่างออกไปเพียงลักษณะเดียว โดยที่ภาษาจีนแต้จิ๋วจะต่างทางด้านเสียงวรรณยุกต์ ส่วนภาษาจีนฮกเกี้ยนจะต่างทางด้านเสียงสระ เนื่องจากข้อแตกต่างดังกล่าวนี้ปรากฏเป็นจำนวนมากและค่อนข้างเป็นระบบที่แน่นอน* ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตและข้อสันนิษฐานขึ้นไว้ (ดูรายละเอียดในบทที่ 6 หัวข้ออภิปรายผล หน้า 326) ทั้งนี้จะต้องอาศัยการศึกษากระบวนการกลายเสียง (sound change) ของภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน ตามแนวการศึกษาภาษาคำศัพท์เชิงประวัติและเปรียบเทียบ (historical & comparative linguistics) จึงจะค้นพบคำตอบและข้อตัดสินที่ถูกต้องแน่นอนได้ จึงน่าจะมีส่วนสนใจทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ในโอกาสต่อไป

* แม้แต่คำยืมที่ตัดสินได้โดยอาศัยหลักเกณฑ์การปรับเสียงคำยืมมาช่วยตัดสิน (เช่น คำยืมที่ 166 ก. "แจ" $tsh\epsilon^{55}$ (ตจ.) $tsha^{25}$ (ฮก.), คำยืมที่ 174 "บ๊วย" bue^{51} (ตจ.) bo^{55} (ฮก.) เป็นต้น) ก็ยังมีคำอยู่เป็นจำนวนมากที่ปรากฏลักษณะแตกต่างกันเพียงลักษณะเดียว ดังกล่าวข้างต้น คือ แตกต่างทางด้านเสียงวรรณยุกต์กับภาษาจีนแต้จิ๋วและแตกต่างทางด้านเสียงสระกับภาษาจีนฮกเกี้ยน